

Huan Xatzey Tachihuin a'ntün Tzo'kli San Mateo

Ixnapapna' Jesucristo

Lc. 3.23-38

1 Huā'mā' lista ū'tza' ixnapapna' Jesucristo lā' xla' ixtā'nat David lā' nā Abraham.

²Lā' Abraham ixtāta' Isaac ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Jacob lā' ū'tza' ixtāta'ca'n Judá lā' ixtā'timīn.

³Lā' Judá ixtāta'ca'n Fares lā' Zara ixuanī't lā' ixtzi'tca'n ixuanican Tamar. Lā' Fares ixtāta' Esrom ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aram. ⁴Lā' Aram ixtāta' Aminadab ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Naasón a'nti ixtāta' Salmón. ⁵Lā' Salmón ixtāta' Booz ixuanī't lā' ixtzi't Booz ū'tza' Rahab. Lā' Booz ixtāta' Obed ixuanī't lā' ixtzi't Obed ixuanican Rut. Lā' Obed ixtāta' Isaí ixuanī't. ⁶Lā' Isaí ixtāta' huan rey David ixuanī't. Lā' huan rey David lā' huan puscāt a'nti pū'la ixpuscāt Urías ixuanī't, xla'ca'n xanatātana' Salomón ixtahuani't.

⁷Lā' Salomón ixtāta' Roboam ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Abías a'nti ixtāta' Asa. ⁸Lā' Asa ixtāta' Josafat ixuanī't lā' Josafat ixtāta' Joram lā' ū'tza' ixtāta' Uzías. ⁹Lā' Uzías ixtāta' Jotam ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Acaz

lā' ū'tza' ixtāta' Ezequías. ¹⁰Lā' Ezequías ixtāta' Manasés ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Amón a'nti ixtāta' Josías. ¹¹Lā' Josías ixtāta'ca'n Jeconías lā' ixtā'timīn ixuanī't lā' a'xni'ca' ixcāchi'canī't lā' cālē'nca huan israelitas nac ti'ya't a'nlhā huanican Babilonia.

¹²Lā' a'xni'ca' cālē'ncanī'ttza' a'xni'ca' Jeconías ixka'lhī ixcaman Salatiel lā' ū'tza' ixtāta' Zorobabel ixuanī't. ¹³Lā' Zorobabel ixtāta' Abiud ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Eliaquim a'nti ixtāta' Azor. ¹⁴Lā' Azor ixtāta' Sadoc ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aquim a'nti ixtāta' Eliud. ¹⁵Lā' Eliud ixtāta' Eleazar ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Matán a'nti ixtāta' Jacob. ¹⁶Lā' Jacob ixtāta' ixuanī't huan José a'nti ixkōlu' huan María. Lā' María, xla' ixtzi't Jesús ixuanī't, ū'tza' a'nti huanican huan Cristo.

¹⁷Lā' chuntza' ixlikalhacāujtā'ti i'xū'yātā'natna' Abraham a'xni'ca' tahui'lh David. Lā' ixlikalhacāujtā'ti i'xū'yātā'natna' David a'xni'ca' ixcālē'ncanī't israelitas nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Babilonia. Lā' ixlikalhacāujtā'ti i'xū'yātā'natna' huampala a'xni'ca' lacatuncui'lh Cristo.

A'xni'ca' lacatuncui'lh Jesucristo*Lc. 2.1-7*

¹⁸Lā' a'xni'ca' tahuil'lh Jesucristo, chuntza' pātle'kelh. Ixtzī't ixuanican María lā' xla' ixtalacāxlanī'ttza' para natā'tapūchahua huan José. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtalātā'tahuil'la a'xni'ca' María ixcamalanī'ttza' lā' por ixlīmāpa'ksin huan Espíritu Santo. ¹⁹Lā' a'xni'ca' José ca'tzīlh que María ixcamalanī't, xla' ixmakxtekcu'tun. Pero como tzeyā chī'xcu' ixuanī't, tū' ixmālacapū'cu'tun na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't como tū' ixmāmāxanī'cu'tun. Xmān tzē'k ixmakxtekcu'tun. ²⁰Lā' a'xni'ca' José ixpāstacmā' a'nchī nalīlacāxtlahua, a'xni'ca' lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan Māpa'ksīnī' Dios lā' xla' huanilh: —José, hui'x a'ntī i'xū'yātā'nat David, tū' catilīmā'xa'na' natā'tapūchahua'ya' huan María como ka'lhīnī'lh por ixpālacata huan Espíritu Santo. ²¹Naka'lhī ixcaman xachi'xcu' lā' nahui'li'ni'ya' ixtacuīnī' Jesús. Chuntza' namāpācuhi'can como xla' nacāmāpūtaxtū ixtachi'xcuhui't — huanilh huan ángel.

²²Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū hualh huan Māpa'ksīnī' Dios por ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza' tzo'kli:

²³Huan tzu'ma'jāt naka'lhīnī'n lā' naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhi'can Emanuel,

lā' huā'mā' tacuīnī' huanicu'tun: Dios quincātā'lahui'lani'.

²⁴Lā' a'xni'ca' lakahualh José, tlhualh ixlihuāk a'ntū māpa'ksilh huan ixángel huan Māpa'ksīnī' lā' tā'tapūchahualh María. ²⁵Pero tū' xa'malh hasta a'xni'ca' xla' tahuil'lh i'ska'ta' ixlīmaksāsti'. Lā' hui'lini'lh ixtacuīnī' Jesús.

A'xni'ca' tamilh huan magosnu'

2 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea a'xni'ca' Jesús lacatuncuīlh a'ntza'. Lacatuncuīlh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Belén. Lā' tachā'lh magosnu' huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén lā' xla'ca'n tamíncha' na ixtankēn ²lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū hui' huan ixreyca'n israelitas a'ntīn tahuil'htza'? Quina'n iclaktzī'nī'tauj lakatin sta'cu na ixtankēn. Lā' ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' palh tahuil'htza'. Lā' ū'tza' iclimiujtza' huā'tzā' para na'icmācā'taniyāuj.

³Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā' tachihiūn, huan rey Herodes lej ixpāta'lamā' lā' nā chuntza' ixlihuākca'n xalanī'n nac Jerusalén nā ixcāpāta'lamā'. ⁴Lā' huan rey cāmāta'satinīnī'lh lā' cāmākēstokli ixlihuākca'n xanapuxcu'nu' sacerdotes israelitas lā' a'ntī tamāsu'yulh huan ley. Lā' cākalhasqui'nīca lhachū natahui'la huan Cristo ⁵lā' takalhtini'lh:

—Natahui'la nac Belén xala' nac estado de Judea. Chuntza' tzo'kli huan a'cta'sana':

⁶ Lā' Belén xala' huan ti'ya't
a'nlhā huanican Judá, a'yuj
lej xati'na'j na ixlac'hni'ca'n
huan municipios nac huā'mā'
ti'ya't, pero lihua'ca' tasqui'nī
como nalacatuncuīyācha'
a'ntza' kalhatin māpa'ksīni'.
Lā' xla' nacāmaktaka'lhā
quintachi'xcuhui't a'ntī
cāhuanican israelitas.

⁷ Lā' Herodes lakatzē'k
cāmāta'satinīni'lh huan magosnu' lā'
cākalhasqui'nīlh lhānīn tasu'yulh
huan sta'cu lā' tūyā chī'chini' lā'
tūyā mālhcuyu'. ⁸ Lā' cāmācā'lh nac
Belén lā' cāhuanilh:

—Capinchipitit lā' nalihui'lī'yā'tit
naputzayā'tit huan ska'ta'.
Lā' a'xni'ca' nakaksā'tit,
naquilāmāca'tzīniyāuj para que quit
nā tzē na'ica'n na'icmācā'tanī —
chuntza' cāhuanilh Herodes.

⁹ Lā' a'xni'ca' cātā'chihuīna'nkō'lh
huan rey, ta'a'lh huan magosnu'.
Lā' huan sta'cu a'ntū ixtalaktzī'nī't
ixtankēn, ū'tza' cāpū'lanī'lh lā'
cāmāsu'ni'lh huan tej hasta lhā
tāyalh tālhmā'n a'nlhā ixui' huan
ska'ta'.

¹⁰ Lā' a'xni'ca' huan magosnu'
talaktzī'lh a'nchī tāyalh huan
sta'cu, lej tapāxuhualh xlaca'n. ¹¹ Lā'
a'xni'ca' tatanūlh huan nac chic,
talaktzī'lh huan ska'ta' lā' María
a'ntī ixtzī't. Lā' tatatzokostani'lh lā'
tataquilhpūtani'lh lā' tamācā'tanīlh
huan ska'ta'. Lā' tamakxcutli
huan a'ntū ixtalē'ni' lā' ta'a'ksajli
oro lā' pūm lā' perfume a'ntū
huanican mirra. ¹² Lā' ā'alīstān
tataspī'tchokolh por ā'kantīn
tej como ixtalakahuāna'nī't lā'
chuntza' cālīmāca'tzīnica que

tū' catatētaxtulh a'ntza' na ixchic
Herodes.

A'xni'ca' tatzā'lalh nac Egipto

¹³ A'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan
magosnu', José lakahuāna'lh lā'
tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntū
macamilh huan Māpa'ksīni' Dios.
Lā' huan ángel huanilh:

—Catāqui'. Cacālī'pi huan ska'ta'
lā' ixtzī't lā' catzā'la'tit nac huan
país a'nlhā huanican Egipto. A'ntza'
natachokoyā'tit hasta a'xni'ca'
na'icmāca'tzīniyāni' porque huan
Herodes, xla' naputza huan ska'ta'
como maknīcu'tun.

¹⁴ Lā' José tāqui'lh a'xni'ca'
tzi'sacus ixuanī't lā' a'lh. Cālē'lh
huan ska'ta' lā' ixtzī't. Ta'a'lh huan
nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto.
¹⁵ A'ntza' tatachokolh hasta a'xni'ca'
nīlh huan Herodes. Huā'mā'
pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū
huan Māpa'ksīni' Dios ixuanī't
por ixpālacata huan a'cta'sana'.
Chuntza' hualh: “Ixui' nac Egipto
qui'O'kxa' lā' icmāta'silh”.

Herodes ixcāmāmaknīnīni'n huan camana'

¹⁶ Lā' a'xni'ca' Herodes ca'tzīlh
palh ixta'a'kxokonī't huan magosnu',
xla' lej a'kchā'lh. Lā' māpa'ksīni'lh
que cacāmāknīca huan lakska'tā'n
a'ntī xachi'xcu'. Cāmāmaknīnīni'lh
ixlihuākca'n huan camana'
xachi'xcu' xalanī'n nac Belén
lā' ixlika'tla' huan cālācchicni'.
Cāmāmaknīnīni'lh ixlihuākca'n
a'ntīn tūna'j ixtaka'lhī lakatu'
cā'ta. Chuntza' māpa'ksīlh como
ixtlahuani'ttza' hua'chi lakatu' cā'ta
desde a'xni'ca' ixlacatuncuīnī't

huan ska'ta' chu a'nchī tahualh
 huan magosnu'. ¹⁷Chuntza'
 tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan
 a'cta'sana' a'nti ixuanican Jeremías.
 Chuntza' tzo'kli:

¹⁸Kaxmatcan a'nchī calhuancan
 huan nac cāl'acchicni' a'nlhā
 huanican Ramá lā' lej
 ta'sacan.

Raquel ū'tza' a'nti calhuamā'
 ixpālacata ixcamana'.

Lā' tūla mākō'xamixīcan como
 ixtanīnī'ttza'.

Chuntza' tzo'kli.

¹⁹Pero a'xni'ca' ixnīnī'ttza' huan
 Herodes, José lakahuāna'mpā
 a'nlhā ixuī' nac Egipto. Lā'
 tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'nti
 macamilh huan Māpa'ksīni' Dios lā'
 huanilh:

²⁰—Catāqui' lā' cacālī'pi huan
 ska'ta' lā' ixtzī't. Lā' cataspī'ttit
 huan nac ti'ya't a'nlhā huanican
 Israel porque tanīlhtza' xlaca'n a'nti
 ixtamaknīcu'tun huan ska'ta' —
 hualh huan ángel.

²¹Lā' José tāqui'lh lā' a'lh lā'
 cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzī't
 hasta nac Israel. ²²Pero Arquelao
 a'nti ixlaktapalh ixtāta' Herodes
 ixuani't lā' ixmāpa'ksīni'mā' a'nlhā
 huanican Judea. Lā' a'xni'ca' José
 ca'tzīlh huā'mā', ixjicua'n lā' tū'
 ixa'ncu'tun a'ntza'. Lā' a'xni'ca'
 lakahuāna'mpā, māca'tzīnīca a'nlhā
 ixta'a'lh lā' ū'tza' talī'a'lh huan nac
 ti'ya't a'nlhā huanican Galilea. ²³Lā'
 a'xni'ca' tachā'lh a'ntza' nac Galilea,
 ta'a'lh huan nac cāl'acchicni'
 a'nlhā huanican Nazaret para
 natalatahui'la. Chuntza' pātē'kelh
 para natlōkentaxtū a'ntū tahualh

huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh:
 “Jesús namāpācuhuīcan nazareno”.

**Juan huan Mā'kpaxīni' a'cta'sana'lh
 nac cāl'hpī'mpi'li' ti'ya't**

Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

3 Lā' huanmā'na quilhtamacuj
 milh nac cāl'hpī'mpi'li'
 ti'ya't nac Judea huan Juan a'nti
 ixmā'kpaxīni'n. Ixa'cta'sana'mā' ²lā'
 ixcāhuani huan tachi'xcuhui't:
 —Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n
 lā' camakxtektit mintalaclē'i'ca'n
 porque tapajtzūmā' a'xni'ca'
 Dios nacāmāpa'ksīkō' huan
 tachi'xcuhui't.

³Lā' huan a'cta'sana' Isaías
 tzo'kli a'nchī huan tachi'xcuhui't
 nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n
 lā' natakalhlaka'i'. Lā' tzo'kli
 ixpālacata huā'mā' Juan a'nlhā
 huan chuntza':

A'ntza' a'nlhā cāl'hpī'mpi'li'
 ti'ya't, nakaxmatcan catihuā
 a'nti palha' nachihuīna'n
 lā' nahuan: “Cacāxtlahua'tit
 huan tej como mimā'
 huan Māpa'ksīni'. Stu'nc
 camālakstu'nctit huan tej”.

⁴Lā' ixlū'xu' huā'mā' Juan
 licāxtlahualh ixchi'xit camello
 lā' ixlichī'can de ko'xka' ixuani't.
 Lā' xla' ixua' hui'quī'li't lā'
 ta'xcāt xala' nac cāl'quī'huī'n.

⁵Lā' huan tachi'xcuhui't xalanī'n
 nac xcānsipej Jerusalén tamilh
 takaxmata. Lā' nā lhūhua'
 tachi'xcuhui't xalanī'n chu
 xalhā huan nac estado de Judea
 lā' xalanī'n pajtzu huan pūxka
 Jordán nā tamilh takaxmata. ⁶Lā'
 a'xni'ca' tatako'xaspi'tni'lh Dios

ixtlaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxilh kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.

⁷Lā' lhūhua' fariseosnu' lā' ix sacerdotē israelitas tamilh ta'a'kpaxa. Lā' a'xni'ca' Juan cālaktzi'lh, xla' cāhuanilh:

—iCa'tzanca'tziyā'tit hui'xina'n! Ā'tichū cāmāca'tzinīni' hui'xina'n que ixtzā'la'ni'tit huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? ⁸Catlahua'tit a'ntūn tzey para que natasu'yu palh stu'ncua' xtāpalinī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n. ⁹Lā' tū' cahuantit mē'cstuca'n: “Quina'n i'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicua'ni'yāuj ixtā'kcha Dios”. Hui'xina'n tū' chuntza' ixua'ntit. Quit iccāhuanīyāni' que Dios tzē nacāxtāpālī huā'mā' chihuixni' lā' natala i'xū'yātā'natna' Abraham. ¹⁰Hua'chilh xacacani'ttza' huan ā'chaj lā' natzucucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūya qui'hui' a'ntūn tū' māsā' ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan. Huan tachi'xcu'huī't a'ntin tū' tatasu'yu palh takalhla'ka'i', xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn tū' tō'ca'. ¹¹Lā' stu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Lā' ū'tza' nalītasu'yu a'nchī līlakaputzayā'tit ixpālacata huan talaclē'i' a'ntūn tlahuani'ta'ntit. Huan a'ntī namin ā'calistān, xla' makapitzin de hui'xina'n nacātalīmā'kpaxīyāni' huan Espīritu Santo lā' ā'makapitzin huampala con macscut. Xla' ā'lihua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi lihua'ca' tasqui'nī que quit. ¹²Xla' hua'chi

kalhatin chi'xcu' a'ntī chi'panī'ttza' ixpūmālakosūn lā' nalacsu'nu huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Huan xati'ni' trigo namānū a'nlhā māqui'can, pero huan xapa'lhma' nalhcuyu huan nac macscut a'ntūn tūla catimāmīxilh —cāhuanilh Juan.

Mā'kpaxica Jesús

Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22

¹³Lā' ā'calistān Jesús taxtulh de huan estado de Galilea lā' lakchā'lh Juan a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā' na ixquiltūn huan pūxka Jordán. Jesús milh a'kpaxa. ¹⁴Pū'la Juan tū' ixmā'kpaxīcu'tun Jesús lā' huanilh: —Quit icmaclacasqui'n que hui'x ixquimā'kpaxi'. Hui'x tū' maclacasqui'na' quit na'icmā'kpaxīyāni'.

¹⁵Pero Jesús kalhtilh: —Chuhua'j calalh chu a'nchī icsqui'ni'yāni' porque quincāminīni'yāni' lā' chuntza' natlahuakō'yāuj a'ntū Dios māpa'ksilh.

Lā' Juan a'kahuāna'ni'lh.

¹⁶Lā' Jesús, a'xni'ca' mā'kpaxica, tacutli huan nac xcān. Lā' chu līmaktin talaqui'lh huan a'kapūn lā' Jesús laktzi'lh huan Espīritu Santo. Lā' ixtasu'yu hua'chi tantzasnān. Lā' yujchi ixlakstu'nc a'nlhā ix yā Jesús. ¹⁷Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxqui' lā' lej quimakapāxuhua.

Huan ko'ti'ti' līlaktzi'ncu'tulh Jesús

Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13

4

Lā' tuncan huan Espīritu Santo lē'lh Jesús huan nac

cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't para que huan ko'ti'ti' nalilaktzi'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús.

²Lā' a'ntza' tu'pu'xam chi'chini' Jesús tū' huā'yalh tintacuj lā' tintascac. Lā' lejta' ixtzi'ncsa. ³Lā' huan ko'ti'ti' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cacāmāpa'ksi' huā' tamā'na chihuixni' catalalh pāntzi.

⁴Lā' Jesús kalhtilh:

—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Tū' xmān pāntzi catipulātā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Ixlihuāk a'ntū Dios huan, ū'tza' a'ntū quincālimaxquī'yāni' quinquilhtamacujca'n”.

⁵Tuncan huan ko'ti'ti' lē'lh Jesús huan nac Jerusalén a'nlhā nā māpācuhiican huan xcānsipej santo. Lā' hui'līca tālhmā'n na ixa'kstīn huan xaka'tla' litokpān ⁶lā' huanica:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios nacāmāpa'ksi' ixāngeles que natamaktaka'lhāni'.

Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī'ya' nīn kantīn mintojon nac chihuix.

⁷Lā' Jesús kalhtilh:

—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Tū' tililaktzi'na' huan Māpa'ksīni' Dios”.

⁸Lā' huan ko'ti'ti' lē'mpā nac lakatin kēstīn a'nlhā lej tālhmā'n. Lā' a'ntza' māsū'ni'kō'lh chu xalhā a'nlhā cāmāpa'ksīcan xalanī'n huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' a'nchī lej tzēhuani't ixuani't. ⁹Lā' huan ko'ti'ti' huanilh:

—Huāk huā'mā' na'icmaxquī'yāni' xmān naquintatzokostani'ya' lā' naquimācā'tani'ya' —huanica Jesús.

¹⁰Lā' Jesús kalhtini'lh:

—Catapānu', ko'ti'ti', porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Natatzokostani'ya' lā' namācā'tani'ya' miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n”.

¹¹Lā' tuncan huan ko'ti'ti' a'kxtekui'ilh. Lā' makapitzīn ángeles tamilh lā' tamaktaka'lhli Jesús.

Jesús litzuculh ixliltōt nac estado de Galilea

Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15

¹²Lā' Jesús a'xni'ca' māca'tzīnīca a'nchī ixchī'cani't Juan, tuncan a'lh nac estado de Galilea ¹³lā' tū' tachokolh nac Nazaret. A'lh tahuī'la huan nac cā'lacchicni' Capernaum pajtzu na ixquilhtūn huan xcān. Lā' nā huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhiican ixti'ya'tca'n Zabulón lā' Neftalí.

¹⁴Huā'mā' pātē'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías na ixtachihuīn Dios. Chuntza' tzo'kli:

¹⁵Huan ti'ya't a'nlhā

māpācuhiican Zabulón lā' a'nlhā mēpācuhiican Neftalí, a'ntza' tētaxtu huan tej a'ntū a'n hasta nac mar.

Lā' nā a'ntza' tintacut huan pūxka Jordán nac estado de Galilea a'nlhā tahuī'lāna' huan a'ntīn tū' israelitas.

¹⁶Huan tachi'xcuui't hua'chilh ixtahuī'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' chuhua'j talaktzi'lh huan ka'tla' pūmaksko.

Lā' xlaça'n a'nti hua'chilh
ixtanīmā'na lā' huāk lej
cā'skē'k ixtahuani't.
Lā' chuhua'j talaktzi'lh a'nchi
lej xkaka.

Chuntza' tzo'kli Isaías.

¹⁷Lā' tuncan Jesús tzuculh
a'cta'sana'ntā'kchoko lā' hualh:
—Calilakaputza'tit xipālacata
huan talaclē'i' a'ntūn
tlahuani'ta'ntit lā' caxtāpalitit
mintapāstacna'ca'n porque
tapajtzūmā'tza' a'xni'ca'
Dios nacāmāpa'ksikō' huan
tachi'xcuhui't.

**Jesús cāmāta'silh kalhatā'ti'
squi'ti'ni'ni'n**

Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11

¹⁸Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan
na ixquiltūn xaka'tla' xcān
a'ntū huanican Lago de Galilea,
cālaktzi'lh kalhatu' chi'xcuhui'n
a'nti litā'timīn ixtahuani't. Kalhatin
Simón ixuanican lā' ixlitāpātu'
ixtacuini' Pedro. Huan ā'kalhatin
Andrés ixuanican. Xlaça'n
squi'ti'ni'ni'n ixtahuani't lā'
ixtamojōmā'na xipūxuākna'ca'n nac
xcān. ¹⁹Tuncan Jesús cāhuanilh:

—Caquilāstālani'uj lā'
na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchi
nacālīmākalhlaka'i'ni'yā'tit
tachi'xcuhui't ixtachihiuīn Dios.

²⁰Chu tuncan tamakxtekli
xipūxuākna'ca'n lā' tatā'a'lh Jesús.

²¹Lā' a'xni'ca' a'lh ā'lacatin,
cālaktzi'lh ā'kalhatu' huampala
litā'timīn. Xlaça'n ixo'kxa'n
Zebedeo ixtahuani't lā' ixtacuini'
kalhatin Jacobo lā' ā'kalhatin Juan.
Ixtatā'hui'lāna' ixtāta'ca'n huan
nac barco lā' ixtalacachi'mā'na

xipūxuākna'ca'n. Lā' Jesús
cāmāta'silh. ²²Lā' chu limaktin
xlaça'n tatacutli huan nac barco
lā' ta'a'kxtekui'ilh ixtāta'ca'n lā'
ta'a'lh tastālani'lh Jesús.

**Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua'
tachi'xcuhui't**

Lc. 6.17-19

²³Lā' Jesús ixtlā'huantēlha chu
xalhā nac estado de Galilea lā'
ixcāmāsu'ni'mā' tachi'xcuhui't
na ixlitokpānca'n israelitas
nac lakatunu' cāl'acchicni'.
Ixcāmāsu'ni'mā' a'nchi nala
a'nlhā Dios māpa'ksini'n lā'
ixcāmātzeyimā' ixlīhuākca'n
huan tāpālhūhua' ta'jatāt a'ntū
ixcāpasani't tachi'xcuhui't.

²⁴Chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā
huanican Siria cāmāca'tzīnīca
xipālacata Jesús. Lā' cālīmīni'ca
ixlīhuākca'n huan i'tzaca'ni'n.
Cālīmīni'ca a'nti ixtapātimā'na
chuxatūya ta'jatāt lā' chuxatūya
taca'tzāt. Lā' cālīmīni'ca a'nti
ixtaka'lhī huan tlajana'ni'n lā'
huan a'nti ixtaxtacnāni' lā' huan
a'nti ixtalū'ntū'lanī't. Lā' Jesús
cāmātzeyikō'lh. ²⁵Lā' līlhūhua'
xalanī'n nac estado de Galilea
tastālani'lh lā' nā xalanī'n nac huan
cāl'acchicni' Decápolis lā' Jerusalén.
Lā' nā tastālani'lh xalanī'n nac
estado de Judea lā' xalanī'n nac
huan ti'ya't tintacut huan pūxka
Jordán.

**Jesús a'cta'sana'lh huan
nac ti'na'j kēstin**

5 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzi'lh
a'nchi tamilh lhūhua'
tachi'xcuhui't, xla' tā'cxtulh

huan nac ti'nalj kēstin lā' a'ntza' tahui'lalh. Lā' i'sca'txtunu'nī'n tuncan talitamacxti'li'lh. ²Lā' Jesús tzuculh cāmāsu'ni'.

Huan a'nti stu'ncua' tapāxuhua

Lc. 6.20-23

Lā' chuntza' Jesús cāhuanilh:

³—Ka'lhī'yā'tit a'ntū

nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh u'cxa'tziyā'tit que tū' tzey hui'xina'n lā' lej tzey a'nchī Dios cālakalhu'manāni' a'yuj tū' tzey hui'xina'n. Nalipāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksimā'ni'.

⁴Ka'lhī'yā'tit a'ntū

nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh lakaputza'yā'tit ixpālacata huan mintalaclē'i'ca'n o ixpālacata chuxatū catūhuā porque Dios nacāmāko'xamāka'tli'yāni'.

⁵Ka'lhī'yā'tit a'ntū

nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntin tū' lika'tla'jca'tziyā'tit nīn tuntū' porque ixlihuāk huan ti'ya't milaca'n nahuan.

⁶Ka'lhī'yā'tit a'ntū

nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'nti lej lacuan lacu'tunā'tit na ixlacapūn Dios hua'chi huan a'nti tzi'ncsa putza ixtahua'. Dios nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' lej lacuan nala'yā'tit.

⁷Ka'lhī'yā'tit a'ntū

nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'nti cālakalhu'manā'tit ā'makapitzīn porque nā Dios nacālakalhu'manāni'.

⁸Ka'lhī'yā'tit a'ntū

nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'nti xmān lakatin mintapāstacna'ca'n lā' ū'tza' a'nchī nalimakapāxuhua'yā'tit Dios. Nalipāxuhua'yā'tit porque nac a'kapūn nalaktzi'nā'tit Dios calacan.

⁹Ka'lhī'yā'tit a'ntū

nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'nti cāmāko'xamixi'yā'tit tachi'xcuui't a'ntin talā'a'kchā'ni'. Nalipāxuhua'yā'tit porque nacātamā'pācuhi'yāni' ixcamana' Dios.

¹⁰Ka'lhī'yā'tit a'ntū

nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'yuj pātini'mpā'na'ntit xmān porque tlahua'pā'na'ntit ixtapuhuān Dios. Nalipāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksimā'ni'.

¹¹Ka'lhī'yā'tit a'ntū

nalipāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' tachi'xcuui't cātalakapalayāni' lā' cātamātakāhu'i'yāni' lā' lej cātalē'ksa'nīni'nāni' tāpālhūhua' a'ntūn tū' stu'ncua'. Capāxuhua'tit a'xni'ca' cātatlahuani'yāni' chuntza' xmān porque quilāstālani'uj. ¹²Lej capāxuhua'tit como nac a'kapūn māqui'cani't a'ntū mila'ca'n nala lā' ū'tza' lej lhūhua' ixtapalh. Nā chu a'cxtim cāmāpātīnica huan ixa'cta'sana'ni'n Dios xalanī'n makāntza'.

Huan matzat lā' huan pūmaksko

Mr. 9.50; Lc. 14.34-35

¹³Lā' Jesús cāhuanipā:

—Hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāsuni'yā'tit huan tachi'xcuui't a'nchī tzey natala. U'tza' hua'chi matzat a'ntū litlahuacan quini't para que tzey nala lā' tū' napu'csan. Palh huan matzat tū'tza' ka'lhī ixlisko'ko' tūlatza' catimāsko'kō'palaca. Tū'tza' tzey para nīn tuntū'. Xmān namaka'ncan lā' nalacchi'ntacan.

¹⁴Nā hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāscā'tiyā'tit tachi'xcuhui't a'nchī natalilatā'kchoko. Hui'xina'n hua'chi pūmaksko a'ntū māxkakē huan nac cā'quilhtamacuj. Lakatin xcānsipej tālmā'n huan nac kēstin tū' catimātzē'kca. ¹⁵Lā' nīn tū' catimāquilhtica huan pūmaksko lā' tuncan nalē'kchocan lakatin chā'xta. Más tzey mā'ca'can tālmā'n lā' chuntza' tzē nacāmāxkakē ixlihuākca'n a'ntīn tatanūmā'na huan nac chic. ¹⁶Chuntza' hui'xina'n xa'nca nalatā'kchokoyā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't para que xla'ca'n natamācā'tani quinTāta'ca'n nac a'kapūn ixpālacata huan xatzey a'ntū tlahua'pā'na'ntit.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan ley

¹⁷Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' capuhua'ntit palh icminī't na'icmāpānū huan ley a'ntū maxqui'ca Moisés nīn a'ntūn tatzo'kli huan profetas. Tū' chuntza' ictitlahualh. Quit iccāmāsu'ni'cu'tunāni' a'nchī natlōkentaxtūyā'tit. ¹⁸Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que lihuan tahuilāna'cus huan a'kapūn lā' huan ti'ya't, tū' catixapaca nīn macsti'na'j huan ley. Tū' catixapaca nīn tuntū' a'xni'ca' tūna'j natlōkentaxtūkō'can ixlihuāk a'ntū napātē'ke. ¹⁹Chuntza' palh catihuā namākēnū macsti'na'j a'ntū māpa'ksī huan ley como puhuan que tū' lej tasqui'nī, xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk. Lā' palh chuxati a'nti

nacāmāsu'ni' ā'makapitzin que tzē natamākēnū lakatin ley como tū' tasqui'nī, nā xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk. Lā' palh catihuā na'a'kahuāna'ni' huan ley lā' nā nacāmāsu'ni' ā'makapitzin a'nchī xla'ca'n nata'a'kahuāna'ni', xla' lej tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksini'n nac a'kapūn. ²⁰Chuntza' iccāhuaniyāni' que maclacasqui'n natlahua'yā'tit a'ntū stu'ncua' ixtapuhuān Dios. Lā' palh tū' tasu'yu que cā'a'kapalhkā'yā'tit a'nchī ixlitzey huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley lā' huan fariseosnu', hui'xina'n tū' catitanū'tit a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tā'kcha

Lc. 12.57-59

²¹Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī cāhuanica xalanī'n makāntza': “Tū' catima'kni'ni'. Lā' palh catihuā a'nti namaknini'n naliyāhuacan lā' xla' namāpala con Dios”. ²²Lā' quit iccāhuaniyāni' que palh catihuā na'a'kchā'ni' ā'chā'tin, naliyāhuacan. Lā' xla' namāpala con Dios. Lā' catihuā a'nti nalakapala ā'kalhatin nā xla' namāpala con Dios. Lā' catihuā a'nti namacapulhca ā'kalhatin lā' nahuani: “Idiota”, xla' tzē nalhcuyucan nac pūpātīn. ²³Chuntza' a'xni'ca' li'pimpā't a'ntū na'a'ksajuī'ya' Dios lā' palh napāstaca a'nchī tlahuani'ni'ta' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin, ²⁴namakxteka'chi nac pūmacamāstā'n huan lē'ksajna'.

Pū'la napina' namāko'xami'xī'ya'
huan ā'kalhatin lā' ā'calistān
nataspi'ta' para na'a'ksajui'ya' a'ntū
ixli'pimpā't.

²⁵Lā' palh catihuā mālacapū'yāni'
lā' lē'ncu'tunāni' nac pūchihuīn,
lej tzey palh palaj nalacāxla'yā'tit
līhuancus pimpā'na'ntit nac tej.
Lā' palh tū' chuntza' natlahua'ya',
a'xni'ca' mintu'ca'n nachipinā'tittza',
nalē'nāni' na ixlacapūn huan juez.
Lā' ū'tza' nacāmacamaxquī'yāni'
policía lā' xlaca'n natachī'yāni'
lā' natamānūyāni' nac pūlāchī'n.
²⁶Icuanīyāni' que tū' nataxtuyāchi
hasta a'xni'ca' namāpalakō'ya'
ixlihuāk huan tumīn.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata
makpuscātīni'ncan**

²⁷Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tni'ta'ntittza'
a'nchī ixuancan pū'la: “Tū'
catimakpuscātīni'”. ²⁸Lā' quit
iccāhuanīyāni' que chuxatī a'ntī
lej nalaktzī'n kalhatin puscāt para
napuhuan que natā'lhtatacu'tun,
ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh
ixtā'lhtatani'ttza' como chuntza'
pāstacna'lh.

²⁹Palh milakastapun xala'
milacacāna'j nalaktzī'n catihua' lā'
ū'tza' nalimātlahuīyāni' talaclē'i',
namaxtuya' lā' namaka'na'. Tū'
tzey palh napina' nac pūpātīn
ixpālacata milakastapun. Más
tzey i'sputni'ni' milakastapun lā'
namāpūtaxtūca'na'. ³⁰Lā' palh
mimacacāna'j natlahua talaclē'i',
cacā'tē't lā' cama'ka'. Tū' tzey palh
napina' nac pūpātīn ixpālacata
mimacan. Más tzey i'sputni'ni'
mimacan lā' namāpūtaxtūca'na'.

**Jesús cāmāsu'ni'lh ixpālacata
makxtekan huan puscāt**

Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18

³¹Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā pū'la ixuancan: “Catihuā
a'ntī namakxteka ixpuscāt
maclacasqui'n naxapa huan nac
registro”. ³²Lā' quit iccāhuanīyāni'
que a'xni'ca' naxapacan huan nac
registro lā' palh huan puscāt tū'
ka'lhī ixtatā'chihuīn, ū'tza' tū' tzey.
Chuntza' mātlahuī makchi'xcunu'n
huan puscāt a'xni'ca'
natapūchahuapala. Lā' huan chi'xcu'
a'ntī natā'tapūchahua huanmā'
puscāt, xla' namakpuscātīni'n.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata
a'nchī tahuan que lej
stu'ncua' a'ntūn tahuan**

³³Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpa'tni'ta'ntittza' a'nchī
ixcāhuanican xalanī'n makāntza':
“A'xni'ca' lej stu'ncua' hua'na' para
nalacāxtlahua'ya' huan catūhuā,
Dios laktzī'mā'ni' lā' tasqui'nī
natlōkentaxtūya'”. ³⁴Pero quit
iccāhuanīyāni' que tū' catihua'ntit:
“Por Dios”, ixpālacata ā'catūhuā.
Makapitzīn tahuan: “Por los cielos”,
a'xni'ca' talacāxtlahua catūhuā.
Chuntza' tū' tzey como huan
a'kapūn, ū'tza' a'nlhā Dios hui'.
³⁵Lā' ā'makapitzīn tahuan: “Por
la tierra”. Chuntza' tū' tzey como
huan ti'ya't hua'chilh a'nlhā Dios
cāmājaxī ixtojon. Lā' ā'makapitzīn
huampala tahuan: “Por Jerusalén”.
Chuntza' tū' tzey como Jerusalén
ū'tza' ixā'lacchicni' huan Rey
más xaka'tla'. ³⁶Lā' ā'makapitzīn
huampala tahuan: “Por mi

cabeza”. Chuntza' tū' tzey como xmān Dios ca'tzi lhānīn napu'n ixmūsasatca'n. ³⁷Stu'ncua' calalh a'xni'ca' nahua'nā'tit “u'huē” o “tū”. Lā' chuntza' tū' maclacasqui'n nahua'nā'tit ā'catūhuā huampala. Huan tamā'na ā'makapitzīn tachihuīn nacāquilhtaxtuyāni' ixpālacata huan ko'ti'ti'.

**Jesús mäsuyulh ixpālacata a'ntīn
tapalāna'ni'**

Lc. 6.29-30

³⁸Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tni'ta'ntittza'
a'nchī pū'la ixuancan: “Palh
namātakāhuī'ya' ixlakastapun
ā'chā'tin, nalīmāpala'ya'
milakastapun. Lā' nalīmāpala'ya'
mintatzan ixtatzan ā'kalhatin
a'ntū māyujū'ni'”. ³⁹Lā' quit
iccāhuanīyāni': Tū' catitapalāna'ni'lh
huan a'ntīn tlahuani'ni'ta'ni' a'ntūn
tū' tzey. Palh catihuā ixlacala'sni'
mimpāxtūcāna'j, natamakxteka'
nalacala'sāni' mimpāxtūxuc. ⁴⁰Lā'
palh catihuā ixmālacapū'ni' lā'
namaklhticu'tunāni' mincamisa, nā
natamakxteka' nalē'n mintakēnu'.
⁴¹Lā' palh catihuā ixsāmācu'qui'ni'
ixmaleta lakatin kilómetro,
nacu'ca'pala'ya' ā'lakatin kilómetro.
⁴²A'xni'ca' catihuā nasqui'ni'yāni'
catūhuā, namaxqui'ya' lā'
tū' catikē'pini' catihuā a'nti
maksācu'cu'tunāni'.

**Jesús mäsuyulh a'nchī napāxqui'can
huan tā'ca'tza**

Lc. 6.27-28, 32-36

⁴³Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpatni'ta'ntittza' a'nchī
pū'la ixuancan: “Nacāpāxqui'ya'

mi'amigos pero tū' maclacasqui'n
nacāpāxqui'ya' mintā'ca'tza”. ⁴⁴Lā'
quit iccāhuanīyāni': Cacāpāxqui'tit
mintā'ca'tzaca'n lā' nasqui'ni'yā'tit
Dios que cacāsicua'lanālilh
xlaca'n a'nti cātamacapūlhca'yāni'.
Cacāmaktāya'tit xlaca'n a'ntin
tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā'
catā'chihuīna'tit Dios ixpālacataca'n
xlaca'n a'nti cātalakapalayāni'
lā' cātamāpātiniyāni'. ⁴⁵Chuntza'
tasu'yu que hui'xina'n ixcamana'
quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.
Dios māchi'chinīni'n huan
chi'chini'. Lā' chu a'cxtim talaktzī'n
huan chi'chini' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhui't, a'yuj tzey lā'
a'yuj tū' tzey xlaca'n. Lā' Dios
macamin xcān para ixlīhuākca'n
tachi'xcuhui't a'yuj ta'a'kahuāna'ni'
lā' a'yuj tū' ta'a'kahuāna'ni'. ⁴⁶Lā'
palh xmān nacāpāxqui'yā'tit xlaca'n
a'nti cātapāxqui'yāni', ītichū
cuenta natlahua huā'mā'? Chuntza'
tatlahua chuxatīyā ā'makapitzīn
a'ntin tū' tzey hua'chi huan
mātā'jini'ni'n impuesto. ⁴⁷Lā' palh
xmān nacāmālakacuhuīni'yā'tit
mintā'macchicca'n, īchu ka'tla'
catūhuā tlahua'ni'ta'ntit? Xlaca'n
a'ntin tū' tastālani' ixtēj Dios nā
chuntza' tatlahua. ⁴⁸Lā' chuntza'
hui'xina'n cala'tit xalacuan chu
a'cxtim hua'chi quinTāta'ca'n xala'
nac a'kapūn.

**Jesús mäsuyulh ixpālacata
huan xatzey a'ntūn tlahuacan**

6

Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca'
natlahua'yā'tit a'ntūn tzey o
namaktāya'yā'tit ā'kalhatin para
natlōkentaxtūyā'tit ixtapuhuān

Dios, tzē'k natlahua'yā'tit. Tū' catitlahua'tit cā'lacapūlhūhua' para nacātalaktzī'nāni'. Palh cā'lacapūlhūhua' natlahua'yā'tit, quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn tū' caticāmaxquī'ni' nīn tuntū'. ²Chuntza' a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn tamaclacasquī'n, tū' caticāhua'ni'tit ā'makapitzīn a'ntūn tlahua'pā'na'ntit. Xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n tatlahua a'ntūn tzey nac cā'tejen lā' na ixlitokpānca'n israelitas. Chuntza' tatlahua para que tachi'xcuui't nacāmākā'tlī'. Stu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni que a'xni'ca' cālaktzī'ncan, ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtini'n. ³Lā' hui'xina'n, a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn tamaclacasquī'n, tū' catimakxtektit nīn tintī' naca'tzī a'nchī cāmaktāya'yā'tit. ⁴Más tzey tzē'k nacāmaktāya'yā'tit. Lā' quinTāta'ca'n nalaktzī'n a'ntūn tzē'k tlahua'yā'tit lā' xla' nacāmāxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī kalhtō'ka'can

Lc. 11.2-4

⁵Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' makatunu'
nakalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, tū'
catitla'hua'tit chu a'nchīn
tatlahua xlaca'n a'ntīn tatlahua
lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n
tatāya na ixlitokpānca'n
israelitas lā' nac cā'tejen
a'nlhā nacālaktzī'ncan a'xni'ca'
takalhtō'ka'mā'na. Stu'ncua'
a'ntū iccāhuanīyāni' que a'xni'ca'
cālaktzī'ncan, ū'tza' hua'chi

ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtini'n.
⁶Pero a'xni'ca' hui'xina'n
nakalhtō'ka'yā'tit, catanū'tit na
minchicca'n lā' camālacchō'tit
lā' mē'cstuca'n nakalhtō'ka'yā'tit
lā' natā'chihuīna'nā'tit
quinTāta'ca'n a'ntīn tū' laktzī'ncan.
Lā' quinTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn nalaktzī'n a'ntūn
tzē'k natlahua'yā'tit lā' xla'
nacāmāxquī'yāni' mintatlajca'n.

⁷Lā' capāstactit a'xni'ca'
natlahua'yā'tit mi'oracionca'n,
lā' tū' maklhūhua' nahua'nā'tit
a'ntū hua'ni'ta'ntittza'. Chuntza'
tatlahua huan tamā'na a'ntīn tū'
talakapasa Dios. Tapuhuan palh
Dios nacākaxmata ixpālacata huan
lhūhua' tachihuīn. ⁸Tū' catila'tit
hua'chi xlaca'n. QuinTāta'ca'n nac
a'kapūn ca'tzītza' a'ntū hui'xina'n
maclacasquī'nā'tit a'xni'ca'
tūna'j squi'ni'yā'tit. ⁹Chuntza'
natā'chihuīna'nā'tit Dios:

QuinTāta'ca'n a'nti hui'lachi'
nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.

¹⁰Camilh a'xni'ca' natzucuya'
nacāmāpa'ksi'kō'ya' huan
tachi'xcuui't.

Catlahuaca mintapuhuān
huā'tzā' nac ti'ya't chu
a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.

¹¹Caquilāmaxquī'uj chuhua'j
quilihua'tca'n a'ntū
icmaclacasquī'nāuj.

¹²Caquilāmāspūtūnu'ni'uj a'ntū
iccāclacē'ni'yāni' como
iccāmāspūtūnu'ni'yāuj
huan tamā'na' a'nti
quincātalacē'ni'yāni'.

¹³Tū' camakxtekti
naquincāpātē'keni'yāni' a'ntū
naquincāmātlahuīyāni' talacē'.

Xmān hui'x xaMāpa'ksini'
lā' mila' ixlihuāk huan
līmāpa'ksin lā' ixlihuākca'n
natamācā'taniyāni' para
pō'ktu.

Amén.

¹⁴Palh hui'xina'n
nacāmāspūtūnu'ni'yā'tit
ā'makapitzin a'nti cātatlahuani'yāni'
a'ntūn tū' tzey, nā quinTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn nā
nacāmāspūtūnu'ni'yāni' a'ntūn
tlahuani'ta'ntit a'ntūn tū'
tzey. ¹⁵Lā' palh hui'xina'n
tū' nacāmāspūtūnu'ni'yā'tit
ā'makapitzin, lā' tū'
caticāmāspūtūnu'ni'ni'
mintalaclē'i'ca'n quinTāta'ca'n xala'
nac a'kapūn.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata
a'nchī latā'kchokocan
a'xni'ca' tū' huā'yancan**

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' tū' nahuā'ya'nā'tit
tintacuj para natā'chihuīna'nā'tit
Dios, tū' catila'tit hua'chi xla'ca'n
a'ntin tatlahua lakatu' ixlacanca'n.
Xla'ca'n ta'a'cpūtō'ca' lhca'ca'n
lā' tū' talakacha'ka'n para que
nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan
palh tū' tahuā'yan. Stuncua'
a'ntū iccāhuaniyāni' que xla'ca'n
taka'lhī'tza' ixtatlajca'n a'xni'ca'
tasu'yu que tū' tahuā'yalh.
¹⁷Hui'xina'n tū' catitla'hua'tit
chuntza'. A'xni'ca' tū' huā'ya'nā'tit
tintacuj para natā'chihuīna'nā'tit
Dios, calakacha'ka'ntit lā' xa'nca
caxqui'ttit miya'jca'n ¹⁸lā'
chuntza' tū' catica'tzīca palh tū'
huā'ya'nā'tit. Xmān quinTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn naca'tzi

a'ntūn tzē'k tla'hua'yā'tit lā' xla'
nacāmaxqui'yāni' mintatlajca'n.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū
quilaca'n nala nac a'kapūn**

Lc. 12.33-34

¹⁹Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilacasqui'ntit lhūhua'
tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac
huā'mā' quilhtamacuj. Huan
tzi'ya' lā' huan xumpepe tzē
natamālakuanī a'ntū xala' nac
quilhtamacuj. Lā' tzē naka'lhancan
mintumīnca'n. ²⁰Más tzey
calacasqui'ntit a'ntū nala
milaca'n nac a'kapūn. A'ntza'
huan tzi'ya' lā' huan xumpepe
tūlalh catitamāspūtūlh lā' tūlalh
catitatanūlh ka'lhāna'nī'n. ²¹Lā'
pō'ktu pāstaclacapinā'tit a'nlhā hui'
huan a'ntū lej tasqui'nīni'yāni'.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū
hua'chi ixpūmaksko quimacni'ca'n**

Lc. 11.34-36

²²Lā' Jesús cāhuanipā:
—Milakastapunca'n hua'chi
lakatin ixpūmaksko mimacni'ca'n.
Palh tū' tampi'lhīni'nā'tit lā' palh
laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n
ā'makapitzin, ū'tza' hua'chilh tzey
milakastapunca'n lā' hua'chilh
huāk xkakana' na mimacni'ca'n.
²³Lā' palh xmān laktzī'nā'tit a'ntū
maclacasqui'nā'tit hui'xina'n
mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni'
lanī'ta'ntit. U'tza' hua'chilh tū' tzey
milakastapunca'n lā' hua'chilh
huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n.
Palh tū' tzey ixpūmaksko
mimacni'ca'n, ā'chulā' cā'pucsua'
nala. Lā' a'nlhā cā'pucsua' tū'
ca'tzīcan lhā a'ncan.

**Jesús mäsuyulh ixpälacata huan
kalhatu' patrón**

Lc. 16.13

24 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nin tinti' tzē natā'scuja kalhatu'
ixpatrón como nalaca'i' kalhatin
lā' tū' catilaca'i'lh ā'kalhatin.
Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin
lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā'
nā chuntza' hui'xina'n tūla
nalipāhua'nā'tit Dios palh
nalipāhua'nā'tit huan mintumīnca'n.

**Jesús mäsuyulh a'nchī Dios
cāmaktaka'lha ixcamana'**

Lc. 12.22-31

25 Lā' Jesús cāhuanipā:

—U'tza' iccālīhuanīyāni' chuhua'j:
Tū' ticāpāta'layāni' ixpälacata huan
līhua't a'ntū maclacasqui'nā'tit
para nalatahui'layā'tit. Lā' tū'
tilē'capinā'tit ixpälacata huan
lu'xu' a'ntū maclacasqui'n
mimacni'ca'n. Dios cāmaxqui'ni'
minquilhtamacujca'n lā'
mimacni'ca'n a'ntū napūscujā'tit.
Lā' ū'tza' nacālīmaxqui'yāni'
chuxatū a'ntū namaclacasqui'nā'tit.
26 Cuenta catlahua'tit huan
spūnnu' a'ntū takosnū'n. Xlaca'n
tū' tacha'n nīn tuntū', nīn
tamakalana'n lā' tū' taka'lhī
ixpūcuxi'ca'n. Lā' quinTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn cāmāhuī'. Lā'
hui'xina'n līhua'ca' mintapalhca'n
que huan spūnnu'. **27** Lā' ū'tichū na
milacłhpunanca'n tzē natahui'la
más makān xmān porque lej
nalē'ca'a'n?

28 Lā' ū'a'chī' cāpāta'layāni'
ixpälacata a'ntū nalhakā'yā'tit?
Camaksca'ttit huan xa'nat a'nchīn

talistaca nac cā'tacuxtu. Tū' tascuja
lā' tū' tatza'pa' ixlū'xu'ca'n. **29** Lej
tzēhuani't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua.
Lā' iccāhuaniyāni' que huan rey
Salomón tūlalh cāmālacastuclī
ixlitzēhuani't huan xa'nat. Lā' xla'
lej rico ixuani't. **30** A'nan chī'tin nac
cā'tacuxtu a'ntūn tzēhuani't pero lakali
tū'xama'n nacā'i'can lā' nacālhcuyucan.
Lā' como Dios cāmaktaka'lha lā'
cāmakastaca huan chī'tin a'ntū palaj
nascōhuan, ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni'
hui'xina'n. Lā' ū'a'chī' tū'
kalhlaka'i'yā'tit huā'mā'? **31** Chuntza' tū'
tilē'capinā'tit lā' tū' catihuanti: “¿Tuchū
nahua'yāuj? Lā' ū'tuchū naliko'tnūnāuj?
Lā' ū'chichū na'iclılīhakā'nanāuj?”

32 Huan a'ntū xalanī'n huā'mā'
cā'quilhtamacuj pō'ktu chuntza'
tahuan lā' pō'ktu chuntza' tapuhuan.
Pero hui'xina'n ka'lhī'yā'tit kalhatin
minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla'
xa'nca ca'tzi a'ntū maclacasqui'nā'tit
lakaliyān. **33** Xapū'la nalē'capinā'tit
a'nchī namakxtekā'tit Dios
nacāmāpa'ksikō'yāni' lā' nalē'capinā'tit
a'nchī nalimakapāxuhua'yā'tit
Dios. Xla' nacāmāxqui'yāni'
ixlıhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit.
34 Lakatunu' chī'chini' naka'lhī'yā'tit
a'ntū nacāpāta'layāni'. Chuntza' tū'
catitamakchuyi'tit chuhua'j a'ntū
nacāpātē'keni'yāni' lakali como
chuntza' tūla xa'nca cuenta tlahua'yā'tit
huā'mā' chī'chini'. Lā' ixlīlakali
nacāpāta'lapalayāni'.

**Jesús mäsuyulh que tū'tzey palh
cā'a'ksa'ncan ā'makapitzīn**

Lc. 6.37-38, 41-42

7 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' caticā'a'ksa'ntit
ā'makapitzīn lā' Dios tū'

nacājuzgarliyāni'. ²Chu a'nchi hui'xina'n cā'a'ksa'nā'tit ā'makapitzin, chu a'extim Dios nacājuzgarliyāni'. Palh hui'xina'n nalāmāspūtūni'ni'yā'tit, nā Dios nacāmāspūtūni'ni'yāni'. ³¿Chichū tzē nalaktzi'na' huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin palh tanūma' hua'chi kentin qui'hui' na milakastapun? ⁴Palh tū' pū'la maxtuya' huan qui'hui' na milakastapun, tūlalh catima'xtuni' huan pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin. ⁵¡Tlahua'pā't lakatu' milacan! Palh hui'x tlahua'ya' a'ntūn tū' tzey, tūlalh catimaktāya' ā'kalhatin a'ntin tlahua' a'ntūn tū' tzey. Maclacasqui'n cuenta natlahua'ya' pū'la a'nchi latā'kchokoya' hui'x lā' chuntza' tzē namaktāya'ya' ā'kalhatin para que xa'nca nalatā'kchoko.

⁶A'nan tachi'xcuhui't a'nti ixlaktaca'n lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Lā' palh xlaca'n tū' tlakaj takaxmatcu'tun ixtachihuin Dios, tū' caticāmāsu'ni'tit. Xmān nata'a'kchā'n lā' nacātātucscu'tunāni' hua'chi chichi' a'ntū lej xcana'n. Santo ixtachihuin Dios. Lā' palh tachi'xcuhui't tū' takaxmatcu'tun, tū' caticāmāsu'ni'tit xlaca'n. Tū' catita'a'cnini'ni'lh ixtachihuin Dios. Xlaca'n hua'chi lakatin pa'xni' a'ntū nalachchi'nta a'ntū lej tapala.

**Jesús māsu'yulh a'nchi
nalisqui'ni'yāu Dios**

Lc. 11.9-13; 6.31

⁷Lā' Jesús cāhuanipā:
—Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxqui'yāni'. Caputzatit a'ntū Dios cāmaxqui'cu'tunāni'

lā' nakaksā'tit. Cakē'kō'lhiti huan mākalhcha lā' chuntza' nacātamālaqui'ni'yāni'. ⁸Huan a'nti nasqui'ni' Dios, ū'tza' namaklhtini'n lā' huan a'nti putza a'ntū Dios namaxqui', xla' nakaksa. Lā' huan a'nti nakē'kō'lhia huan mākalhcha, Dios namālaqui'ni'.

⁹Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mincamana'ca'n. Lā' palh kalhatin mincaman nasqui'ni'yāni' pāntzi, ¿chu namaxqui'ya' lakatin chihuix? ¹⁰Lā' palh nasqui'ni'yāni' squi'ti', ¿chu namaxqui'ya' lūhua'? ¹¹Hui'xina'n chi'xcuhui'n lā' milaktaca'n tū' tzey. Lā' a'uyj tū' tzey hui'xina'n, pero ca'tziyā'tit a'ntūn tzey para mincamana'ca'n lā' nacāmaxqui'yā'tit. QuinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn lej tzey, lā' chuntza' ā'chulā' nacāmaxqui' a'ntū xatzey huan a'ntin tasqui'ni'.

¹²'Chuntza' cacātlahua'ni'tit ā'makapitzin chu a'extim hua'chi lacasqui'nā'tit xlaca'n nacātatlahuani'yāni'. U'tza' huā'mā' a'ntū huanicu'tun huan ixley Moisés lā' ū'tza' ixlīmāscatınca'n huan profetasna' chu a'nchin tatzo'kni' na ixtachihuin Dios.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata huan
xapitzina'j mākalhcha**

Lc. 13.24

¹³Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'nan lakatu' mākalhcha lā' kantu' tej. Natanū'yā'tit nac xapitzina'j mākalhcha a'nlhā mā' huan pitzina'j tej. Lā' pēka'tla' mā' huan tej a'ntū a'n nac pūpātin lā' pēka'tla' xamākalhcha. Lā' līlhūhua' a'nti natatanūyācha'. ¹⁴Huan pitzina'j tej a'n nac a'kapūn

a'nlhā natahui'layāuj para pō'ktu.
Lā' jicslihua' a'ncan. Nā pitzina'j
xamākalhcha. Lā' tū' a'nan lhūhua'
a'nti natatanūyācha'.

**Jesús māsuyulh ixpālacata a'nchi
lilakapascan huan qui'hui' palh tzey
o palh tū' tzey**

Lc. 6.43-44

¹⁵Lā' Jesús cāhuanipā:
—Catamaktaka'lhtit de a'ntin
tahan palh ixa'cta'sana'nī'n
Dios lā' xmān ta'a'kxokonu'n.
Xlaca'n hua'chi lobo a'ntū lej
taputzamā'na ixlihua'tca'n lā'
talhakā'nani't hua'chi borregos.
¹⁶Tzē nacālakapasā'tit ixpālacata
a'nchi natalatā'kchoko. Tū'
cāpu'xcan uvas nac lhtucū'n lā'
nīn tū' cāpu'xcan higos nac huan
lhtucū' qui'hui'. ¹⁷Chuntza' huan
xatzey qui'hui' namāstā' xatzey
ixtō'ca't lā' tzēhuani't. Lā' tū' tzey
ixtō'ca't huan qui'hui' a'ntūn
tū' tzey. ¹⁸Huan xatzey qui'hui'
tū' catimāstā'lh ixtō'ca't a'ntūn
tū' tzey. Lā' nīn huan tū' tzey
qui'hui' tūla namāstā' xatzey
ixtō'ca't. ¹⁹Palh huan qui'hui' tū'
namāstā' xatzey ixtō'ca't, nacā'can
lā' nalhcuyucan. ²⁰Chuntza'
hui'xina'n nacālilakapasā'tit huan
a'cta'sana'nī'n a'ntin ta'a'kxokonu'n
como xlaca'n tū' xa'nca
talatā'kchoko.

**Jesús māsuyulh ixpālacata a'nti
natatanū a'nlhā Dios māpa'ksini'n**

Lc. 13.25-27

²¹Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lhūhua' a'nan a'nti
naquintamāpācuhi:
“QuiMāpa'ksini”. U'tza' tū'

huanicu'tun que natatanū a'nlhā
Dios māpa'ksikō' ixlihuāk. Xmān
tzē natatanūyācha' xlaca'n a'ntin
tatlahua ixtapuhuān quinTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn. ²²A'xni'ca'
namin ā'xmān chi'chini', lilhūhua'
naquintahuani: “QuiMāpa'ksini'ca'n,
quina'n icmāsu'yūj ixtachihiūn
Dios ixpālacata milimāpa'ksin. Lā'
milimāpa'ksin iccālīmāxtūj huan
tlajana'nī'n. Lā' nā lhūhua' lē'cnin
iccālītlahuāuj milimāpa'ksin”,
natahuan. ²³Lā' tuncan
na'iccāhuani': “Tū' iccālakapasāni'.
Catapānū'tit. Hui'xina'n tlhua'tit
a'ntūn tū' tzey”.

**Jesús māsuyulh ixpālacata a'ntin
ta'a'kahuāna'ni' lā' a'ntin tū'**

Lc. 6.47-49; Mr. 1.22

²⁴Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' huan a'nti
quinkaxmata lā' xla' a'kahuāna'ni'
a'ntū icmāsu'yu, xla' xa'nca
tlā'huān na ixtej Dios lā' natāyani'
a'yuj napātini'n. Nala hua'chi
kalhatin chi'xcu' a'nti pūlh mā'n
yāhualh xatantūn ixchic. ²⁵Lā'
a'yuj milh lhūhua' xcān lā' huan
palha' ū'ni' sno'kli huan chic, pero
tāyani'lh lā' tū' a'kā'lh. ²⁶Pero
huan a'nti quinkaxmata lā' xla' tū'
a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla'
tūlāl catitāyani'lh. Nala hua'chi
kalhatin chi'xcu' a'ntin tonto
ixuani't lā' tū' pūlh mā'n yāhualh
xatantūn. ²⁷A'xni'ca' lej lalh xcān
lā' milh palha' ū'ni' a'ntū sno'kli
huan chic, tū' tāyani'lh. Mākā'nīlh
lā' laclakō'lh.

²⁸Lā' a'xni'ca' Jesús
cāhuanikō'lh huā' tamā'na, huan
tachi'xcuhi't lej talē'cnīlh

ixpālacata huan limāasca'tin.

²⁹Xla' cāmāsu'ni'lh hua'chi a'nti ka'lhī limāpa'ksin, lā' tū' hua'chi huan xamākaltō'kē'ni'nī'n ley. Xlaca'n xmān tamāsu'yu a'ntūn tamaksa'tli.

Jesús mātzeyilh huan a'nti ixka'lhī lepra

Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16

8 Lā' a'xni'ca' Jesús lacyujli huan nac kēstin, lhūhua' tachi'xcuhui't tastālani'lh. ²Lā' laktapajtzūlh kalhatin i'tza'ca'. Ixka'lhī huan ta'jatāt a'ntū huanican lepra lā' ū'tza' a'ntū māmasī quinquinī'tca'n. Huan i'tza'ca' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksini', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyi'ya'.

³Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:

—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.

Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatāt huan i'tza'ca'. Tzeytza' ixuani't. ⁴Lā' Jesús huanilh:

—Catamaktaka'lhī lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tinti'. Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzi'n palh tzeyani'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'jui'ni'na' chu a'nchī māpa'ksini'lh Moisés. Chuntza' nataca'tzi tachi'xcuhui't que tzeyani'ta'tza'.

Jesús mātzeyilh ixtasācua' huan capitán romano

Lc. 7.1-10

⁵Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac cāl'acchicni' Capernaum,

laktapajtzūlh kalhatin ixcapitanca'n de huan tropasna' romanos.

Squi'ni'lh que camaktāyalh ⁶lā' huanilh:

—Māpa'ksini', lej i'tzaca'n quintasācua' lā' mā' na quinchic. Lhtuculu' lā' lej pātini'mā'.

⁷Jesús huanilh:

—Na'ica'n na'icmātzeyi'.

⁸Lā' huan capitán kalhtilh:

—Māpa'ksini', hui'x lej ka'lhī'ya' limāpa'ksin lā' tū' minī'ni' natanū'ya' nac quinchic. Xmān namāpa'ksi'ya' lā' natzeyan quintasācua'. ⁹Māni' quit nā quintamāpa'ksi' huan xalaka'tla' lā' nā quit iccāmāpa'ksi' huan quintropasna'. A'xni'ca' na'icuanī kalhatin tropa que ca'a'lh, xla' na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuanī ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā' a'xni'ca' na'icuanī quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.

¹⁰Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lē'cnilh.

Lā' cāhuanilh huan a'nti ixtastālani'tēlha:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni'.

Tū' iclakapasa nīn tinti' israelita a'nti quinkalhlaka'i' hua'chi huā'mā' chi'xcu'. ¹¹Nā iccāhuanīyāni' que natamin lhūhua' xalanī'n ixtankēn lā' nā lhūhua' xalanī'n na ixlitā'cnun. Lā' xlaca'n, a'yuj tū' israelitas, xlaca'n nacātā'huā'yan Abraham lā' Isaac lā' Jacob a'nlhā Dios māpa'ksini'n. ¹²Lā' ā'makapitzin a'yuj israelitas, xlaca'n nacāmacā'ncan kēpūn a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' natacalhuan lā' natalaxca ixtatzanca'n.

¹³Lā' tuncan Jesús huanilh huan capitán:

—Capit na minchic. Chu a'nchí kalhlaka'i'nī'ta', chuntza' natlahuani'ca'na'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus mātzeyilh huan tasācua'.

Jesús mātzeyilh ixpuhuiti' Pedro

Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39

¹⁴Lā' Jesús a'lh na ixchic Pedro lā' a'ntza' laktzi'lh ixpuhuiti'. Ixchi'chixni'n lā' ixmā'. ¹⁵Jesús xa'malh na ixmacan lā' tapānūni'lh huan tachi'chixni'. Tā'kaqui'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyilh lhūhua' i'tza'ca'ni'n

Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41

¹⁶Lā' a'xni'ca' i'smalanka'namā'tza', cālīmini'ca Jesús lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'ni'n. Lā' xla' xmān māpa'ksilh lā' chuntza' cāmāxtulh huan tlajana'ni'n. Lā' nā cāmātzeyilh lhūhua' i'tza'ca'ni'n. ¹⁷U'tza' huā'mā' pātīle'kelh para natlōkentaxtū chu a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca' hualh huā'mā': “Xla' mēpānūlh a'nchī i'tza'cā'hua' ixuani'ta'uj quina'n lā' nā a'nchī i'xlejua'nanāuj lā' quincāmāklhtini' quinta'jatatca'n”.

Ixpālacata huan a'ntin titastālani'cu'tulh Jesús

Lc. 9.57-62

¹⁸Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzi'lh huan lhūhua' tachi'xcu'huī't a'ntī ixtalitamacxti'li'mā'na, māpa'ksilh que calē'nca tintacut huan ka'tla' xcān huan nac barco. ¹⁹Lā' kalhatin

xamākalhtō'kē'ni' huan ley laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ixtā'a'ncu'tunāni' chuxalhā napina'.

²⁰Lā' Jesús kalhtilh:

—Huan tanqui'huī' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n; pero quit tū' icka'lhī quinchic a'nlhā na'iclhata.

²¹Lā' ā'kalhatin a'ntī i'sca'txtunu' ixuani't, xla' huanilh:

—Māpa'ksini', caquimakxtekti na'ictachoko nac quinchic hasta a'xni'ca' namā'cnūcan quintāta'.

²²Lā' Jesús kalhtilh:

—Caquistāla'ni'. Xlaca'n a'ntin tū' takalhlaka'i' tze natamā'cnū huan nīn.

Jesús māca'cslih huan palha' ū'ni'

Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25

²³Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tatā'tojōlh i'sca'txtunu'ni'n. ²⁴Lā' lihuān ixtatacutmā'na, tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā' ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco. Lā' Jesús i'lhata'ntā'. ²⁵Lā' tuncan ta'a'lh tamālakahuāni' lā' tahananilh:

—iMāpa'ksini', caquilāmāpūtāxtūj! iTā'cnūmā'nauj!

²⁶Lā' Jesús cākalhtilh:

—Lā' ĩa'chī' lej jicua'nā'tit? iTū' xa'nca kalhlaka'i'ya'tit!

Tuncan tā'kaqui'lh lā' cālacaquilhnilh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān. Lā' chuntza' ca'cslalh. ²⁷Lā' huan chi'xcu'huī'n talē'cnilh lā' tahualh:

—¿Tichūyā chi'xcu' xla'? iHasta tze cāmāpa'ksi huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'!

**Kalhatu' chi'xcuhui'n xalanī'n
nac Gadara a'nti ixtaka'lhī huan
tlajana'ni'n**

Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39

²⁸Tintacut huan xcān ixui' lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'ntza', tatapajtzūlh kalhatu' chi'xcuhui'n a'nti ixtahui'lāna'ncha' nac lhu'cu'. Ixtu'ca'n ixtaka'lhī huan tlajana'ni'n lā' ixtachuyā lā' ixtaca'tzanca'tzi. Nīn tinti' ixtatētaxtucu'tun a'ntza' ixpālacataca'n huan tamā'na kalhatu'. ²⁹Lā' tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—Icca'tziyāuj palh hui'x ixO'kxa' Dios, pero quina'n tūna'j ictimāpalanauj con Dios. ¿Chā ta't para naquilāmāpātinīyāuj a'xni'ca' tūna'j min huan chi'chini' a'ntū lhcācāni't?

³⁰Lā' tū' lej makat de a'ntza' ixtahuā'yamā'na lhūhua' pa'xni'. ³¹Lā' huan tlajana'ni'n tasqui'ni'lh Jesús:

—Palh naquilāmāxtuyāuj na ixchakānca'n huan chi'xcuhui'n, caquilāmakxtekui na'ictanūyāuj na ixchakānca'n huan tamā'na pa'xni'.

³²Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Capitittza'.

Lā' huan tlajana'ni'n tatanukō'lh de huan chi'xcuhui'n lā' tatanūlh huan na ixchakānca'n huan lhūhua' pa'xni'. Lā' chu tuncan huan lhūhua' pa'xni' tatu'jnun ta'a'lh nac cā'pūtatōkopūn lā' tatojōcha' nac xcān lā' a'ntza' tajicsua'kō'lh.

³³Lā' huan chi'xcuhui'n a'nti ixtamaktaka'lh mā'na huan lhūhua'

pa'xni', xla'ca'n tadjicua'lh lā' tatu'jnulh huan nac cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, tahuankō'lh ixlihuāk a'ntū cāpātē'keni'lh huan chi'xcuhui'n a'nti ixtaka'lhī huan tlajana'ni'n. ³⁴Lā' tuncan ixlihuākca'n xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' talaka'lh Jesús a'nlhā ixui'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza', lej tasqui'ni'lh Jesús que ca'a'lh de na ixti'ya'tca'n.

**Jesús mātzeyilh huan chi'xcu' a'nti
ixlū'ntū'lanī't**

Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26

9 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut lā' chā'lh nac Capernaum a'nlhā ixā'lacchicni'. ²Lā' limini'canca' kalhatin chi'xcu' a'nti ixlū'ntū'lanī't lā' a'nti ixmā' na ixlaklaj. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzi'lh a'nchin takalhlaka'i'lh que ixka'lhli limāpa'ksin, xla' huanilh huan i'tza'ca':

—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Quit icmāspūtūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.

³Lā' tuncan makapitzin xamākalhtō'kē'ni'ni'n ley tapuhualh: “¿A'chī' chihuina'n chuntza' huā'mā' chi'xcu'? Tā'talacastuccu'tun Dios. Nīn tinti' tze naquincāmāspūtūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios”.

⁴Lā' Jesús, como ixca'tzi a'nchi ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:

—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? ⁵Icuanihlta' huan i'tza'ca': “Iccāmāspūtūnu'ni'ni' mintalaclē'i'”, pero tū' tasu'yu a'yuj māspūtūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: “Catā'kaqui' lā' casmi'li'

mixti'cat lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh natzeyan o tū'.

⁶Quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī līmāpa'ksin nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tēzē na'iccāmāspūtūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhui't.

Lā' tuncan Jesús huanilh huan chi'xcu' a'nti ixlū'ntū'lani't:

—Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.

⁷Lā' tuncan huan chi'xcu' tā'kaqui'lh lā' lē'lh i'xti'cat lā' a'lh na ixchic. ⁸Lā' huan tachi'xcuhui't, a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', taji'cua'lh. Lā' tamāpāxuhui'lh Dios como ixcāmaxqui'nī't huā'mā' līmāpa'ksin huan chi'xcuhui'n.

Jesús mātā'silh huan Mateo para nastālani'

Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32

⁹Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'nti ixuanican Mateo. Xla' ixui' a'nlhā ixmātā'jini'ncan impuestos lā' huanica:

—Caquistāla'ni'.

Lā' tuncan Mateo tāyalh lā' stālani'lh.

¹⁰Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' nac lakatin chic, tachā'lh lhūhua' mātā'jini'ni'n impuestos lā' ā'makapitzin a'ntin tū' tzeyā chi'xcuhui'n. Lā' ixlihuākca'n ixcātā'huā'yamā' Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n. ¹¹Lā' a'xni'ca' makapitzin fariseosnu' talaktzī'lh huā'mā', xla'ca'n takalhasqui'nīlh huan i'sca'txtunu'ni'n Jesús:

—Lā' áa'chī' mimākalhtō'kē'ni'ca'n cātā'huā'yan huan mātā'jini'ni'n

impuestos lā' ā'makapitzin a'ntin tū' tzey?

¹²Lā' Jesús kaxmatli huā'mā' tachi'huin lā' cāhuanilh:

—Huan a'ntin tū' ta'itza'ca'n, xla'ca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor, xmān huan i'tza'ca'ni'n.

¹³Capittit lā' casca'ttit a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntūn tzo'kcani't na ixtachi'huin Dios: “Quit ā'chulā' iclacasqui'n nacālakahu'ma'nā'tit ā'makapitzin. Lā' tū' tanto iclacasqui'n naquilā'aksajuī'yāuj huan animalhna'”. Chuntza' tzo'kcani't. Quit tū' icmilh iccāputza a'ntin tapuhuan palh xla'ca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan tachi'xcuhui't a'ntin taca'tzi' palh tū' tzey xla'ca'n como iclacasqui'n que nataxtāpali ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nica Jesús ixpālacata a'nchī tū' huā'yanan

Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39

¹⁴Lā' ā'calistān huan a'nti ixtastālani' Juan huan Mā'kpaxini', xla'ca'n talakmilh Jesús. Lā' takalhasqui'nīlh:

—Quina'n lā' huan fariseosnu' maklhūhua' ictasca'jayāuj lā' tū' icuā'yanāuj tintacuj ixpālacata Dios. Lā' áa'chī' misca'txtunu'ni'n pō'ktu tahuā'yan?

¹⁵Lā' Jesús cākalhtilh:

—áChā natalakaputza huan a'nti cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Lihuan hui' huan squi'nini', tū' talakaputza. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nini' lā' a'xni'ca' natalakaputza lā' tū' catitahuā'yalh ixamigos—

a'xni'ca' Jesús cāhuanilh huā'mā',
ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nin tinti' nachu'cu huan xasāsti'
lu'xu' para nalilactza'pa' huan
xamasni'. Huan xasāsti' lu'xu'
natatimi lā' ā'chulā' nexti'ta huan
xamasni'. ¹⁷Lā' huan xaxcān uva
a'ntūn tūna'j xcu'tan nin tinti'
catimōjōlh nac xakōlūhua' xako'xka'
borrego. Namōjōcan nac xasāsti'
ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū'
catipankli huan ko'xka'. Chuntza'
tū' catipāxcatlilalh huan ko'xka' lā'
tū' catitaxtulh huan xaxcān uva
—cāhuanilh Jesús. U'tza' huā'mā'
lichihuīna'mā' ixlīmāasca'tinca'n
israelitas lā' ixlīmāasca'tin Jesús
a'ntū xasāsti'.

**Ixpālacata huan ixtzu'ma'jāt huan
xapuxcu' israelitas lā' nā ixpālacata
huan puscāt a'nti xa'malh ixlu'xu'
Jesús**

Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56

¹⁸Lā' lihuan Jesús ixcāhuanimā'
huā'mā', chā'lh kalhatin
xapuxcu' de huan israelitas. Xla'
tatzokostani'lh na ixlacapūn Jesús
lā' huanilh:

—Nilhcus quintzu'ma'jāt. Lā'
a'yuj nilhtza', palh hui'x napina' lā'
naxa'ma'ya', xla' nalakahuanchoko.

¹⁹Lā' Jesús tāyalh lā' tā'a'lh
huan chi'xcu'. Nā i'sca'txtunu'nī'n
nā tatā'a'lh. ²⁰Tuncan milh
kalhatin puscāt a'nti ixi'tza'ca'n.
Lā' ixka'lhīta' lakacāujtu' cā'ta
i'sta'ja ixka'lhni'. Tapajtzūlh
ixkēn Jesús lā' xa'malh ixtampān
ixlu'xu' ²¹como puhualh chuntza':
“Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu' lā'
na'ictzeyan”, puhualh. ²²Lā' Jesús

talakspi'tli lā' laktzi'lh huan puscāt
lā' huanilh:

—Cahui'xcāna'jca'tzi,
quincaman. Tzeyani'ta'tza' como
kalhlaka'i'nī'ta'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus
ixtzeyani'ttza'.

²³Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh na
ixchic huan xapuxcu' israelitas,
cālaktzi'lh huan músicos a'nti
natatā'a'n a'xni'ca' namā'cnūcan.
Lā' huan tachi'xcuhui't lej
ixtata'samā'na. ²⁴Lā' Jesús
cāhuanilh:

—Catapānū'tit de huā'tzā'. Huan
tzu'ma'jāt tū' nīnī't. Xmān lhtatamā'.

Lā' xlaca'n talītzī'nli.

²⁵Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh
huan tachi'xcuhui't, xla' tanūlh
a'nlhā ixmā' huan tzu'ma'jāt lā'
macachi'palh. Lā' huan tzu'ma'jāt
tā'kaqui'lh. ²⁶Lā' chuxalhā nac
huanmā' ti'ya't a'kahualh a'ntū
pātle'keni'lh huan tzu'ma'jāt.

**Jesús cāmātzeyilh
kalhatu' lakatzi'nī'n**

²⁷Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de
a'ntza', tatzuculh tastālani' kalhatu'
lakatzi'nī'n. Lā' palha' tahuanih:

—iCaquilālakalhu'mauj, hui'x a'nti
ixtā'nat David!

²⁸Lā' a'xni'ca' Jesús
tanūlh huan nac chic, huan
lakatzi'nī'n tatapajtzūlh. Lā' xla'
cākalhasqui'nilh:

—¿Chā kalhlaka'i'yā'tit palh tzē
na'iccāmālacahuānīpalayāni'?

Lā' takalhtilh:

—Chuntza' ickalhlaka'i'yāuj,
Māpa'ksini'.

²⁹Lā' tuncan Jesús cāxa'mani'lh
ixlakastapunca'n lā' cāhuanilh:

—Calalh chu a'nchi
kalhlaka'i'yā'tit.

³⁰Lā' tatzeyalh ixlakastapunca'n
lā' talacahuāna'lh. Lā' tuncan Jesús
lej cāmāpa'ksilh:

—Cal'i'hu'i'li'tit nīn tinti'
namāca'tzini'yā'tit.

³¹Lā' a'yuj chuntza' cāhuanica,
a'xni'ca' tataxtulh xla'ca'n tatzuculh
tahuani chā'tin chā'tin a'ntū
cātlahuani'lh Jesús. Lā' ū'tza'
talica'tzikō'lh lakachu nac huā'mā'
ti'ya't.

Jesús mātzeyilh huan kō'ko'

³²Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu
huan a'nti lakatzī'nī'n ixtahuani't,
a'xni'ca' limini'ca Jesús kalhatin
kō'ko'. Lā' huan kō'ko' ixka'lhī
huan tlajana'. ³³Lā' a'xni'ca' Jesús
māxtulh huan tlajana', chu tuncan
tzuculh chihuīna'n huan kō'ko'. Lā'
huan tachi'xcuhui't talē'cnilh lā'
tahualh:

—Tū' maktin tasu'yuni't hua'chi
ixtā'chuntza' huā'mā' catūhuā na
quinti'ya'tca'n quina'n israelitas.

³⁴Lā' huan fariseosnu', xla'ca'n
ixtahuan:

—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī
ixlimāpa'ksin huan ko'ti'ti' a'nti
xapuxcu' tlajana'nī'n. U'tza'
cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.

**Jesús cālakalhu'malh
huan tachi'xcuhui't**

³⁵Jesús ixtētaxtutēlha lakatunu'
cāl'acchicni' lā' huan ranchosnu'.
Lā' ixtētānūtēlha nac lakatunu'
na ixlitokpānca'n israelitas lā'
ixmāsu'yu. Lā' ixcā'a'cta'sana'ni'
a'nchi nala a'nlhā Dios
namāpa'ksini'n. Lā' nā ixcāmātzeyī

chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt.

³⁶Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh huan
tachi'xcuhui't, lej cālakalhu'malh
como ixcāpāta'llamā' lā'
ixtalakachā'ni'. Cālaktzī'lh hua'chi
borregos a'ntin tū' ixtaka'lhī
ixmaktaka'lhna'ca'n. ³⁷Lā' Jesús
cāhuanilh i'sca'txtunu'nī'n:

—Stu'ncua' lhūhua' a'nan a'ntin
takalhlaka'i'cu'tun. Xla'ca'n
hua'chi a'nlhā lej lana'lh lā' tisputa
tasācu'a'nī'n para na'i'can. ³⁸Dios
ū'tza' ixtēcu' huan a'nlhā lej lana'lh.
U'tza' nalisqui'ni'yā'tit Dios que
cacāmacamilh chi'xcuhui'n a'nti
nacāmāsu'ni' huan xatzey tachihiūn
huan a'ntin takalhlaka'i'cu'tun —
cāhuanilh.

**Jesús cālacsacli kalhacāujtu'
i'sca'txtunu'nī'n**

Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16

10

Lā' tuncan Jesús
cāmāta'silh huan
kalhacāujtu' i'sca'txtunu'nī'n. Lā'
cāmaxqui'lh limāpa'ksin para
natamāxtu huan tlajana'nī'n
lā' para nacāmātzeyī chuxatūyā
ta'jatat lā' taca'tzāt.

²Huā' tamā'na ixtacuīni'ca'n
huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
lā' xla'ca'n a'nti cāmāpacuhiūcan
apóstoles: huan xapū'la, xla' Simón
a'nti ixlitāpātu' ixtacuīni' Pedro, lā'
i'stancu Andrés; lā' nā Jacobo lā'
Juan a'nti ixo'kxa'n huan Zebedeo
ixtahuani't; ³lā' nā Felipe lā'
Bartolomé lā' Tomás lā' huan Mateo
a'nti mātā'jini' impuestos ixuani't;
lā' nā Jacobo a'nti ixo'kxa' Alfeo;
lā' Lebeo a'nti ixmāpācuhiūcan
Tadeo; ⁴lā' nā Simón a'nti ixtapa'ksi
con huan cananistasna'; lā' nā

Judas Iscariote a'nti ā'calistān
namacamāstā' Jesús.

**Jesús cāmāpa'ksilh huan kalhacāujtu'
para natamāstū'nca ixtachihuīn Dios**

Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6

⁵Lā' a'xni'ca' Jesús cāmācā'lh huā'
tamā'na kalhacāujtu', xla' chuntza'
cāmāpa'ksilh lā' cāhuanilh:

—Tū' catipintit timāsu'yū'yā'tit
a'nlhā talahuī'lāna'ncha' xla'ca'n
a'ntin tū' israelitas lā' tū' titanū'yā'tit
huan na ixā'lacchicni'ca'n huan
samaritanosnu'. ⁶Napinā'tit
nacāmāsu'ni'yā'tit huan xalanī'n
nac Israel. Xla'ca'n hua'chi
borregos a'ntin tatza'nkānīt.

⁷Capintit lā' na'a'cta'sana'nā'tit
chuntza': "Tapajtzūmā'tza'
a'xni'ca' natasu'yū a'nchī Dios
nacāmāpa'ksikō' tachi'xcuhui't".
⁸Cacāmātzeyi'tit huan i'tza'ca'ni'n
lā' cacāmālakahuanichoko'tit huan
nīnī'n. Cacāmātzeyi'tit huan leproso
a'ntin tamasmā'na ixquinī'tca'n
lā' cacāmāxtutit huan tlajana'ni'n.
Hui'xina'n tū' catimāpala'tit huā'mā'
limāpa'ksin a'ntū iccāmaxqui'yāni' lā'
chuntza' tū' caticāmātā'ji'tit a'xni'ca'
nacālimātzeyi'yā'tit quīlimāpa'ksin.

⁹Tū' camojō'tit tumīn de oro
nīn de plata nīn de cobre na
mimbolsaca'n a'xni'ca' napinā'tit.
¹⁰Lā' tū' calī'pintit mimorralhca'n
nīn pūtu' milu'xu'ca'n. Xmān
nali'pinā'tit milu'xu'ca'n a'ntū
lhakā'nī'ta'ntit. Tū' nali'pinā'tit nīn
zapato nīn mimpāla'cca'n. Huan
a'nti māsū'yumā' ixtachihuīn Dios
maclacasqui'n namāhui'can a'nlhā
māsū'yumā'.

¹¹A'xni'ca' nachipinā'tit nac
lakatin cā'lacchicni' o nac lakatin

rancho, naputzayā'tit kalhatin tzeyā
chi'xcu' a'nti nacāmānūyāni' na
ixchic. Lā' natachokoyā'chipintit
hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit
de huanmā' cā'lacchicni'. ¹²Lā'
a'xni'ca' natanū'yā'tit huan nac
chic, nacāhuanīyā'tit: "Dios
cacāsicua'lanālilh a'ntin
tahui'lāna' nac huā'mā' chic".

¹³Palh con tapāxuhuān
cātamānūyāni' na ixchicca'n, Dios
nacāsicua'lanālī xla'ca'n. Lā' palh
tū' cātamānūyāni' na ixchicca'n,
tū' caticāsicua'lanālīca. ¹⁴Lā' palh
tū' cātamānūyāni' nac pātin chic
o lakatin cā'lacchicni', lā' palh tū'
cātakaxmatāni', tuncan cataxtutit.
Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit
huan pokxni' de mintojonca'n.
Chuntza' nalīmāsu'yū'yā'tit que
xla'ca'n natalē'n cuenta como tū'
takaxmatcu'tulh. ¹⁵Ixlistu'ncua'
a'ntū iccāhuanīyāni'. A'xni'ca'
namin huan chi'chini' lā' Dios
nalacāxtlahuakō', xla'ca'n lej
natapātini'n. Dios ā'chulā'
nacālakalhu'man xla'ca'n xalanī'n
nac Sodomo lā' Gomorra que
xalanī'n huanmā' cā'lacchicni'
a'ntin tū' takaxmatcu'tun —hualh
Jesús.

**Cāmacaputzacan a'ntin
takalhlaka'i' Cristo**

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:
—iCuenta catlahua'tit! Quit
iccāmacā'nāni' lā' nala'yā'tit
hua'chi borregos na ixlaclhni'ca'n
huan lobos. Lej skalalh cala'tit
hua'chi huan lūhua'. Lā' cala'tit
hua'chi tantzasnān a'ntūn tū'
lāsta'la. ¹⁷Catamaktaka'lhtit
como chi'xcuhui'n

nacātamacamaxquī'cu'tunāni' huan māpa'ksini'nī'n lā' nacātatusāni' na ixlitokpānca'n israelitas.

¹⁸Lā' nacātamālacapū'yāni' na ixlapūnca'n gobernadores lā' reyes xmān por quimpālacata. Chuntza' tzē nacāhuaniyā'tit huan xatzey tachihiuīn calacan xlaça'n lā' nā nacāhuanī'yā'tit huan a'ntīn tū' israelitas. ¹⁹Pero tū' catilē'capintit a'nchī nālītāmaktāyayā'tit nīn a'ntū nacākalhtīyā'tit a'xni'ca' nacāmacamaxquī'yāni' huan māpa'ksini'nī'n. A'xni'ca' nachipinā'tit a'ntza', Dios nacāmāca'tzīniyāni' a'ntū nacāhua'ni'yā'tit xlaça'n.

²⁰Tū' māni' mintachihiuīnca'n a'ntū nachihuīna'nā'tit. Huan Espīritu Santo, ū'tza' a'ntī nacāmāchihiuīniyāni'.

²¹Huan chi'xcuhui'n natamacamāstā' ixtā'timīnca'n para nacāmāknīcan lā' huan xanatātana' natamacamāstā' ixcamana'ca'n. Huan o'kxa'n natatā'kaquī' contra ixnatātana'ca'n lā' natāmāknīnīni'n.

²²Ixlihuākca'n tachi'xcuhui't nacātaca'tzalaktzī'nāni' como tapa'ksī'yā'tit con quit. Lā' huan a'ntīn tzancs natatāya lā' tū' natataxtutāya na quīntej a'yuj lej tapātīni'mā'na, ū'tunu'n nacāmāputaxtūcan.

²³Lā' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni' nac lakatin cā'lacchicni', cataxtutit lā' capintit ā'lacatin. Stu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni' que tū' catitētaxtukō'tit ixlihuākca'n ixā'lacchicni'ca'n israelitas para namāsu'yuyā'tit quintachihiuīn

a'xni'ca' namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n.

²⁴Huan sca'txtunu' tū' tasqui'nī hua'chi ixmākalhtō'kē'ni'. Lā' huan tasācua' tū' tasqui'nī hua'chi ixpatrón. ²⁵Lipāxūj huan sca'txtunu' a'ntīn tzē namālacastuca ixmākalhtō'kē'ni' lā' nā huan tasācua' a'ntīn tzē namālacastuca ixpatrón. Palh lakapalacani'ttza' huan a'ntī māpa'ksini'n huan nac chic lā' māpācuhuīcani'ttza' Beelzebū, ā'chulā' nacālakapalacan ā'makapitzīn xalanī'n nac huā'mā' chic —cāhuanilh Jesús. U'tza' a'ntū lichihuīna'mā' Jesús lā' nā i'sca'txtunu'nī'n.

Tichū tasqui'nī najicua'ni'can

Lc. 12.2-9

²⁶Lā' Jesús cāhuanipā: —Chuntza' tū' caticājicua'ni'tit tachi'xcuhui't. Ixlihuāk a'ntūn tatzē'knī't, ū'tza' nalaktzī'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can. ²⁷Huan a'ntū quit iccāhuanini' a'nlhā quē'stucan, ū'tza' nacāhuanīyā'tit cā'lapūlhūhua'. Lā' huan a'ntū quit lakatzē'k iccāhuanīyāni', ū'tza' lej palha' nahuanā'tit chuxalhā. ²⁸Tū' caticājicua'ni'tit chi'xcuhui'n a'ntīn tzē natamaknī mimacni'ca'n pero tūla tamāpa'ksī milica'tzīnca'n. Najicua'ni'yā'tit Dios a'ntīn tzē nacāmāspūtū mimacni'ca'n lā' milica'tzīnca'n nac pūpātīn.

²⁹¿Chī ixtapalh huan tantzictzi? Stā'can tantu' por macsti'na'j tumīn. Lā' quīnTāta'ca'n nac a'kapūn cuenta natlahua a'xni'ca' minācha' lakatin tantzictzi. ³⁰Lā' chā'tunu' de hui'xina'n hasta cātāpūtīle'keni'ni'

kanatunu' miya'jca'n. ³¹ U'tza'
tū' tilijicua'nā'tit. Lihua'ca'
tasqui'nī'yā'tit hui'xina'n que
lhūhua' tantzictzi —hualh Jesús.

**A'nti natahuan cā'lapūlhūhua' que
tatapa'ksi con Cristo**

Lc. 12.8-9

³² Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' huan a'nti natahuan
cā'lapūlhūhua' palh
tatapa'ksi con quit, xla'ca'n quit
na'iccālakapasa a'xni'ca' natatāya
na ixlapapūn quinTāta'ca'n
nac a'kapūn. Lā' chuntza' quit
nā na'icuan palh xla'ca'n
tatapa'ksi con quit. ³³ Lā' huan
a'nti naquintakalhtatzē'ka
cā'lapūlhūhua', xla'ca'n quit
na'iccākalhtatzē'ka a'xni'ca'
natatāya na ixlapapūn quinTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn.

Jesús cāmā'kapitzī tachi'xcuui't

Lc. 12.51-53; 14.26-27

³⁴ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' tipuhua'nā'tit palh quit
icmilh para que chu lakatin nala
ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuui't
lā' chuntza' tū' catalāsta'lalh nac
huā'mā' quilhtamacuj. Tū' ū'tza'
quilītlōt. Na'iccāmā'kapitzīyāni'.
³⁵ Icmilh icmā'kaquī' huan o'kxa'
contra ixtāta' lā' na'icmā'kaquī'
huan tzu'ma'jāt contra ixtzī't lā' nā
huan puscāt contra ixtzī't ixkōlu'.
³⁶ Lā' ū'tza' natalila litā'ca'tza
xalanī'n na ixchakān huan lakatin
chic.

³⁷ Huan a'nti lihua'ca' natapāxquī'
ixtzi'tca'n o ixtāta'ca'n que quit,
xla'ca'n tū' minī'ni' natatapa'ksi
con quit. Lā' nā huan a'nti

lihua'ca' natapāxquī' ixo'kxa'ca'n o
ixtzu'ma'jātca'n que quit, xla'ca'n tū'
minī'ni' natatapa'ksi con quit. ³⁸ Lā'
huan a'ntin tūla tatāyani' a'ntū
nacāpātle'keni' por quimpālacata,
xla'ca'n tū' minī'ni' natatapa'ksi con
quit. ³⁹ Huan a'nti natataxtutāya de
na quintej como tū' tapātini'ncu'tun
por quimpālacata, xla'ca'n tū'
catitaka'lhilh ixquilhtamacujca'n
nac a'kapūn. Lā' huan a'nti
natapātini'n a'yuj ixtanilh
por quimpālacata, xla'ca'n
nacāmāpūtaxtūcan.

A'ntū natlajacan

Mr. 9.41

⁴⁰ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh catihuā nata'a'ka'i' a'ntū
hui'xina'n nacāhuani'yā'tit, nā
chuntza' nata'a'ka'i' a'ntū quit icuan.
Lā' palh catihuā nata'a'ka'i' a'ntū
icuan, nā chuntza' nata'a'ka'i' huan
a'nti quimacamilh. ⁴¹ Lā' palh catihuā
nata'a'cnīni'ni' kalhatin a'cta'sana'
como taca'tzī palh Dios macaminī't,
chuntza' ū'tunu'n natatlaja chu
a'extim hua'chi huan a'cta'sana'. Lā'
palh catihuā nata'a'cnīni'ni' kalhatin
tzeyā chi'xcu' xmān porque tzey xla',
chuntza' ū'tunu'n chu a'extim natatlaja
hua'chi huan tzeyā chi'xcu'. ⁴² Lā'
catihuā a'nti natā'hua' macsti'nal'j xcān
ā'kalhatin a'yuj catihuāyā chi'xcu',
lā' palh natā'hua' ā'kalhatin porque
tapa'ksi con quit, ixlistu'ncua' Dios
namāpala —hualh Jesús.

**Ixlacscujni'ni'n Juan huan
Mā'kpaxini' talaka'lh Jesús**

Lc. 7.18-35

11 Lā' a'xni'ca' Jesús
cāmāsu'ni'kō'lh

i'sca'txtunu'nī'n, taxtulh de a'ntza' lā' a'lh. Ixtētaxtulā'huan ā'makapitzin cāl'acchicni' a'nlhā pajatzu para namāsu'yu lā' na'a'cta'sana'n.

²Lā' Juan huan Mā'kpaxīni' ixtanūma' nac pūlāchi'n. Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca a'ntū ixtlahuamā' Jesús, tuncan cāmācā'lh kalhatu' i'sca'txtunu'nī'n para natalaka'n Jesús ³lā' natakahasqui'ni':

—¿Chā hui'x huan Cristo a'nti namin o maclacasqui'n na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin?

⁴Lā' Jesús cākalhtilh:

—Cataspi'ttit lā' nahuanīyā'tit Juan a'ntū laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kaxpatnī'ta'ntit.

⁵Nahuanīyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n lā' huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan. Lā' nā huan a'nti ixcāmasni'mā' ixquinī'tca'n, xla'a'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntin tū' ixta'a'kahuāna'n, chuhua'j takaxmata. Lā' nā cāmālakahuanīchokocanī't huan a'nti ixtanīni'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan a'nti lipānīn talahui'lāna'. ⁶Lipāxūj huan a'nti pō'ktu quilipāhuan —cāhuanica i'sca'txtunu'nī'n Juan.

⁷Lā' a'xni'ca' xla'a'n ixta'a'nī't, Jesús tzuculh cātā'kalhachihiuīna'n huan tachi'xcuhui't expālacata Juan. Lā' cākalhasqui'nīlh:

—A'xni'ca' quila'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ūtichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit? Tū' quila'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'nti hua'chi kantin chi'tin a'ntū xakā'lilh huan ū'ni'.

⁸¿A'chī' quila'tit? Tū' quila'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'nti lej tzhēhuanī't lhakā'nani't. Hui'xina'n ca'tziyā'tit que huan a'nti pō'ktu lej tzhēhuanī't talhakā'nani't, xla'a'n tahui'lāna' na ixchicca'n reyes. ⁹Pues ¿a'chī' quila'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quila'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua', ixlaktzī'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'. ¹⁰Lā' huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni' Juan. Lā' ixpālacata huā'mā' Juan tatzo'knī't chuntza' na ixtachihiuīn Dios:

Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'nti napū'lani'yāni' para nacāxmāpi' mintej.

¹¹Stu'ncua' huā'mā' a'ntū iccāhuanīyāni' que na ixlacalni'ca'n tachi'xcuhui't tinti' kalhatin a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan. Pero huan a'nti lihua'ca' xamakstancu a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk, xla' más xaka'tla' que Juan.

¹²Desde a'xni'ca' tzuculh a'cta'sana'n Juan huan Mā'kpaxīni', maklhūhua' tatanūcu'tulh a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk. Lā' hua'chilh palha' talāpi'ta'mā'na para que natasātanū. ¹³Ixlihuākca'n huan a'cta'sana'nī'n ixtalichihiuīna'mā'na a'nchī namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios namāpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'. Lā' nā chuntza' tatzo'knī' na ixley Moisés. Lā' talichihiuīna'lh hasta a'xni'ca' milh Juan. ¹⁴Lā' a'yuj tū' nakalhlaka'i'cu'tunā'tit a'ntūn taquilhchā'lh, pero huā'mā' Juan ū'tza' huan a'cta'sana' Elías

a'nti ixka'lhīpā'na'ntit. ¹⁵Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpatā'tit.

¹⁶¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan chi'xcuui'n a'ntin tahuil'āna' chuhua'j? Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntin takamāna'mā'na nac litamāuj. Lā' cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani: ¹⁷“A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan liskoli', hui'xina'n tū' lakatitit lā' tū' lu'extit. Lā' a'xni'ca' ictlī'uj hua'chi lilakaputzani', hui'xina'n tū' lakatitit lā' tū' calhua'ntit. ¿Tuchū lacasqui'nā'tit?” tahuani. ¹⁸Milh Juan lā' tū' ko'tli lā' a'katunu' tū' huā'yalh tintacuj. Lā' hui'xina'n lē'ksa'nā'tit lā' hua'nā'tit palh xla' ka'lhī huan tlajana'. ¹⁹Lā' ā'calistān quit icmilh. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' icua' xcān lā' chuxatū quimālacnūni'can lā' pō'ktu icuā'yan. Lā' nā quilālē'ksa'nāuj lā' hua'nā'tit palh quit lhūhua' icuā'yan lā' lej icko'ta. Lā' hua'nā'tit que quit ixamigoca'n huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan a'ntin tatlahua talacclē'i'. Pero huan a'ntin takalhaka'i', xla'ca'n tamāchekxī que Dios macamilh Juan lā' nā quit —hualh Jesús.

Xalanī'n lakatu' cā'lacchicni' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh Jesús

Lc. 10.13-15

²⁰Lā' tuncan Jesús tzuculh cālacaquilhni huan xalanī'n huan tamā'na cā'lacchicni' a'nlhā tlhualh lhūhua' lē'cnīn. Cālacaquilhni huan tachi'xcuui't como tū' ixtatāpalicu'tun ixtapāstacna'ca'n. Lā' cāhuanilh:

²¹—Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín lā' xalanī'n

nac Betsaida. Nalakaputzayā'tit porque tū' kalhlaka'i'tit. Lej tlahuacanī't lē'cnīn na milaclhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón, makāntza' ixtatāpalilh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xla'ca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmā'ca'ca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej talakaputzalh ixpālacata ixtalacclē'i'ca'n. ²²Lā' iccāhuanīyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarliyāni' hui'xina'n que xla'ca'n xalanī'n nac Tiro lā' Sidón. ²³Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Capernaum puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn. Tū' stū'ncua'. Napinā'tit nac pūpātīn. Palh ixcātlahuacancha' cahuā huan lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Sodoma a'ntū cātlahuacanī't na milaclhpu'nanca'n, ixtatāpalilh ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' Dios tū' ixmāspūtūlh huan cā'lacchicni'. ²⁴Lā' iccāhuanīyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarliyāni' hui'xina'n que xla'ca'n xalanī'n nac Sodoma lā' ā'makapitzīn cā'lacchicni' pajtzu nac Sodoma — hualh Jesús.

Jesús hualh: Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxiyāni'

Lc. 10.21-22

²⁵Lā' tuncan Jesús kalhtō'ka'lh lā' hualh:

—QuinTāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmāxqui'yāni' pāxcatca'tzi

como cāmāsu'ni'nī'ta' huan
a'ntin tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū
ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'nti lej
lakskalalhna'. ²⁶Chuntza' tla'hua'
chu a'nchī mintapuhuān.

²⁷Lā' cāhuanilh huan
tachi'xcu'huī't:

—QuinTāta' quimacamaxquī'kō'lh
ixlihuāk a'ntū a'nan. Lā' tinti' ca'tzi
a'nchī huanī't ixO'kxa' Dios, xmān
Dios xaTāta'. Lā' tinti' ca'tzi a'nchī
huanī't quinTāta' Dios, xmān quit
a'nti ixO'kxa' icca'tzi. Nā nataca'tzi
xlaca'n a'nti na'iccāmālacsu'yu.

²⁸Cata'ntit milihuākca'n hui'xina'n
a'nti u'cxca'tziyā'tit que tzi'nca huan
tūn tū' tzey a'ntūn tlahuanī'ta'ntit
lā' palha' scuypā'na'ntit para
namakapāxua'yā'tit Dios. Cata'ntit
lā' quit na'iccāmājaxiyāni'.

²⁹Caquilā'a'kahuāna'ni'uj lā'
caquilāmaksca'tui. Lilacatzucu
na'iccāhuanilē'nāni' lā' quit
tū' icka'tla'jca'tzi. Lā' quit tzē
icmātzta'ta'ti mi'a'clhcunucca'n.

³⁰Tū' jicslihua' quilimāasca'tin lā' tzē
natlōkentaxtūyā'tit —hualh Jesús.

**Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan huan
sca'txtunu'ni'n ta'i'lh huan trigo**

Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5

12 Lā' ā'calistān Jesús
ixtlā'huantēlha nac
cā'tacuxtu. Lā' huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan ixuanī't. Lā'
i'sca'txtunu'ni'n ixtatzi'ncsa lā'
tatzuculh ta'i' macstina'j huan trigo
lā' tahua'lh.

²Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu'
cālaktzi'lh, tahuanih Jesús:

—Cala'ktzi'. Tascujmā'na
misca'txtunu'ni'n lā' chuhua'j
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Tū'

ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés
—tahuanih.

³Lā' Jesús cākalhtilh lā' cāhuanilh:
—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit
a'ntūn tlahualh David maktin huā?
Ixtzi'ncsa xla' lā' a'nti ixcātā'a'mā'.

⁴Lā' tatanūlh na ixchic Dios
lā' tahua'lh huan pāntzi a'ntū
ixmālacnūni'canī't Dios. Lā' tū'
limakuan ixtahua'lh huā'mā' pāntzi.
Xmān huan curasna' tzē natahua'. ⁵Lā'
¿chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit huan
nac ley a'ntūn tzo'kli Moisés? Huan
palh huan curasna' a'ntin tascuja nac
xaka'tla' litokpān pō'ktu tatlōkentaxtū
ixlītlōtca'n. Lā' a'yuj tatlahua
a'ntūn tū' limakuan tlahuacan
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan,
lā' tū' puhuancan palh xlaca'n
tatlahua talaclē'i'. Lā' tū' puhuancan
palh xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'
huan ley. ⁶Lā' iccāhuanīyāni' que
huā'tzā' a'nan catihuā a'nti lihua'ca'
tasqui'ni que huan xaka'tla' litokpān.

⁷Hui'xina'n tū' māchekxini'ta'ntit
a'ntū huanicu'tun a'nlhā tatzo'kni'
na ixtachihuin Dios: “Quit lej
iclasasqui'n nacālakalhu'manā'tit
ā'makapitzin lā' tū' tanto iclasasqui'n
naquilā'a'ksajui'yāuj huan
animalhna'”. Palh ixmāchekxi'tit
cahuā huā'mā' tachihuin
ixpālacata cālakalhu'mancan, tū'
ixcālē'ksa'nini'ntit quisca'txtunu'ni'n
a'ntin tū' tatlahuamā'na talaclē'i'.
⁸Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā'
tzē na'icmāpa'ksi a'ntū natlahuacan
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'nti ixpekescōhuanī't

Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11

⁹Lā' tuncan Jesús taxtulh de
a'ntza' lā' tanūlh nac lakatin

ixlītōkpānca'n israelitas.

¹⁰Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin
chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't.

Lā' como ixputzamā'ca a'nchī
nalē'ksa'nīnī'nca'n Jesús,
kalhasqui'nica:

—¿Chā makxtekcan namātzeyīcan
huan ī'tza'ca' huan chī'chini' a'ntū
pūjaxcan?

¹¹Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Palh kalhatin de hui'xina'n
ixka'lhī'tit mimborregoca'n a'ntū
ixtojōlh huan nac pūlh mā'n
taponkni', ¿chā tū' ixmāxtutit a'yuj
huan chī'chini' a'ntū pūjaxcan?

¹²Lā' más ixtapalh kalhatin chi'xcu'
que lakatin borrego. Chuntza' tze
tlahuani'can ā'kalhatin a'ntū xatzey
lā' maktāyacan huan ā'kalhatin
a'yuj huan chī'chini' a'ntū pūjaxcan.

¹³Lā' tuncan huanilh huan
chi'xcu':

—Castu'ncti mimpeken.

Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixpeken,
ixtzeyani'ttza' lā' ixtā'chuntza'
ixuani't kentin ixpeken. ¹⁴Tuncan
tataxtulh huan fariseosnu' lā'
māni' ū'tunu'n tapāstacli a'nchī
natalīmāmaknīnīnī'n Jesús.

A'ntūn taquilhchā'lh ixpālacata Jesús

¹⁵Lā' a'xni'ca' Jesús ixca'tzī' a'ntū
ixtapuhuamā'na, lā' a'lh ā'lacatin
lā' līlhūhua' tastālani'lh. Lā' Jesús
cāmātzeyīkō'lh huan ī'tza'ca'nī'n
¹⁶lā' cāmāpa'ksīlh que tū' catahualh
tichū ū'tza'. ¹⁷Chuntza' tlhualh
para natlōkentaxtū a'nchī
a'cta'sana'lh huan profeta Isaiás
a'xni'ca' tzo'kli a'ntū hualh Dios:

¹⁸Huā'mā' quintasācua' a'ntī
iclacsacli lā' lej icpāxquī' lā'
xla' lej quimakapāxuhua.

QuiEspíritu natā'a'n lā'
nacāmāsu'ni' huan a'ntīn
tū' israelitas a'nchī xa'nca
na'iclacāxtlahuakō'.

¹⁹Xla' tū' nalacaquilhnīnī'n lā' tū'
nata'sa.

Lā' tū' palha' nachihuīna'n
nac cā'tejen para que cuenta
natlahuacan xla'.

²⁰Xla' nacāmaktāya huan a'ntīn
tū' lactli'hui'qui a'ntī hua'chi
xkoli' a'ntū xmu'tcanī't.

Lā' tū' nacālakmaka'n huan
a'ntīn tū' xa'nca takalhlaka'ī'.

Xlaca'n hua'chi pūmaksko
a'ntūn tū' xa'nca maksko lā'
slam slam la.

Nacāmaktāya hasta a'xni'ca' xla'
nacāmāpa'ksikō' ixlihuākca'n
tachi'xcu'huī't nac cā'ti'ya'tna'.

²¹Lā' ixlihuākca'n tachi'xcu'huī't
nataka'lhīti para nacāmaktāya.
Chuntza' tzo'kli huan profeta Isaiás.

**Ixuancan palh Jesús ixlīscuja
ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'**

Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10

²²Lā' tuncan lē'ni'ca Jesús
kalhatin chi'xcu' a'ntī lakatzī'n
lā' kō'ko' ixuani't porque ixka'lhī
huan tlajana'. Lā' Jesús mātzeyīlh
lā' xa'nca ixlaktzī'n lā' tzuculh
chihuīna'n. ²³Lā' ixlihuākca'n
tachi'xcu'huī't talē'cnīlh lā' tahualh:

—¿Chā ū'tza' huā'mā' ixtā'nat
David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj?

²⁴Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu'
takaxmatli huā'mā' tachihuīn,
tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī
ixlīmāpa'ksīn huan Beelzebú a'ntī
xapuxcu' huan tlajana'nī'n. Lā' ū'tza'
cālimāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.

²⁵ Jesús ixca'tzī a'ntū
ixtapuhamā'na lā' cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n
tatapitzi lā' talāsta'la, tūla
tamāpa'ksīnī'n makān.
Natalāmāspūtūkō'. Lā' palh xalanī'n
lakatin cāl'acchicni' o lakatin
familia tatapitzi lā' talātucsa,
tū' catitātāyani'lh. ²⁶Lā' palh
ixlimāpa'ksīn huan xapuxcu'
tlajana'nī'n a'ntū iclīmāxtu
ā'lakatin tlajana', chuntza'
talacpitzi huan limāpa'ksīn. Lā'
tū' catitātāyani'lh. ²⁷Hui'xina'n
hua'nā'tit palh quit iccālīmāxtu
huan tlajana'nī'n con ixlīmāpa'ksīn
huan Beelzebú. Lā' ūtichū
ixlimāpa'ksīn a'ntū cālīmāxtu
huan tlajana'nī'n xla'ca'n a'ntīn
tatapa'ksi con hui'xina'n? Chuntza'
māni' xla'ca'n tamāsu'yu palh tū'
stu'ncua' a'ntū quilālē'ksa'nīnī'nāuj.
²⁸A'ntū quit iccālīmāxtu huan
tlajana'nī'n, ū'tza' ixlīmāpa'ksīn
Espíritu Santo. U'tza' huanicu'tun
palh Dios cāmāsu'ni'yāni' a'nchīn
tzuculhtza' māpa'ksīnī'n huā'tzā'
nac cā'ti'ya'tna'.

²⁹Tūla tanūcan para
namakka'lhancan catūhuā na ixchic
huan tli'hui'qui chi'xcu' palh tū'
pū'la nachī'can huanmā' chi'xcu'.

³⁰A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con
quit, xla' quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū'
quintā'scuja, ū'tza' lactlahuana'n.

³¹U'tza' iccālīhuaniyāni' palh tzē
nacāmāspūtūnu'ni'can ixlīhuākca'n
ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhui't lā'
chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. Lā'
palh catihuā nahuan que tū' tzey
a'ntūn tlhua huan Espíritu Santo,
xla' tūlalh catimāspūtūnu'ni'ca.

³²Lā' palh catihuā nalīchihuīna'n

contra huan Chi'xcu' xala'
Tālmā'n, namāspūtūnu'ni'can. Lā'
palh catihuā nahuan que tū' tzey
a'ntūn tlhua huan Espíritu Santo,
xla' tū' catimāspūtūnu'ni'ca nīn
huā'tzā' nac huā'mā' quilhtamacuj
nīn a'ntza' nac ā'lakatin
quilhtamacuj a'ntū namin —hualh
Jesús.

Lilakapascan huan qui'hui' por ixtō'ca't

Lc. 6.43-45

³³Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh tzey huan qui'hui',
namāstā' tzey ixtō'ca't. Lā' palh
tū' tzey huan qui'hui', tū' tzey
nala ixtō'ca't. Chu a'nchī māstā'
ixtō'ca't, chuntza' lilakapascan
huan qui'hui'. ³⁴Hui'xina'n hua'chi
lūhua' a'ntūn tzēhuani't tasu'yu
pero ka'lhī lilaknīn. ¿Chichū
tzey nala huan tachihuīn a'ntū
cāquilhtaxtu'yāni' a'xni'ca' tū'
tzey mintapāstacna'ca'n? Chu
a'nchī pāstacā'tit, chuntza'
nachihuīna'nā'tit. ³⁵Tzey nala
a'ntū nahuan kalhatin tzeyā
chi'xcu' como tzey ixtapāstacna'.
Lā' tū' tzey catihualh a'ntū
nahuan kalhatin tū' tzeyā chi'xcu'
como ko'hua'jua' ixtapāstacna'.
³⁶Lā' iccāhuaniyāni' que namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios
nacālacāxtlahuakō'. Lā' a'xni'ca'
nala, maclacasqui'n ixlīhuākca'n
tachi'xcuhui't natahuani Dios tuchū
ixpālacata chuxatūyā tachihuīn
a'ntū chu tlakaj tualh. ³⁷Chu
a'nchī chihuīna'nī'ta'ntit, chuntza'
nahuancan palh cātaliyāhuayāni'
o palh lacuan hui'xina'n —hualh
Jesús.

**Tachi'xcuhui't a'ntin tū'
takalhlaka'i'lh tasqui'ni'lh Jesús
catlahualh lē'cnin**

Mr. 8.12; Lc. 11.29-32

³⁸Lā' tuncan makapitzin
fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
ley tahuanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', quina'n
iclaktzi'ncu'tunāuj lakatin
ka'tla' lē'cnin para
naquilāmālacstū'ncni'yāuj palh
stu'ncua' Dios macamini'ta'ni'.

³⁹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Huan tachi'xcuhui't
a'ntin tū' tzey lā' a'ntin tū'
takalhlaka'i'cu'tun, xla'ca'n
tasqui'n lakatin ka'tla' lē'cnin.
Lā' xmān nacāmāsu'ni'can huan
lē'cnin hua'chi a'ntū pātlet'keni'lh
Jonás. ⁴⁰Lakatu'tun chi'chini' lā'
lakatu'tun tzi'sa Jonás ixtojōma'
na ixchakān huan ka'tla' squi'ti'
lā' xalakahuan taxtulh. Nā
chuntza' quit huan Chi'xcu'
xala' Tālh mā'n nā na'ictachoko
lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun
tzi'sa na ixchakān huā'mā'
ti'ya't. ⁴¹Namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'can. Lā'
a'xni'ca' nala huā'mā', xla'ca'n
a'nti'ixtahui'lāna' huan nac
cāl'acchicni' a'nlhā huanican Nínive
natatāya lā' nacātālē'ksa'nīni'nāni'
hui'xina'n a'nti' hui'lāna'ntit
chuhua'j. Nacātālē'ksa'nīni'nāni'
como xla'ca'n taxtāpalilh
ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh
Jonás lā' li'a'cta'sana'lh ixtachihuīn
Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpalitit
mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' quit
ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā'
ictasqui'nī que Jonás. ⁴²Lā' nā huan

reina a'nti'ixmāpa'ksini'n nac Saba
natāya lā' nacālē'ksa'nīni'nāni'
a'xni'ca' namin huan chi'chini'
a'ntū napūlacāxtlahuakō'.
Nacālē'ksā'nīni'nāni' porque xla'
kaxmatli a'ntū hualh Salomón.
Makat ixuanit'ixchic huan reina
lā' milh kaxmata Salomón. Quit
ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón
lā' tū' quilākaxmatni'cu'tunāuj —
hualh Jesús.

**Ixpālacata huan tlajana' a'ntūn
taspitli**

Lc. 11.24-26

⁴³Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' lakatin tlajana'
nataxtu de huan chi'xcu',
nalatā'kchoko a'nlhā cāl'scōhua
lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā'
a'xni'ca' tū' nakaksa a'nlhā najaxa,
napuhuan: ⁴⁴“Na'ictaspi'tchokopala
a'nlhā ictaxtulh”. Lā' a'xni'ca'
naquītaspi'ta, nakaksa huan
chi'xcu' hua'chi lakatin chic
a'ntū scaya'ncyā lā' xa'nca
pa'lh nancanī't, lā' a'nlhā nīn
tinti' a'nan. ⁴⁵Lā' tuncan na'a'n
nacātē ā'kalhatojon tlajana'ni'n
lā' más xaca'tzanca'tzini'n. Lā'
ixlihuākca'n natatanū natalatahui'la
na ixchakān huan chi'xcu'. Lā'
chuntza' más ko'hua'jua' nala huan
chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān
kalhatin tlajana'. Lā' nā chuntza'
nacāpātlet'keni' xla'ca'n a'ntin tū'
tzey lā' tahui'lāna' chuhua'j.

Ixpālacata ixtzi't lā' ixtā'timin Jesús

Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21

⁴⁶Lā' Jesús ixcātā'chihuīna'mā'cus
huan tachi'xcuhui't a'xni'ca'
tachā'lh ixtzi't lā' ixtā'timin.

Ixtatachoko kēpūn lā'
ixtatā'chihuīna'ncu'tun Jesús. ⁴⁷Lā'
huanica Jesús:

—Tayāna' kēpūn mintzī't
lā' mintā'timīn lā' mat
tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.

⁴⁸Lā' Jesús kalhtilh huan a'nti
ixmāca'tzīnīni't:

—¿Tichū quintzī't? Lā' ¿tichū
quintā'timīn?

⁴⁹Lā' tuncan Jesús cāmacahuanilh
i'sca'txtunu'ni'n lā' hualh:

—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't
lā' quintā'timīn. ⁵⁰Lā' ixlīhuākca'n
a'nti natatlahua a'ntū lacasqui'n
quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza'
quintā'tin lā' ū'tza' quintzī't.

Huan cha'nāna'

Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8

13 Huā'mā' chi'chini' Jesús
taxtulh de huan nac
chic lā' a'lh na ixquilhtūn huan
ka'tla' xcān. ²Lā' como lhūhua'
tachi'xcuhui't tatakēstokli a'nlhā
ixui', Jesús tojōlh nac lakatin barco
lā' tahui'lah. Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhui't tatachokolh nac
huan ixquilhtūn huan xcān. ³Lā'
tuncan cāhuanilh a'ntū hua'chi
litalacastuca para nacāmāsu'ni'.
Chuntza cāhuanilh:

—Ixui' kalhatin cha'nāna' lā'
taxtulh nacha'n ixti'ni'. ⁴Lā'
a'xni'ca' i'xua'ya'maka'mā' ixti'ni',
makapitzin tayujli nac tej. Lā'
tamilh huan spūnnu' lā' tasacua'lh.
⁵Lā' ā'makapitzin tayujli nac
cā'chihuixni' a'nlhān tū' lhūhua'
ixka'lhī huan ti'ya't. Palaj pu'nli
huā'mā' ti'ni' como tū' lhūhua'
ixka'lhī huan ti'ya't. ⁶Lā' a'xni'ca'
chi'chini'lh, xachi'tin scōhualh

como tūlah tlahualh ixtankāxē'k
lā' tilh. ⁷Lā' ā'makapitzin ti'ni'
huampala tayujli nac cālhtucū'nnu'.
Lā' huan lhtucū'n tastacli lā'
tamā'ktzī'lh. ⁸Lā' ā'makapitzin
ti'ni' tayujli a'nlhā tzey huan ti'ya't
lā' lana'lh. Lā' makapitzin ti'ni'
tamāstā'lh cien lā' ā'makapitzin
tamāstā'lh tu'tumpu'xam
lā' ā'makapitzin tamāstā'lh
pu'xamacāuj. ⁹Palh kaxpatni'ta'ntit,
cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

Jesús hualh a'chī' limāsu'yulh a'ntū litalacastuca

Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10

¹⁰Lā' tuncan i'sca'txtunu'ni'n
talaktapajtzūlh Jesús lā'
takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' pō'ktu tā'mālacastuca'
para nacāmāsu'ni'ya' huan
tachi'xcuhui't?

¹¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Dios cāmāscatini'ta'ni' hui'xina'n
a'ntūn tatzē'kni't xpālacata a'nchī
nala ixlīmāpa'ksin Dios. Pero xlaça'n
tūlah catitaca'tzīlh. ¹²Lā' huan a'nti
natakalhlaka'i', xlaça'n natasca'ta lā'
chuntza' natamāchekxi lā' ā'chulā'
natakalhlaka'i'. Pero huan a'ntin
tū' takalhlaka'i'cu'tun, xlaça'n tū'
catitasca'tli lā' natapātza'nkā a'ntū
ixtaca'tzi. ¹³U'tza' iccālīmāsu'ni'
a'ntū tā'mālacastuccan. Xlaça'n
talaktzi'n pero tū' tamāchekxi a'ntū
huanicu'tun a'ntūn talaktzi'n. Nā
takaxmata pero tū' tamāchekxi
a'ntūn takaxmata. ¹⁴Chuntza'
xlaça'n tatlōkentaxtū chu a'nchī
hualh huan profeta Isaías a'nlhān
tzo'kli chuntza':

Ixlistu'ncua' que nakaxpa'tā'tit
pero tū' catimāchekxi'tit.

Lā' ixlistu'ncua' que
nalaktzī'nā'tit pero tū' cuenta
catitlahua'tit.

¹⁵ Huan tachi'xcuhui't hua'chilh
tū' taka'lhī ixtapāstacna'ca'n
lā' cā'a'kachi'pacan lā'
cālakachi'pacan.

Chuntza' tū' catitalacahuāna'lh
lā' tū' catita'a'kahuāna'lh
lā' tū' catitamāchekxilh
para nataxtāpali huan
ixtapāstacna'ca'n.

Lā' quit xa'iccāmāspūtūnu'ni'lh
lā' xa'iccāmātzeyilh.

Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī Dios
hualh.

¹⁶ Lā' Jesús huampā:

—Lipāxuhua'yā'tit como
tzē lacahuāna'nā'tit lā' tzē
a'kahuāna'nā'tit lā' nā tzē
namāchekxī'yā'tit. ¹⁷ Stu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni' que huā'
tamā'na a'ntū cālaktzī'mpā'na'ntit,
ū'tza' ixtalaktzī'ncu'tun lhūhua'
a'cta'sana'nī'n lā' lhūhua' tzeyā
tachi'xcuhui't lā' tū' talaktzī'lh.
Lā' nā chuntza' huā' tamā'na a'ntū
hui'xina'n kaxpa'tā'tit, ū'tza' xlaca'n
ixtakaxmatcu'tun lā' tū' takaxmatli.

**Jesús māstū'ncli a'ntū huanicu'tun
huan a'ntū tā'mālacastuccan**

Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15

¹⁸ Lā' Jesús cāhuaniyā:

—Chuhua'j cakaxpa'ttit
a'ntū huanicu'tun huan a'ntū
tā'mālacastuccan ixpālacata
huan cha'nāna'. ¹⁹ Huan a'ntin
takaxmata a'nchī nala a'xni'ca' Dios
namāpa'ksīni'n lā' tū' tamāchekxī,
xlaca'n hua'chi huan ti'ni' a'ntū
yujli nac tej. Namin huan ko'ti'ti' lā'
nacāmāpātza'nkāni a'ntūn tasca'tli.

²⁰ Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli nac
cā'chihuixni', ū'tza' tasu'yu hua'chi
huan a'ntin takaxmata huan
tachihuīn lā' lej talakati. ²¹ Huā'mā'
ti'ni' tū' ixka'lhī pūlh mā'n
ixtankāxē'k lā' tū' tāyani'lh. Nā
chuntza' huan tachi'xcuhui't a'ntin
tū' xa'nca tamāchekxī, xlaca'n tū'
makān tatāyani'. A'xni'ca' tapāti
catūhuā o cāmacaputzacan por
ixpālacata a'ntūn takalhlaka'i'lh,
tū'tza' talakati lā' tamakxteka.

²² Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli nac
cā'ltucū'nnu', ū'tza' tasu'yu
hua'chi huan a'ntin takaxmata
lā' tamāchekxī. Pero lej tapāstaca
a'nchī natatlaja ixlihua'tca'n lā'
a'nchī ricosnu' natalila. Ixlihuāk
huā'mā' cāmāmakchuyi lā' tū'
cāmāxteka natapāstaca a'ntūn
takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh
takalhlaka'i' lā' ū'tza' huā'mā'
hua'chi a'xni'ca' huan lhtucū'n
tamā'ktzi'lh huan ti'ni'. ²³ Lā'
huan ti'ni' a'ntū yujli a'nlhān tzey
ti'ya't, ū'tza' hua'chi huan a'ntin
takaxmata huan xatzey tachihuīn
lā' tamāchekxī. Lā' xa'nca tatasu'yu
palh takalhlaka'i'. Ixlihuākca'n
taka'lhī a'ntū natalimāpāxuhui
Dios lā' makapitzīn lej taca'tzi
tamāpāxuhui hua'chi huan ti'ni'
a'ntū māstā'lh cien ixtō'ca't —hualh
Jesús.

**A'ntū litalacastuca huan tūn tū'
tzey ti'ni' a'ntū xua'ya'maka'nca
a'nlhā cha'nca xatzey ti'ni'**

²⁴ Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksikō'
tachi'xcuhui't nala hua'chi a'xni'ca'
kalhatin chi'xcu' cha'nli huan ti'ni'
na ixtacuxtu. ²⁵ Lā' lakatin tzī'sa

a'xni'ca' i'lhataamā' huan chi'xcu',
ixtā'ca'tza quixua'ya'maka'lh
huan tūn tū' tzeyā ti'ni'. ²⁶Lā'
a'xni'ca' i'stacamā'tza' huan tacha'ni'
a'xni'ca' tasu'yulh huan tūn
tū' tzey tacha'ni'. ²⁷Lā' tuncan
talakmilh ixtasācua'ni'n huan
chi'xcu' lā' takalhasqui'nilh huan
ixpatronca'n: “¿Chā tū' huāk xatzey
ti'ni' cha'nti na mintacuxtu? Lā'
¿chī lipu'nli huā'mā' tūn tū' tzeyā
tacha'ni'?” ²⁸Lā' huan patrón
cākalhtilh: “Kalhatin quintā'ca'tza
quintlahuani'lh huā'mā'”. Lā'
tuncan huan tasācua'ni'n
takalhasqui'nilh: “¿Chā lacasqui'na'
na'ica'nāuj na'iccāpu'lhuyāuj
huan tū' tzey chi'tin?” ²⁹Lā'
xla' cākalhtilh: “Tū', como lāsā'
nacāpu'lhuyā'tit nā huan xatzey
tacha'ni'. ³⁰Mejor nacāmakxtekāuj
chu a'xtim catastacli hasta a'xni'ca'
na'i'can. Lā' na'iccāhuani huan
tasācua'ni'n a'nti nata'i' que pū'la
natataya huan tū' tzey chi'tin lā'
natachi' pixtunu' para nalhcuyucan.
Lā' ā'calistān nata'i' huan xatzey
tacha'ni' lā' natamāqui' na
quimbodega”.

**Tā'mālacastucca ixpālacata xati'ni'
mostaza**

Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19

³¹Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī natalilhūhua'n a'nti
natakalhlaka'i' Dios, ū'tza' nala
hua'chi lakatin ti'ni' de mostaza
a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac
ti'ya't. ³²Huā'mā' ti'ni' stu'ncua'
lihua'ca' xamactzi'na'j que
ixlihuākca'n ā'makapitzin ti'ni'. Lā'
a'xni'ca' nastackō', lej ka'tla' nala
hasta ixtā'chuntza' a'katin qui'hui'.

Lā' huan spūnnu' natatlahua
ixmāsekca'n na ixpekeni'n.

**Tā'mālacastucca ixpālacata huan
levadura**

Lc. 13.20-21

³³Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios nalīmāpa'ksini'n
nala hua'chi levadura a'ntū huan
puscāt namojō nac maktu'tun
xatapūlhcān harina. Lā'
naxcu'tankō' huan tasquit.

Jesús līmāsu'yulh a'ntū litalacastuca

Mr. 4.33-34

³⁴Huāk huā'mā' Jesús
cāhuanilh huan tachi'xcuhui't
lā' cālītā'chihuīna'lh a'ntū
tā'mālacastuccan. Lā' xmān
chuntza' ixcā'tā'chihuīna'n.
³⁵Chuntza' tlauhualh lā' ū'tza'
litlōkentaxtūlh a'ntū hualh huan
profeta a'xni'ca' tzo'kli huā'mā':
Na'iccālītā'chihuīna'nāni' huan
a'ntūn tā'mālacastuccan;
na'icuan catūhuā a'ntūn
tatzē'knī't desde a'xni'ca'
tzuculh huā'mā' quilhtamacuj.

**Jesús māstū'ncli ixpālacata
huan tū' tzey ti'ni'**

³⁶Lā' tuncan Jesús cāmāxtekli
huan tachi'xcuhui't lā' xla' tanūlh
huan nac chic. Lā' i'sca'txtunu'ni'n
talaktapajtzūlh lā' tahuanihl:
—Caquilāhuaniuj tuchū
huanicu'tun huan a'ntūn
tā'mā'lacastucti huan tū' tzeyā ti'ni'.
³⁷Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Huan a'nti cha'nli huan xatzey
ti'ni', ū'tza' huan Chi'xcu' xala'
Tālh mā'n. ³⁸Lā' huan ixtacuxtu,
ū'tza' huā'mā' quilhtamacuj. Huan

xatzey ti'ni' cāmālacastuca xla'a'n a'ntīn tatapa'ksi con Dios. Lā' huan a'ntūn tū' tzey ti'ni' cāmālacastuca xla'a'n a'ntīn tatapa'ksi con huan ko'ti'ti'. ³⁹Huan tā'ca'tza a'nti xua'ya'maka'lh huan tū' tzeyā ti'ni', ū'tza' māni' huan ko'ti'ti'. Lā' a'xni'ca' i'can, ū'tza' huanicu'tun a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Lā' huan tasācua'ni'n a'nti nata'i' huan chi'tin, ū'tunu'n huan ángeles. ⁴⁰Lā' chu a'nchī nacātayacan huan tū' tzey chi'tin lā' nacālhcuyucan, chu a'cxtim napātle'ke a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. ⁴¹Huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n nacāmāpa'ksi huan ixángeles para nacātaya ixlihuākca'n huan a'ntīn tatlahua talaclē'i' lā' ixlihuākca'n a'nti tamāsu'ni' ā'makapitzin natatlahua talaclē'i'. Lā' nacāmāxtukō' de a'nlhā xla' māpa'ksini'n ⁴²lā' nacāmānū a'nlhā nacālhcuyucan. A'ntza' natacalhuan lā' natalāxca ixtatzanca'n. ⁴³Lā' xla'a'n a'ntīn tatlahua ixlimāpa'ksin Dios, xla'a'n natatasu'yu a'nlhā Dios māpa'ksini'n. Lā' lej tzēhuani't natatasu'yu hua'chi a'xni'ca' lej xkaka huan chi'chini'. Palh kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit — hualh Jesús.

**A'ntū litalacastuca huan
tumīn a'ntū ixmā'cnūcani't**

⁴⁴Lā' Jesús cāhuanipā:

—Huan tachihiuīn ixpālacata a'nchī Dios cālīmāpa'ksi ixtachi'xcuhi't tzē nālīmālacastuccan lhūhua' tumīn a'ntū mā'cnūcani't nac ti'ya't. Lā' namin kalhatin chi'xcu' lā'

nakaksa huā'mā' tumīn. Lā' xla' namā'cnūpala a'nlhā ixui'. Lā' lej lipāxūj na'a'n nastā'kō' ixlihuāk a'ntū ka'lhī para natamāhua huā'mā' ti'ya't a'nlhā mā'cnūca huan tumīn.

**A'ntū litalacastuca huan
perla a'ntū lej tapala**

⁴⁵Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā huan tachihiuīn ixpālacata a'nchī Dios limāpa'ksini'n, ū'tza' hua'chi kalhatin tamāhuana' a'nti cāputzatēlha chihuix xalactzey a'ntū huanican perlas lā' a'ntū nacāstā'. ⁴⁶Lā' a'xni'ca' nakaksa lakatin a'ntū lej xatzey lā' lej tapala, nastā'kō' ixlihuāk a'ntū ka'lhī lā' na'a'n natamāhua huanmā' perla.

A'ntū litalacastuca huan pūxuākna'

⁴⁷Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā a'nchī Dios cāmāpa'ksikō' tachi'xcuhi't ū'tza' hua'chi lakatin pūxuākna' a'ntū mojócan nac mar lā' nacātaya tāpālhūhua' squi'ti'. ⁴⁸Lā' a'xni'ca' tsuma huan pūxuākna', huan squi'ti'ni'ni'n natalē'n na ixquilhtūn mar lā' a'ntza' natatahui'lla lā' natalacsaca huan squi'ti'. Huan xatzey squi'ti' nacāmojócan nac chā'xta lā' huan a'ntūn tū' taka'lhī ixtapalh, nacāmaka'ncan. ⁴⁹Chuntza' nala a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Natataxtu huan ángeles lā' nacālacālmāxtu huan tū' tzey tachi'xcuhi't na ixlacālpunanca'n xalactzey. ⁵⁰Lā' huan tū' tzey tachi'xcuhi't nacāmānūcan a'nlhā nacālhcuyucan lā' a'ntza' natacalhuan lā' natalāxca ixtatzanca'n —hualh Jesús.

**Huan xasāsti' catūhuā ka'lhī
ixtapalh lā' nā xakōlūhua'
ka'lhī itxapalh**

⁵¹Tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā māchexi'yā'tit ixlihuāk
huā'mā' a'ntū iccāhuanini'?

Lā' xla'ca'n takalhtilh:
—U'huē, Māpa'ksini',
iccāmāchexini'yāni'.

⁵²Lā' tuncan cāhuanilh:
—A'xni'ca' kalhatin
xamākalhtō'kē'ni' huan ley nala
quisca'txtunu', xla' nala hua'chi
kalhatin patrón. Nala hua'chi
kalhatin patrón a'nti cāka'lhī
lhūhua' maclacasqui' lā' ca'tzi
a'xni'ca' mini'ni' namāxtu catūhuā
xala' makān lā' a'xni'ca' mini'ni'
namāxtu catūhuā a'ntū sāsti'cus
para nacāmaktāya ixfamilia.
Chuntza' nala kalhatin a'ntin tū'
namakxteka huan limāasca'tin a'ntū
xakōlūhua' lā' xastu'ncua' lā' nā
xla' nasca'ta quilimāasca'tin a'ntū
xasāsti'.

**Xalani'n nac Nazaret talakmaka'lh
Jesús**

Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30

⁵³Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh
ixlihuākca'n huan a'ntū
tā'mālacastuccan, a'lh ā'lacatin
⁵⁴lā' chā'lh nac Nazaret a'nlhā
stacli. A'ntza' ixmāsu'yu na
ixlitokpānca'n israelitas. Lā' huan
a'ntin takaxmatli talē'cnīlh lā'
talāhuanilh:

—Lā' huā'mā' chi'xcu', ¿lhachū
sca'tli huā'mā' tapāstacna'?
¿Chichū tzē nacātlahua huā'
tamā'na lē'cnīn? ⁵⁵U'tza' huā'mā'
ixo'kxa' huan sitni' lā' nā María

ixtzi't. Lā' ixtā'timin cāhuanican
Jacobo lā' José lā' Simón lā' Judas.

⁵⁶Lā' ixlihuākca'n ixtā'timin
xapuscan nā huā'tzā' tahuil'āna' na
quilac'lhpu'nanca'n. ¿Lhachū sca'tli
ixlihuāk huā'mā'?

⁵⁷Lā' chuntza' talakmaka'lh Jesús,
pero xla' cāhuanilh:

—Kalhatin a'cta'sana'
na'a'cnīni'ni'can chu xalhā na'a'n.
Xmān xalanī'n na ixchic lā' xalanī'n
ixā'lacchicni' tū' catita'a'cnīni'ni'lh.

⁵⁸Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' tū'
lhūhua' lē'cnīn tlauhualh Jesús xmān
porque tū' takalhlaka'i'lh.

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxini'

Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9

14 Lā' huā'mā' quilhtamacuj
Herodes gobernador
ixuanī't huan nac estado de
Galilea. Lā' māca'tzīnīca ixpālacata
Jesús. ²Lā' Herodes cāhuanilh
ixpūchihuīna'nīn:

—U'tza' huā'mā' Juan huan
Mā'kpaxini'. Lakahuanchokonī't
ixlac'lhpu'nanca'n nīnī'n. U'tza'
lika'lhī limāpa'ksin a'ntū litlahua
huan lē'cnīn.

³Herodes ixmāpa'ksini't que
cachi'paca huan Juan lā' calē'nca
nac pūlāchi'n para nachī'can.
Chuntza' māpa'ksilīh ixpālacata
huan Herodías a'nti ixpuscāt
ixtā'tin Felipe ixuanī't. ⁴Juan
ixuanimā' Herodes:

—Tū' tzey a'nchī li'pini'ya' huan
Herodías hua'chi mimpuscāt.

⁵Lā' ū'tza' Herodes
ixlimaknīcu'tun huan Juan pero
cājicua'ni'lh tachi'xcu'huī't como
xla'ca'n tapuhualh palh Juan
ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

⁶Lā' a'xni'ca' Herodes tlahuakō'lh ixcā'ta, tlahualh cā'tani'. Lā' ixtzu'ma'jāt Herodías lu'cxli na ixlacapūnca'n huan a'nti ixcākantāyacani't. Lej tanto makapāxualh huan Herodes ⁷que lej huanilh palh ixmaxqui'lh huan tzu'ma'jāt chuxatū nasqui'ni'. ⁸Lā' tuncan huan xatzi't maxqui'lh tapāstacna' lā' huan tzu'ma'jāt squi'ni'lh Herodes chuntza':

—Caquima'xqui' chuhual'j ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxini'. Calī'ta' nac lakatin pulātu.

⁹U'tza' lilakaputzalh huan Herodes. Lā' como lej mālacnūni'cani't huan tzu'ma'jāt lā' como huan a'nti ixcākantāyacani't takaxmatli a'ntū ixuanicani't, lā' ū'tza' huan Herodes limāpa'ksini'lh que camaxqui'ca. ¹⁰Lā' chuntza' macā'lh huan limāpa'ksin huan nac pūlāchi'n lā' māmāyujūnini'lh ixa'kxāk Juan. ¹¹Lā' tuncan liminca huan a'kxāk nac lakatin pulātu lā' maxqui'ca huan tzu'ma'jāt lā' xla' macamaxqui'lh ixtzi't.

¹²Lā' tuncan tamilh i'sca'txtunu'ni'n Juan lā' talē'lh ixmacni' lā' tamā'cnūlh. Lā' ā'calistān ta'a'lh tamāca'tzinī Jesús.

Jesús cāmāhui'lh lakaquitzis mil de chi'xcuhui'n

Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

¹³Lā' a'xni'ca' māca'tzinīca Jesús, xla' tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut a'nlhā tinti' ixa'nan. Lā' a'xni'ca' ca'tzica a'nlhā ixui', lhūhua' tachi'xcuhui't tataxtulh de ixā'lacchicni'ca'n lā' tastālani'lh catojon na ixquilhtūn huan xcān.

¹⁴Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de huan

nac barco, cālaktzi'lh huan lhūhua' tachi'xcuhui't lā' cālakalhu'malh. Lā' cāmāzeyīlh huan i'tza'ca'ni'n a'nti ixcālimini'cani't.

¹⁵Lā' a'xni'ca' i'smalanka'namā', i'sca'txtunu'ni'n Jesús talakmilh lā' tahuanihl:

—Kōtanūtza' lā' tū' nac cā'lacchicni' huā'tzā'. Cacāmacapi huan tachi'xcuhui't para nata'a'n natatamāhua ixlīhua'tca'n nac huan cā'lacchicni'.

¹⁶Lā' Jesús cākalhtilh:

—Tū' maclacasqui'n nata'a'n; cacāmāhui'tit hui'xina'n.

¹⁷Lā' xlaca'n tahuanihl:

—Quina'n tuntū' icka'lhīyāuj xmān macquitzis pāntzi lā' tantu' squi'ti'.

¹⁸Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cacālī'ta'ntit.

¹⁹Lā' tuncan cāmāpa'ksilh que catatahui'lal huan tachi'xcuhui't nac cāseketni'. Lā' chu tuncan Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi lā' huan tantu' squi'ti' lā' talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxqui'lh pāxcatca'tzi Dios. Lā' cāche'keni'lh huan pāntzi lā' huan squi'ti' lā' cāmaxqui'lh i'sca'txtunu'ni'n. Lā' xlaca'n tamālacpitzilh na ixlacalni'ca'n tachi'xcuhui't.

²⁰Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhui't tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh huan sca'txtunu'ni'n tamākēstokli lhūhua' xalacpitzin hasta tatzumalh pācāujtu' chā'xta de huan a'ntū a'katāxtūlh. ²¹Lā' huan chi'xcuhui'n a'ntin tahuā'yalh xlaca'n lakaquitzis mil lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'.

**Jesús kalhtlā'hualh na ixkalhni'
huan xcān**

Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21

²²Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh i'sca'txtunu'ni'n catatojōlh huan nac barco lā' catapū'lani'lh tintacut huan mar lihuan xla' cāmacā'lh huan tachi'xcuhui't. ²³Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'ni't, Jesús ixa'cstu tā'cxtunu'lh huan nac kēstīn para natā'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tzi'sualh, ixa'cstu ixui' a'ntza' ²⁴lihuan i'sca'txtunu'ni'n ixtatētaxtumā'na huan nac xcān nac barco. Lā' lej ū'nulh lā' xasipej xcān ixtatā'kayāhuamā'na lā' tasno'kli huan barco. ²⁵Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, Jesús ixcālaktapajtzūtēlha xla'ca'n. Ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. ²⁶Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'ni'n talaktzi'lh kalhatin a'nti ixkalhtlā'huantēlha huan xcān, cāmakē'klhalh lā' tajicuanī'lh lā' palha' tahualh:

—iLakachuyayāuj!

²⁷Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cahuixcāna'jca'tzītīl lā' tū'

cajicua'ntit. Xmān quit.

²⁸Lā' tuncan Pedro huanilh:

—Māpa'ksīni', palh stu'ncua' hui'x, caquihua'ni' na'ickalhtlā'huan huan xcān para na'icpāxtokāni'.

²⁹Lā' Jesús huanilh:

—Pues cata't.

Lā' tuncan Pedro tacutli de nac barco lā' tzuculh kalhtlā'huan huan xcān para napāxtoka Jesús. ³⁰Lā' a'xni'ca' cuenta tlhualh huan palha' ū'ni', tajicua'lh lā' tzuculh tā'cnū lā' palha' hualh:

—iCaquimāpūtaxtu, Māpa'ksīni'!

³¹Lā' chu tuncan Jesús makachi'palh lā' huanilh:
—Xmān macsti'na'j kalhlaka'i'ya'.
¿A'chī' tū' quilipāhua'na'?

³²Lā' a'xni'ca' xla'ca'n tatojōlh nac barco, ca'cs lalh huan ū'ni'. ³³Lā' tuncan xla'ca'n a'nti ixtahui'lāna' nac barco tamācā'tanilh Jesús lā' tahuanilh:

—Stu'ncua' hui'x ixO'kxa' Dios.

**Jesús cāmātzeyilh huan i'tzaca'ni'n
xalanī'n nac Genesaret**

Mr. 6.53-56

³⁴Lā' ta'a'lh tintacut huan xcān lā' tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Genesaret. ³⁵Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't xalanī'n a'ntza' talakapasli Jesús, tamāca'tzinīni'lh chuxalhā nac huā'mā' ti'ya't. Lā' cālīmini'ca lhūhua' i'tza'ca'ni'n a'nlhā ixui' Jesús. ³⁶Lā' tasqui'ni'lh que cāmakxtekli xmān ixtaxa'malh ixtampān ixlū'xu'. Lā' tatzeyalh ixlīhuākca'n a'ntin taxa'malh.

A'ntū stu'ncua' makapāxuhua Dios

Mr. 7.1-23

15 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley talaktapajtzūlh Jesús. Ixtaminī'ta'ncha' de huan xcānsipej Jerusalén lā' takalhasqui'nilh:
²—Lā' misca'txtunu'ni'n, ¿a'chī' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtalanānca'n huan xanapuxcu'nu' litokpān xalanī'n makāntza'? Tū' tamakacha'ka'n a'nchī maclacasqui'n a'xni'ca' natahuā'yan —tahuanilh.

³Lā' Jesús cākalhasqui'nilh:

—Nā hui'xina'n, ¿a'ch'i'
mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksin
Dios para nacātłōkentaxtūyā'tit
mintalanānca'n? ⁴Dios hualh:
“Nacā'a'kahuāna'ni'ya' mintāta'
lā' mintzī't”. Lā' nā hualh:
“Camāmakinīni'nca huan a'nti
cāmacapūlhca ixtāta' o ixtzī't”.
⁵Lā' hui'xina'n xtunc hua'nā'tit.
Lā' hui'xina'n māsuyū'yā'tit palh
kalhatin chi'xcu' tze nahuani ixtāta'
o ixtzī't: “Tūla icmaktāyayāni'
como ixlihuāk a'ntū icka'lhī
icmālācnūni'nī'ttza' Dios”. ⁶Lā'
hui'xina'n māsuyū'yā'tit que palh
kalhatin chuntza' nahuan, tū'tza'
maclacasqui'n xla' namaktāya
ixtāta' o ixtzī't. Chuntza' hui'xina'n
māpānū'yā'tit ixlīmāpa'ksin
Dios para natłōkentaxtūyā'tit
mintalanānca'n. ⁷¡Tlahua'pā'na'ntit
lakatu' milacanca'n! Stū'ncua'
a'nchī cālīchihuīna'ni' hui'xina'n
huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli
huā'mā':

⁸Huā' tamā'na tachi'xcu'huī't
xmān tahuan palh
quinta'a'cnīni'ni' pero
tū' tapāstaca a'ntū
iccālīmāpa'ksilh.

⁹Chu tlakaj quintamāca'tani
como a'ntūn tamāsu'yu
hua'chilh quilīmāpa'ksin,
ū'tza' xmān ixtapuhuānca'n
huan chi'xcu'huī'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī hualh
Dios.

¹⁰Lā' tuncan Jesús cāmāta'silh
huan tachi'xcu'huī't lā' cāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit lā' camāchekxī'tit:

¹¹Huan a'ntū naquilhantū huan
chi'xcu' tū' ū'tza' a'ntū nalila
ko'hua'jua'. Pero huan tūn tū' tzey

tachihuīn a'ntū quilhtaxtu huan
chi'xcu', ū'tza' nalila ko'hua'jua'.

¹²Lā' tuncan huan sca'txtunu'ni'n
talaktapajtzūlh lā' tahuanilh Jesús:

—¿Chā ca'tziya' palh
cālīmāk'kchipina' huan fariseosnu'
a'nchī hua'na'?

¹³Lā' xla' cākalhtilh:

—Chuxatūyā ti'ni' a'ntūn
tū' cha'nli quinTāta' xala' nac
a'kapūn, ū'tza' napu'lhucan lā' con
ixtankāxē'k. ¹⁴Cacāma'kxtektit
huan fariseosnu'. Xlaca'n
hua'chi lakatzī'ni'n a'ntīn talē'n
ā'makapitzin lakatzī'ni'n. Lā' palh
kalhatin lakatzī'n namakachi'palē'n
ixtā'lakatzī'n, ixtu'ca'n natamokōsa
a'nlhā ponknu'ncanī't.

¹⁵Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:

—Caquilāhuaniuj a'ntū
huanicu'tun huā'mā' a'ntū
tā'mālācastucti.

¹⁶Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā tū' māchekxī'yā'tit
nīn hui'xina'n?

¹⁷Ca'tziyā'tit que chuxatū
a'ntū naquincāquilhtanūyāni',
ū'tza' nayuja na quimpānca'n
lā' ā'calistān nataxtu.

¹⁸Lā' huan tachihuīn a'ntū
naquincāquilhtaxtuyāni', ū'tza'
a'ntū pāstacnī'tauj pū'la. Lā' ū'tza'
nalītasu'yu palh tzey quina'n
o tū'. ¹⁹Chu a'nchī pāstacna'n
huan chi'xcu', chuntza' natlahua:
namaknīni'n, o namakpuscatīni'n,
o naka'lhī ixtatā'chihuīn, o
naka'lhāna'n, o na'a'kxokonu'n, o
na'a'ksa'nan. ²⁰Huāk huā' tamā'na
palh ixtlahualh cahuā huan
chi'xcu', ū'tza' nalila ko'hua'jua'.
Pero palh nahuā'yan a'xni'ca'
tū' makacha'ka'nī't chu a'nchī

huan talanān, ū'tza' tūla nalila
ko'hua'jua'.

**Huan puscāt a'nti makatiyāti'
kalhlaka'i'lh Jesús**

Mr. 7.24-30

²¹Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh
ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan
lakatu' cā'lacchicni' a'ntū huanican
Tiro lā' Sidón. ²²Lā' ixui'lacha'
kalhatin puscāt xala' nac huanmā'
ti'ya't a'nlhā huanican Canaán. Xla'
tū' israelita ixuanit'. Lā' lakmilh
Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksini', hui'x ixtā'nat
David a'nti xa'icka'lhīmā'nauj;
caquilakalhu'ma'nti. Quintzu'ma'jāt
ka'lhī huan tlajana' lā' lej palha'
pātini'n.

²³Lā' Jesús nīn tuntū' kalhtilh. Lā'
tuncan tamilh i'sca'txtunu'ni'n lā'
tasqui'nli:

—Cama'capi huan puscāt a'jnanu'
como quincāstālani'yāni' lā'
ta'satēlha.

²⁴Lā' tuncan Jesús hualh:

—Dios quimacaminī't para
na'iccāmāpūtāxtū xmān a'nti
israelitas.

²⁵Lā' huan puscāt laktapajtzūlh lā'
tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:

—iMāpa'ksini', caquimaktāya'!

²⁶Lā' Jesús kalhtilh:

—Tū' limakuan maklhtīcan
ixlihua'tca'n huan camana' lā'
nacāmaxquī'can huan chichīn—
chuntza' huanilh como huan
israelitas tū' ixta'a'cnīni'ni'
huan a'ntīn tū' israelitas lā'
ixcāmāpācuhui chichīn.

²⁷Lā' xla' huanilh:

—U'huē, ū'tza' icca'tzi, Māpa'ksini'.
Pero huan chichīn tzē natahua'

huan lacpitzin a'ntū nataminācha'
na ixmesa ixtēcu'ca'n.

²⁸Tuncan Jesús kalhtilh:

—Lej kalhlaka'i'ya', puscāt. Calalh
hua'chi quisqui'ni'ya'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus tzeyalh
ixtzu'ma'jāt.

**Jesús cāmātzeyilh
lhūhua' i'tza'ca'ni'n**

²⁹Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā'
tētaxtulh ixquilhtūn huan lago
Galilea. A'calistān tā'cxtunu'lh
nac kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh.

³⁰Lā' lihūhua' tachā'lh a'nlhā
ixui' lā' talīmini'lh lū'ntū'lani'nī'n
lā' lakatzi'nī'n lā' kō'ko'nī'n
lā' huan a'nti macāmōcho lā'
lhūhua' ā'makapitzīn i'tza'ca'ni'n.
Cāmāpī'ca nac ti'ya't pajtzu
ixtojon Jesús lā' xla' cāmātzeyilh
ixlihuākca'n. ³¹Lā' huan
tachi'xcuhui't talē'cnilh a'nchīn
tachihuīna'lh huan a'nti kō'ko'
ixtahuanit' lā' a'nchī tzey ixtalanit'
ixmacanca'n huan macāmōcho.
Lā' huan lū'ntū'lani'n xa'nca
tatlā'hualh lā' huan lakatzi'nī'n
talacahuāna'lh. U'tza' talilē'cnilh
huan tachi'xcuhui't. Lā' tatzuculh
tamācā'tani' Dios a'nti nā ixDiosca'n
israelitas.

**Jesús cāmāhui'lh lakatā'ti' mil
chi'xcuhui'n**

Mr. 8.1-10

³²Lā' tuncan Jesús cāta'sani'lh
i'sca'txtunu'ni'n lā' cāhuanilh:

—Iccālakalhu'man huan
tachi'xcuhui't. Tu'tuma'jtza'
quintatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā'
tū'tza' taka'lhī a'ntūn tahua'. Lā'
palh na'icmacā'n na ixchicca'n

lā' tū' tahuā'yanī't, tzēlasā'
nataxlejua'nac nac tej.

³³Lā' tuncan i'sca'txtunu'nī'n
tahuanih:

—¿Chichū nalika'lhīyāuj lihua't
a'ntū natalika'sa? Lej lhūhua'
tachi'xcuhui't lā' tinti' lahuī'
hua'tzā'.

³⁴Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?

Lā' xla'a'n takalhtīlh:

—Mactojon lā' makapitzin ti'nal'
squi'ti'.

³⁵Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh
que catatahui'lal huan

tachi'xcuhui't nac ti'ya't. ³⁶Xla'
cātayalh huan mactojon pāntzi
lā' huan squi'ti' lā' maxqui'lh
pāxcatca'tzī Dios. Lā' chu tuncan
cāmālapitzini'lh lā' cāmaxqui'lh
i'sca'txtunu'nī'n lā' xla'a'n
cāmaxqui'lh huan tachi'xcuhui't.

³⁷Lā' ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā'
taka'sli. Lā' ā'calistān xalacpītzin
a'ntūn ta'a'katāxtūlh cāmātzumalh
pātojon chā'xta. ³⁸Huan a'ntūn
tahuā'yalh, xla'a'n lakatā'ti' mil
chi'xcuhui'n. Lā' nā tahuā'yalh
puscan lā' camana'. ³⁹Lā' ā'calistān
Jesús cāmācā'lh huan tachi'xcuhui't
lā' tojōlh huan nac barco lā' a'lh
nac lakatin ti'ya't a'nlhā huanican
Magdala.

**Huan fariseosnu' lā' huan
saduceosnu' tasqui'nli lē'cnīn**

Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56

16 Huan fariseosnu' lā' huan
saduceosnu' talaka'lh
Jesús. Lā' como ixtalilaktzi'ncu'tun,
tasqui'nli lakatin lē'cnīn a'ntū
litasu'yu que Jesús xala' nac
a'kapūn. ²Lā' xla' cākalhtīlh:

—A'xni'ca' tā'cnūmā' huan
chi'chini', hui'xina'n hua'nā'tit:

“Tū' catimilh xcān como spi'nenke'
huan a'kapūn”. ³Lā' palh tzi'sāt,
hua'nā'tit: “Chuhua'j namin
xcān como spi'nenke' huan
a'kapūn lā' pucsui'”. iHui'xina'n
tlahua'yā'tit lakatu' milacan'a'n!
Tzē naquilhchipinā'tit palh namin
xcān a'xni'ca' laktzi'nā'tit huan
a'kapūn. Lā' a'yuj laktzi'nā'tit
huan lē'cnīn a'ntū ictlahua, pero
tū' kalhlaka'i'yā'tit que Dios
quimacamilh. ⁴Huan tachi'xcuhui't
a'ntūn tahuī'lāna' chuhua'j
tū' tzey lā' tū' takalhlaka'i' lā'
xla'a'n tasqui'n lē'cnīn. Lā' tū'
nacāmāsu'ni'can lē'cnīn; xmān
naquimpātle'keni' hua'chi a'ntū
pātle'keni'lh huan Jonás —hualh
Jesús.

Lā' cāmāxtekli lā' a'lh.

**Jesús cāmāsu'ni'lh i'sca'txtunu'nī'n
que catatamaktaka'lhli huan
fariseosnu' lā' huan saduceosnu'**

Mr. 8.14-21

⁵Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n
ta'a'lh tintacut huan lago, tū' talē'lh
pāntzi. Tapātza'nkāl. ⁶Lā' tuncan
Jesús cāhuanilh:

—Catamaktaka'lh'tit de
ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā'
huan saduceosnu'.

⁷Huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh
talāhuani:

—Chuntza' hualh como tū' limiuj
pāntzi.

⁸Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū
ixtalāhuanimā'na lā' cāhuanilh:

—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata
huan pāntzi a'ntūn tū' lita'ntit?
iXmān macsti'na'j kalhla'ka'i'yā'tit!

⁹¿Chā tūna'j machekxi'yā'tit? ¿Chā tū'tza' pāstacā'tit huan macquitzis pāntzi a'ntū iccāmālapitzini'lh na ixlac'hpu'nanca'n lakaquitzis mil chi'xcuhui'n? Lā' ¿lhām pālā't chā'xta cālīmātzumaca huan xalapitzin? ¹⁰Lā' capāstactit huan mactojon pāntzi a'ntū iccāmālapitzini'lh na ixlac'hpu'nanca'n huan lakatā'ti' mil chi'xcuhui'n. Lā' ¿lhām pālā't chā'xta cālīmātzumaca huan xalapitzin? ¹¹¿A'chi' tū' māchekxi'yā'tit palh tū' xa'icuanicu'tun pāntzi a'xni'ca' iccāhuanini' ixtamaktaka'lh'tit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'?

¹²Lā' tuncan tamāchekxilh que Jesús tū' ixcāhuanini't que ixtamaktaka'lhli huan ixlevadura pāntzi. Ixcāhuanicu'tun palh ixtamaktaka'lhli ixlīmāscā'tinca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.

Pedro hualh palh Jesús ū'tza' huan Cristo

Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21

¹³Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'nlhā huanican Cesarea de Filipo, cākalhasqui'nilh i'sca'txtunu'nī'n: —Lā' huan tachi'xcuhui't, ¿chichū tahuan quimpālacata quit a'ntī huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n?

¹⁴Xlaca'n takalhtilh:

—Makapitzin tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxini'. Lā' ā'makapitzin tahuan palh hui'x huan Elías. Lā' ā'makapitzin huampala tahuan palh hui'x Jeremías o ā'kalhatin a'cta'sana'.

¹⁵Lā' tuncan cākalhasqui'nilh:

—Lā' ¿chi hua'nā'tit? ¿Tichū quit?

¹⁶Lā' tuncan Simón Pedro huanilh:

—Hui'x huan Cristo a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj lā' ixO'kxa' huan scana'nca Dios.

¹⁷Lā' Jesús kalhtilh:

—Lipāxūj hui'x, Simón ixo'kxa' Jonás. Huā'mā' tapāstacna' tū' tamāsu'ni'ni' chi'xcuhui'n. Xmān Dios māca'tzinini'. ¹⁸Lā' quit icuaniyāni' que hui'x Pedro lā' ū'tza' mintacuini' huanicu'tun “chihuix”. Lā' hui'x nala hua'chi huan chihuix a'ntū xalit̄zucuni' huan quilitokpān. Lā' ixlīhuākca'n a'ntin takalhlaka'i' chuntza', tū' caticāt̄lajaca; nīn huan linin tūla nacāt̄laja. ¹⁹Quit na'icmaxquī'yāni' līmāpa'ksin lā' nacāmāpa'ksi'ya' xlaca'n a'ntin tatapa'ksi' con Dios. Lā' a'ntū hui'x makxteka tlahuacan na ixlac'hpu'nanca'n a'ntin takalhlaka'i' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuancan. Lā' a'ntū hui'x tū' makxteka tlahuacan na ixlac'hpu'nanca'n a'ntin takalhlaka'i' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuancan.

²⁰Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksilh i'sca'txtunu'nī'n que tū' catitahuānilh nīn tinti' palh ū'tza' huan Cristo a'ntī ixka'lhīmā'ca.

Jesús hualh ixpālacata a'nchī nani

Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22-27

²¹Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni' i'sca'txtunu'nī'n chuntza':

—Maclacasqui'n na'ica'n nac Jerusalén. Lā' a'ntza' huan

xanapuxcu'nu' litokpān lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley,
xlaca'n lej naquintamāpātini. Lā'
naquintamaknī. Lā' ixlilakatu'tun
chi'chini' na'iclahuanchoko.

²²Lā' tuncan Pedro lē'lh
lacachuna'j lā' tzuculh tā'lāsta'la lā'
tzē'k huanilh:

—iMāpa'ksini', tū' camakxtekli
Dios! iTū' catipātē'keni'ni'
chuntza'!

²³Pero Jesús talakspi'tli lā'
huanilh Pedro:

—iCatakēnu'! Hui'x puhua'na'
hua'chi huan ko'ti'ti'. Lā' hui'x
quimāmakchu'yī'ya'. Hui'x tū'
puhua'na' hua'chi Dios lacasqui'n;
puhua'na' chuntza' hua'chi
chi'xcu'huī'n tapuhuan.

²⁴Lā' tuncan Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:

—Palh catihuā tapa'ksicu'tun
con quit, tūlatza' pāstaca xmān
a'nchī xla' lacasqui'n. Calihui'lih
natlahua quintapuhuān a'yuj
capātini'lh hua'chi quit na'icpātini'n
lā' caquistālani'lh. ²⁵Huan a'ntin
tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū
natapātini'n por quimpālacata,
tū' catitaka'lhilh ixquilhtamacuj
para pō'ktu. Lā' huan a'nti
natapātini'n a'yuj natanī por
quimpālacata, xlaca'n nataka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

²⁶Lā' palh huan chi'xcu' ixtlajalh
cahuā ixlīhuāk xala' huā'mā'
quilhtamacuj, tuntū' ixtapalh
palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj
para pō'ktu. Tū' a'nan a'ntū
xla' tzē namāstā' para naka'lhī
ixquilhtamacuj para pō'ktu. ²⁷Quit
huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā'

na'icmimpala con ixlīmāpa'ksin
xaTāta' lā' lej na'icxkaka hua'chi
quinTāta' nac a'kapūn lej xkaka.
Lā' naquintatā'min qui'ángēles.
Lā' a'xni'ca' na'icmin, chā'tunu'
namāpala chu a'nchī tlahuanī't palh
tzey o tū' tzey. ²⁸Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzin
a'ntin tahuī'lāna' huā'tzā' chuhua'j
lā' xlaca'n tū' catitanilh a'xni'ca'
tūna'j naquilaktzi'ncan quit
huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n
a'xni'ca' na'icmimpala para
na'icmāpa'ksini'n.

Textāpalilh Jesús lā' xtunc a'nchī tasu'yulh

Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36

17 Lā' ixlilakachāxan chi'chini'
a'xni'ca' Jesús cālē'lh
Pedro lā' Jacobo lā' Juan a'nti
ixtā'tin Jacobo lā' a'lh. Xmān
ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh nac lakatin
kēstin tālmā'n lā' tā'cxtulh. ²Lā'
a'ntza' taxtāpalilh Jesús lā' xtunc
ixtasu'yu na ixlacapūnca'n. Ixlacan
Jesús lā' ixlū'xu' taxkakalh hua'chi
xkaka huan chi'chini'. ³Lā' chu
tuncan cātasu'yuni'lh Moisés lā'
Elías a'nti ixtatā'chihuīna'mā'na
Jesús. ⁴Lā' tuncan Pedro huanilh
Jesús:

—Māpa'ksini', xalitzey hui'lāna'uj
huā'tzā'. Palh lacasqui'na', quina'n
na'icyāhuayāuj lakatu'tun
mū'xta'ka'. Lakatin nala mila'
lā' lakatin nala ixla' Moisés lā'
ā'lakatin nala ixla' Elías.

⁵Ixchihuīna'mā'cus Pedro lā' milh
lakatin poklhnu' a'ntū slamama
lā' cālītamacxti'li'lh. Lā' kaxmatca
lakatin tachihuīn nac poklhnu' lā'
hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'
lā' lej icpāxqui'. Lā' xla' lej
quimakapāxuhua. Cakaxpa'ttit
a'ntū huan.

⁶A'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n
takaxmatli huā'mā' tachihiuīn,
lacataj tatamā'lh lā' lej tajicua'lh.
⁷Lā' tuncan Jesús cālaktapajtzūlh
lā' cāxa'malh lā' cāhuanilh:

—Catāqui'tit lā' tū' cajicua'ntit.

⁸Lā' a'xni'ca' tatāqui'lh lā'
talaktzi'lh, nīn tinti' ixa'nan, xmān
Jesús.

⁹Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na na
ixtatokopūn huan kēstīn, Jesús
cāmāpa'ksilh:

—Tū' catihua'ni'tit nīn
tinti' a'ntū laktzi'ntitcus. Tū'
catihua'ntit hasta a'xni'ca'
tū' nalakahuanchoko de na
ixlāclhpu'nanca'n nīnī'n huan
Chi'xcu' xala' Tālhāmā'n.

¹⁰Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n
takalhasqui'nīlh Jesús:

—Lā' ¿a'chī' tahuan huan
xamākaltō'kē'ni'nī'n huan ley palh
huan Elías ka'lhī napū'lani' huan
a'nti Dios namacamin?

¹¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin
Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk.

¹²Lā' iccāhuaniyāni' palh milhtza'
huan Elías lā' tū' lakapascani't.
Tū' ta'a'kahuāna'ni'lh lā'
tamaknīlh. Lā' nā chuntza'
huan Chi'xcu' xala' Tālhāmā'n
namāpātīnicān ixpālacataca'n
xlaca'n —cāhuanilh.

¹³Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n
tamāchekxīlh que a'xni'ca'
Jesús hualh ixmini'ttza' Elías,
ixlichihuīna'mā' Juan huan
Mā'kpaxīni'.

**Jesús mātzeyilh kalhatin ka'hua'chu
a'nti ixka'lhī huan tlajana'**

Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43

¹⁴Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā
ixtahui'lāna' huan tachi'xcuhui't,
kalhatin chi'xcu' laktapajtzūlh lā'
tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:

¹⁵—Māpa'ksini', calakalhu'ma'nti
quincaman. Lej xtacnānī lā' lej
palha' pātini'n. Maklhūhua'tza'
tapū' nac macscut o tojō nac xcān.
¹⁶Iccālimini'lh misca'txtunu'nī'n
pero tūlah tamātzeyilh.

¹⁷Lā' Jesús cāhuanilh:

—iHui'xina'n tachi'xcuhui't a'ntīn
tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū'
kalhlaka'i'yā'tit! ¿Hasta lhānīn
na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n
para que namāchekxī'yā'tit? Lā'
¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni'
hui'xina'n a'nchī huanī'ta'ntit?
Caquili'ta'ni' huan ka'hua'chu.

¹⁸Lā' tuncan Jesús lacaquilhnlh
huan tlajana' lā' tuncan taxtuni'lh
huan ka'hua'chu. Lā' chu limaktin
tzeyalh.

¹⁹Lā' ā'calistān huan
sca'txtunu'nī'n ixa'cstuca'n
ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús lā'
takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' tūlah quina'n
icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan
tlajana'?

²⁰Lā' Jesús cākalhtilh:

—Como hui'xina'n tū' lej
kalhlaka'i'yā'tit. Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Palh kalhlaka'i'yā'tit
con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n
a'yuj tzucupā'na'ntitcus
kalhlaka'i'yā'tit, tzē ixa'ni'tit
huā'mā' kēstīn: “Catapānu' de
huā'tzā' lā' capit ā'lacatin”, lā' huan

kēstīn natapānū. Tū' a'nan nīn
tuntū' a'ntūn tūla catitlahua'tit
palh stu'ncua' kalhlaka'i'yā'tit.
²¹Huan tlajana' hua'chi huā'mā'
tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan
palh natlahua'yā'tit oración lā' palh
nalihui'liyā'tit namakxtekā'tit de
nahuā'yanā'tit.

Huampala Jesús hualh a'nchi nani

Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45

²²Lihuan ixtalatlā'huantēlha nac
estado de Galilea, Jesús cāhuanilh
i'sca'txtunu'nī'n:

—Naquimacamāstā'can quit,
huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n,
lā' naquimacamaxquī'can
ixlīmāpa'ksīnca'n chī'xcuhui'n.

²³Lā' xlaca'n naquintamaknī
pero ixlīlakatu'tun chī'chini'
na'iclahuanchoko —cāhuanilh.

Lā' huā'mā' tachihuīn lej
cāmālakaputzilh xlaca'n.

A'nchi Jesús limāpalalh ixcuota huan litokpān

²⁴Lā' a'xni'ca' Jesús lā'
i'sca'txtunu'nī'n tachā'lh huan
nac cālacchicni' Capernaum,
talakmilh Pedro huan a'ntī
ixtamātā'jini'n ixpālacata litokpān.
Lā' takalhasqui'nilh:

—¿Chā tū' māpala ixcuota
litokpān mimākalhtō'kē'nī'?

²⁵Lā' Pedro cākalhtīl:

—U'huē, māpala.

Lā' tuncan a'xni'ca' Pedro
tanūlh huan nac chic, Jesús pū'la
chihuīna'lh lā' huanilh:

—¿Chī puhua'na', Simón?
Huan reyes xalanī'n huā'mā'
quilhtamacuj, ¿tichū cāmātā'jī huan
impuesto lā' huan cuota? ¿Chā

cāmātā'jī huan a'ntīn tatapa'ksi
con xlaca'n o cāmātā'jī huan
makatiyāti'?

²⁶Lā' Pedro kalhtīl:

—Mātā'jīcan huan makatiyāti'.

Lā' Jesús huanilh:

—Lā' tū' tamāpala xlaca'n
a'ntīn tatapa'ksi con huan
rey. Lā' quīnTāta' nac a'kapūn
hua'chi huan rey. Lā' quīna'n
tapa'ksiyāuj con xla'. ²⁷Lā' como
tū' cāmākā'kchā'ncu'tunāuj a'ntīn
tamātā'jini'n, capit huan nac lago
lā' camojo' milimā'kslokotui'n.
Lā' huan squi'ti' a'ntū pū'la
namācutuya', namākalhpitziya'
lā' nakaksa' lakatin tumīn. U'tza'
na'a'cchā'n para huan cuota. Calī'pi
lā' nalīmāpala'ya' para quintu'ca'n.

Tuyā chī'xcu' lihua'ca' tasqui'nī

Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48

18 Lā' tuncan huan
sca'txtunu'nī'n
talaktapajtzūlh Jesús lā'
takalhasqui'nilh:

—¿Tichū lihua'ca' tasqui'nī a'nlhā
Dios māpa'ksikō' ixlihuāk?

²Lā' tuncan Jesús mātā'sīlh
kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā'
yāhualh na ixlaclhpu'nanca'n ³lā'
hualh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni'.

Palh hui'xina'n tū' taxtāpalī'yā'tit
lā' nala'yā'tit hua'chi kalhatin
ti'na'j ka'hua'chu, tū' catitanū'tit
a'nlhā Dios māpa'ksikō' ixlihuāk.

⁴Lā' chuntza' chuxatī a'ntī lihua'ca'
tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksikō'
ixlihuāk, ū'tza' huā'mā' a'ntīn
tū' ka'tla'jca'tzī lā' nakalhlaka'i'
hua'chi camana' takalhlaka'i'.

⁵Lā' chuxatī a'ntīn tapa'ksi con

quit lā' ū'tza' nalipāxquī' kalhatin
ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā,
ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh
ixquimpāxquī'lh.

**Jesús māsū'yulh ixpālacata a'ntin
tamā'a'kxokotlahuī talaclē'i'
ā'makpitzin**

Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2

⁶Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh catihuā chihuīna'maxquī'
kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'nti
quinkalhlaka'i' lā' ū'tza' huan
ka'hua'chu nalitlahua talaclē'i',
huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xalitzey
palh pū'la ixpīxchī'hua'ca'ca
lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca
nac mar a'nlhā lej pūlh mā'n para
que najicsua'. Chuntza' tūlalh
ixa'kxokolh huan ka'hua'chu.
⁷iXānti tala tachi'xcuhuī't xalanī'n
huā'mā' quilhtamacuj ixpālacata
huan tū' tzey a'ntū cālilaktzī'n!
Pō'ktu a'nan a'ntū nacāmātonkopū
tachi'xcuhuī't. Pero ixānti tala
xlaca'n a'ntin tamātonkopū
ā'makapitzin lā' tamātlahuī
talaclē'i'!

⁸'Lā' chuntza' palh ixtlahua'
talaclē'i' ixpālacata mimacan
o ixpālacata mintojon,
mejor ixmacacā'taya'ca' o
ixtantucā'taya'ca' lā' tū' ixtlahua'
talaclē'i' ixpālacataca'n mimacan
o mintojon. Lihua'ca' tzey palh
naka'lhī'ya' minquilhtamacuj para
pō'ktu a'yuj macamōcho hui'x; lā'
tū' tzey palh namacapinca'na' nac
macscut para pō'ktu. ⁹Lā' palh
milakastapun nalaktzī'n catihuā
lā' chuntza' natlahuacu'tuna'
a'ntūn tū' tzey, tū' catitlahua' a'ntū
lacasqui'n milakastapun. Mejor

ixmā'xtu lā' ixmaka' lā' tū' ixtlahua'
talaclē'i' ixpālacata milakastapun.
Lihua'ca' tzey palh naka'lhī'ya'
minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj
lakaxō'ko' hui'x; lā' tū' tzey palh
namacapinca'na' nac macscut para
pō'ktu con lakatu' milakastapun —
hualh Jesús.

**A'ntū litalacastuca huan borrego
a'ntū ixtza'nkānī't**

Lc. 15.3-7

¹⁰Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilakmaka' nīn kalhatin
ti'na'j ka'hua'chu. Iccāhuanīyānī'
que nac a'kapūn ixāngelesca'n
huan camana' pō'ktu tatāya
na ixlacapūn quinTāta' xala'
nac a'kapūn. ¹¹Lā' quit huan
Chi'xcu' xala' Tālh mā'n lā' icmilh
iccāmāpūtaxtū huan a'ntin tū'
ixtaka'lhī ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu. Xlaca'n hua'chi borregos
a'ntū xatza'nkān ixtahuānī't.

¹²'¿Chichū puhua'nā'tit? Palh
kalhatin chi'xcu' cāka'lhī cien
borregos lā' palh lakatin natza'nkā,
¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka
huan ā'makapitzin noventa y
nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac
cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza
huan borrego a'ntūn tza'nkālh.
¹³Lā' a'xni'ca' nakaksa, stu'ncua'
lihua'ca' nalipāxuhua ixpālacata
huā'mā' borrego a'ntū kaksli
que ā'makapitzin huan noventa
y nueve a'ntūn tū' tatza'nkālh.
¹⁴Lā' minTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn nā chuntza' tū' lacasqui'n
natza'nkā nīn kalhatin ti'na'j
ka'hua'chu. Lacasqui'n nataka'lhī
ixquilhtamacuj para pō'ktu —hualh
Jesús.

**Jesús mäsü'yulh que tasqui'ni
natalämäspütünü'ni' a'ntin
takalhlaka'i'**

Lc. 17.3

¹⁵Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh mintā'tin tlahuani'yāni'
a'ntün tū' tzey, catā'chihuina'
ixa'cstu lā' namāca'tzini'ya'.
Palh xla' cuenta tlahua, chuntza'
hui'x maktāyani'ta' para que
tū' natlahuapala a'ntün tū' tzey.

¹⁶Pero palh mintā'tin tū' cuenta
tlahua a'xni'ca' tā'chihuina'na',
cacāmāta'si' ā'kalhatin
ā'kalhatu' a'nti nacātā'lakpina' lā'
natakaxmata tuchū ixpālacata
litā'chihuina'na' mintā'tin.

¹⁷Lā' palh tūna'j cuenta tlahua,
nacāhuani'ya' xla'ca'n a'ntin
takalhlaka'i' a'xni'ca' tatakēstoka.
Lā' palh nīn chuntza' tū' cuenta
natlahua, maclacasqui'n nalaktzi'na'
hua'chi kalhatin a'ntin tū'
kalhlaka'i' Dios o hua'chi kalhatin
a'kxokonu' mātā'jini' de impuestos.

¹⁸'Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
A'ntū hui'xina'n tū' namakxtekā'tit
natlahuacan huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj, nā chuntza'
nahuancan nac a'kapūn. Lā'
a'ntū hui'xina'n namakxtekā'tit
natlahuacan huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj, nā chuntza'
nahuancan nac a'kapūn.

¹⁹Nā iccāhuanipalayāni' que
palh kalhatu' de hui'xina'n
huā'tzā' nac ti'ya't lā' chu a'cxtim
puhua'nā'tit a'ntū nasqui'ni'yā'tit
Dios a'xni'ca' nakalhtō'ka'yā'tit,
quinTāta'ca'n Dios xala' nac
a'kapūn nacāmaxqui'yāni' a'ntū
squi'ni'yā'tit. ²⁰Lā' chuntza'

a'nlhā natatakēstoka kalhatu' o
kalhatu'tun por quimpālacata,
a'ntza' quit na'ictahui'la na
ixlaci'hpunanca'n —hualh Jesús.

²¹Lā' tuncan Pedro laktapajtzūlh
Jesús lā' kalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', ĩlhā maktā't
na'icmāspütünü'ni' quintā'tin
a'xni'ca' naquintlahuani' a'ntün
tū' tzey? ĩChā maktojon
na'icmāspütünü'ni'?

²²Lā' Jesús kalhtīlh:

—Quit tū' icuaniyāni' xmān
maktojon; quit icuaniyāni'
maklhūhua' namāspütünü'ni'ya',
hasta maktu'tumpu'xamacāuj por
maktojon.

**Jesús cāhuanilh a'ntū litalacastuca
huan tasācua' a'ntin tū'
māspütünü'ni'lh ā'kalhatin**

²³Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' chuntza' a'nchī
Dios nalimāpa'ksīni'n tzē
natā'mālacastuccan hua'chi
kalhatin rey a'nti cāmāpalacu'tulh
ixtasācua'ni'n. ²⁴Ixtzucumā'cus
a'xni'ca' limini'ca kalhatin a'nti
ixlaci'ni' lej lhūhua' tumīn. ²⁵Lā'
como huan tasācua' tū' ixka'lhī a'ntū
nalimāpala, huan rey māpa'ksīlh
cacāstā'maxqui'ca ā'kalhatin
ixtēcu' huan tasācua' lā' xpuscāt
lā' ixcamana' lā' xlihuāk a'ntū
ixka'lhī. Lā' chuntza' ixa'nan a'ntū
nalimāpala a'ntū ixlaci'ni'. ²⁶Lā'
tuncan huan tasācua' tatzokostani'lh
ixpatrón lā' squi'ni'lh:

“Caquilakalhu'ma', quimpatrón,
lā' na'icmāpalana'ni'kō'yāni'”.

²⁷Lā' huan ixpatrón lakalhu'malh
lā' māspütünü'ni'lh ixtalaci'ni' lā'
makxtekli ca'a'lh.

²⁸Lā' x mān taxtulh huan tasācua' lā' pāxtokli ixtā'tasācua' a'nti ixlaclē'ni' x mān macsti'na'j tumīn. Lā' tzuculh pixpī'ta' lā' huanilh: “iCaquimā'pala'ni' a'ntū quilaclī'pini'ya'!” ²⁹Lā' tuncan huan a'nti ixtā'tasācua' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh: “Caquilakalhu'ma' lā' na'icmāpalana'ni'yāni'”. ³⁰Lā' huan ā'kalhatin tū' lacasqui'lh lā' mālacapū'lh lā' māmānūnini'lh nac pūlāchi'n hasta namāpalakō' huan talaclē'i'. ³¹Lā' ā'makapitzīn tasācua'ni'n lej tamāmakchuyīlh a'xni'ca' talaktzi'lh a'nchīn tlhualh ixtā'tasācua'. Lā' ta'a'lh tamāca'tzinikō' ixpatronca'n a'nchī pātīe'kelh. ³²Lā' tuncan huan patrōn mātā'satinīni'lh ixtasācua' lā' huanilh: “iHui'x ca'tzanca'tzini'yā tasācua'! Quit icmāspūtūnu'ni'kō'ni' ixlīhuāk huanmā' mintalaclē'i' como quisqui'ni'. ³³Nā hui'x ixlakalhu'ma' mintā'tasācua' chu a'nchī quit iclakalhu'mani'”. ³⁴Lā' tanto a'kchā'lh huan ixpatrōn que māpa'ksīni'lh que namāpātīnīcan nac pūlāchi'n hasta a'xni'ca' namāpalakō' ixlīhuāk a'ntū ixlaclē'ni'.

³⁵Lā' Jesús a'xmān hualh: —Nā chuntza' quīnTāta' xala' nac a'kapūn nacātlahuani'yāni' palh hui'xina'n tū' cāmāspūtūnu'ni'yā'tit mintā'tinca'n con tapāxuhuān.

**Jesús māsu'yulh que tū' tzey
makxtekcan huan puscāt**

Mr. 10.1-12; Lc. 16.18

19 Lā' a'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, taxtulh de nac Galilea lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nīhā huanican Judea. U'tza'

a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordān, a'ntza' na ixquiltūn a'nīhā tā'extuyacha' huan chī'chini'. ²Līlīhuā' tastālani'lh lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n a'ntza'.

³Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' talaktapajtzūlh Jesús. Ixtalīlaktzi'ncu'tun lā' ū'tza' talīkalhasqui'nīlh:

—īChā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni' ixpālacata chuxatūya catūhuā?

⁴Lā' Jesús cākalhtīlh: —īChā tū' lakapūtīe'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan: “Dios cātīlhuālh chī'xcu' lā' puscāt”. Lā' chuntza' tlhualh a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj.

⁵Nā huan: “U'tza' nacālīmakxteka ixtāta' lā' ixtzī't kalhatin chī'xcu'. Lā' natā'takēxtimī ixpuscāt lā' ixtu'ca'n natala hua'chīlh x mān kalhatin”. ⁶Chuntza' tū'tza' kalhatu' xla'ca'n; x mān kalhatin. Lā' chuntza' tū' līmakuan palh chī'xcu'huīn cālāmāmakxtekē a'nti Dios cātīlhuālh chu lakatin.

⁷Lā' tuncan takalhasqui'nīlh: —Lā' īa'chī' māpa'ksīlh Moisés que catzo'kca ca'psnat lā' chuntza' tzē namakxtekāuj quimpuscātca'n?

⁸Lā' Jesús cāhuanilh: —Chuntza' tlhualh Moisés ixpālacata mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Tū' chuntza' ixuanī't a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. ⁹Lā' quit iccāhuanīyāni' que chu a'nti namakxteka ixpuscāt lā' palh xla' tū' ka'lhī ixtatā'chihuīn, lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin puscāt, huā'mā' chī'xcu' makpuscātīni'n. Lā' huan a'nti

natā'tapuchahua kalhatin puscāt
a'nti makxtekcani't, nā xla'
makpuscātini'n.

¹⁰Lā' tuncan i'sca'txtunu'ni'n
tahuanih:

—Palh chuntza'
naquincāpātle'keni'yāni'
ixpālacata quimpuscātca'n,
tū' quincāmini'ni'ya'ni'
natapūchahuayāj.

¹¹Lā' Jesús cākalhtilh:
—Ixlihuākca'n tūla
catitamāchekxilh huā'mā'. Xmān
tamāchekxī xla'ca'n a'nti Dios
nacāmāsu'ni'. ¹²Huan a'ntin
tū' tapūchahua ca'tzi' a'chī' tū'
catitapūchahualh. A'nan a'nti
ixlaktaca'n tū' catitatapūchahualh;
ā'makapitzin tū' catitatapūchahualh
ixpālacata a'ntū cātlahuani'ca
ixmacni'ca'n, lā' ā'makapitzin
tū' catitatapūchahualh como
tatā'scuju'tun Dios. A'ntin tze
namāchekxī huā'mā', camāchekxilh.

Jesús cāsicua'lanālilh huan camana'

Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17

¹³Lā' tuncan cālimini'ca
Jesús makapitzin camana' para
nacā'a'cpūxa'ma lā' natlahua
oración. Lā' huan sca'txtunu'ni'n
tatzuculh talacaquilhni a'nti
ixtalimin. ¹⁴Pero Jesús hualh:

—Cacāmakxtektit
caquintalakmilh huan camana'
lā' tū' cacāmāmakchuyi'tit como
huan a'nti natatapa'ksi con Dios
a'nlhā māpa'ksini'n, xla'ca'n a'nti
naquintalipāhuan hua'chi huan
tamā'na camana'.

¹⁵Lā' Jesús cā'a'cpūxa'malh
huan camana' lā' ā'calistān a'lh
ā'lacatin.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata huan
o'kxa' a'nti rico ixuani't**

Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30

¹⁶Lā' kalhatin o'kxa' laka'lh Jesús
lā' kalhasqui'nilh:

—Hui'x tzeyā Mākalhtō'kē'ni'. Lā'
čtuchū maclacasqui'n na'ictlahua
a'ntū lej tzey para na'icka'lhī
quinquilhtamacuj para pō'ktu?

¹⁷Lā' Jesús huanilh:
—čA'chī' quihuani'ya' palh tzey
quit? Xmān kalhatin a'nti xatzey
lā' ū'tza' māni' Dios. Lā' palh
ka'lhicu'tuna' minquilhtamacuj
para pō'ktu, nacā'a'kahuāna'ni'ya'
ixlimāpa'ksin Dios.

¹⁸Lā' huan o'kxa' kalhasqui'nilh:
—čTuchūyā limāpa'ksin?

Lā' Jesús kalhtilh:
—Tū' timakni'ni'na';
tū' timakpuscātini'na'; tū'
tika'lhāna'na'; tū' tilichihuina'na'
ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua;
¹⁹cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta'
lā' mintzi't; lā' cacāpāxqui'
ā'makapitzin chu a'nchī
pāxqui'ca'na' mē'cstu.

²⁰Lā' huan o'kxa' kalhtini'lh:
—Huāk huā' tamā'na
ictlōkentaxtūkō'ni'ttza' desde
quiliti'na'j. čTuchū quisputni'cus?

²¹Lā' Jesús huanilh:
—Palh la'cu'tuna' lej tzey, capit lā'
nastā'kō'ya' ixlihuāk a'ntū ka'lhī'ya'
lā' nacāmāpitzini'ya' huan pobresni'
lā' chuntza' naka'lhī'ya' a'nchī rico
nalila'ya' nac a'kapūn. Lā' cata't lā'
caquistāla'ni'.

²²Lā' a'xni'ca' huan o'kxa'
kaxmatli huā'mā' tachihuin,
lilakaputzalh lā' a'lh como lej rico
ixuani't.

²³Lā' tuncan Jesús cāhuanilh
i'sca'txtunu'ni'n:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Lej jicslihua' natatā'tapa'ksi con
Dios xla'ca'n a'nti lej lacricosnu'.

²⁴Iccāhuanipalayāni' que lej
jicslihua' natanū lakatin camello
na ixtani' lixtokon. Más jicslihua'
natanū kalhatin rico a'nlhā
māpa'ksini'n Dios.

²⁵A'xni'ca' takaxmatli huā'mā'
tachiui'n, huan i'sca'txtunu'ni'n
lej talē'cnilh lā' talākalhasqui'nilh
ixlaclhpu'nanca'n:

—Lā' źtichū tzē namāpūtaxtūcan?

²⁶Lā' Jesús cālakalaktzi'lh lā'
cākalhtilh:

—Huan chi'xcuui'n tūlalh
catitlahualh nīn tuntū' para
natapūtaxtu; xmān Dios tzē
nacāmāpūtaxtū.

²⁷Lā' tuncan Pedro huanilh:

—Māpa'ksini', quina'n
ica'kxtekui'likō'uj ixlihuāk a'ntū
xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'.
Lā' źtuchū na'icka'lhīyāuj?

²⁸Lā' Jesús cākalhtilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
nala xasāsti' quilhtamacuj lā'
a'xni'ca' quit a'nti huan Chi'xcu'
xala' Tālh mā'n na'ictahui'la
a'nlhā māpa'ksini'ncan. Lā' quit
na'icmāpa'ksini'n. Lā' hui'xina'n
a'nti quilāstālani'ni'taujtza'
nā naquilātā'māpa'ksini'nāuj.
Kalhatunu' natahui'layā'tit a'nlhā
namāpa'ksini'nā'tit. Lā' nahua'nā'tit
palh tzey o tū' tzey huan xalanī'n
huan kalhacāujtu' tribu a'nti
israelitas. ²⁹Lā' ixlihuākca'n
a'ntin ta'a'kxtekui'lilh ixchicca'n
o ixtā'timīnca'n o ixtāta'ca'n

o ixtzi'tca'n o ixpuscātca'n o
ixcamana'ca'n o ixti'ya'tca'n,
lā' palh ta'a'kxtekui'lilh por
quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī.
Chuxatū a'ntū ta'a'kxtekui'lilh por
quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī.
Hua'chi cien veces lihua'ca'
nataka'lhī lā' nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n a'ntū natāyani'
para pō'ktu. ³⁰Lā' lhūhua' a'nan
a'nti lej tatasqui'nī huā'tzā'; pero
a'nlhā Dios māpa'ksini'n, tū' lej
natatasqui'nī. Lā' lhūhua' a'nan
a'ntin tū' tatasqui'nī huā'tzā';
pero a'nlhā Dios māpa'ksini'n, lej
natatasqui'nī —hualh Jesús.

Huan tamālacastuc ixpālacata huan maksujni'n

20 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'nchi

Dios limāpa'ksini'n tzē
natā'mālacastuccan hua'chi
kalhatin ixtēcu' pū'uva. Cā'cuhi'ni'
taxtulh cāputza tasācua' a'nti
natapu'xa uvas. ²Cāhuanilh
palh natatlaja ixchi'chini'ca'n lā'
cāmacā'lh natascuja na ixpū'uva.
³Lā' ā'calistān taxtupā hua'chi
makna'jās cuhi'ni'. Lā' cālaktzi'lh
ā'makapitzin nac litamāuj a'ntin
tū' ixtakaksni't ixlimaksujatca'n.
⁴Lā' cāhuanilh: “Nā capintit
nascujā'tit na quimpū'uva
lā' na'iccāmāpalayāni' a'nchi
natlaja'yā'tit”. Lā' xla'ca'n ta'a'lh.
⁵Lā' huampala taxtulh hua'chi
tastu'nūta lā' nā huampala
hua'chi maktu'tun kōtanū lā'
cāmacā'lh huan tasācua'ni'n
nac huan pū'uva para natascuja.
⁶Lā' hua'chi makquitzis
kōtanū a'mpā nac litamāuj lā'

cāpāxtokli ā'makapitzin a'ntin tū' ixtascujmā'na. Lā' cāhuanilh: "Lā' í'a'chī' xmān tāya'yā'tit tintacuj lā' tū' scujpā'na'ntit?" ⁷Lā' takalhtini'lh: "Tū' icka'lhiyāuj quimpatronca'n". Lā' tuncan cāhuanilh: "Capintit nā hui'xina'n lā' nascujā'tit na quimpū'uva lā' quit na'iccāmāpalayāni' a'nchī tlajacan". ⁸Lā' a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', huan patrón huanilh xapuxcu' tasācua'nī'n: "Cacāmāta'satinīni' huan tasācua'nī'n lā' cacāmāpala'. Pū'la nacāmāpala'ya' huan a'nti chū'cus tatanūlh lā' ā'calistān nacāmāpala'ya' huan a'nti xapū'latza' tascujmā'na". ⁹Lā' tuncan tatakextimilh xlaça'n a'ntin tatzuculh tascuja hua'chi makquitzis lā' tatlajalh ixchi'chini'ca'n. ¹⁰Lā' ā'calistān a'xni'ca' tatakextimilh xlaça'n a'ntin tatzuculh tascuja tzi'sāt, tapuhualh palh lihua'ca' ixtatlajca'n. Lā' xmān tatlajalh ixchi'chini'ca'n. ¹¹Lā' a'xni'ca' tamaklhtini'lh ixtumīnca'n, tatzuculh ta'a'ksa'n huan patrón ¹²lā' tahualh: "Huan tamā'na kōtanūtza' tamilh; xmān tascujli lakatin hora. Lā' chu a'cxtim cāmāpalacani't hua'chi quina'n. Lā' quina'n icscujui tintacuj nac chi'chini'". ¹³Lā' huan patrón kalhtilh kalhatin de xlaça'n lā' huanilh: "Qui'amigo, quit tū' ictlahuani'ni' nīn tuntū' a'ntūn tū' limakuan. ¿Chu tū' icuanini' palh natlaja'ya' minchi'chini'?" ¹⁴Calī'pi mintumīn lā' capit. Quit icmāpalacu'tun huanyā chi'xcu' a'nti chū'cus tanūlh chu a'cxtim hua'chi icmāpalayāni' hui'x.

¹⁵¿Chā tū' quila' huan tumīn? Lā' tzē na'icmāpala chu a'nchī quintapāxuhuān. ¿Chā hui'x a'kchipina' ixpālacata quit tū' tampi'lh?"

¹⁶Chuntza' huan a'nti ā'xmān ixtahuani't, natala xapū'la. Lā' huan a'nti xapū'la ixtahuani't, xlaça'n natala xamakstancu —hualh Jesús.

Huampala Jesús cāhuanilh palh nani

Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34

¹⁷Lā' a'xni'ca' Jesús ixtā'cxtunu'mā' nac Jerusalén, cālē'lh i'sca'txtunu'ni'n lacachuna'j lā' ixa'cstuca'n cāhuanilh:

¹⁸—Ca'tziyā'tit que a'mā'naud para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' quit a'nti huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n naquintamacamāstā' con huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley. Lā' xlaça'n natahuan que caquimaknica. ¹⁹Lā' nā xlaça'n naquintamacamaxqui' huan makatiyāti'n. Lā' naquintalakapala, lā' naquintakēsnoqa lā' naquintaxtokohua'ca'. Lā' ixlilakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlacelhpu'nanca'n huan nīni'n —hualh Jesús.

Ixpālacata a'ntū squi'nli ixtzi'tca'n huan Jacobo lā' Juan

Mr. 10.35-45

²⁰Lā' tuncan laktapajtzūlh Jesús ixtzi'tca'n Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo. Lā' huan puscāt cālīmīlh ixo'kxa'n na ixlacapūn Jesús lā' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh lakatin talakalhu'mān. ²¹Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lacasqui'na'?

Lā' huan puscāt huanilh:

—Camāpa'ksi' que huā'
tamā'na kalhatu' quincamana'
natapāxtūtahui'layāni' a'nlhā
namāpa'ksi'ni'na', kalhatin na
mimpāxtūcāna'l jā' ā'kalhatin na
mimpāxtūxuc.

²²Lā' Jesús cākalhtilh:

—Hui'xina'n tū' māchekxi'yā'tit
a'ntū quilāsqui'ni'mā'naudj. ¿Chā tzē
natāyani'yā'tit palh napātini'nā'tit
hua'chi quit na'icpātini'n? U'tza'
hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza.

Lā' xlaca'n tahualh:

—Tzē na'ictāyani'yāuj.

²³Lā' Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' que napātini'nā'tit
hua'chi quit. Pero ū'tza' huā'mā'
naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla
icmāpa'ksi. Xmān quinTāta' ca'tzī
tichū naquimpāxtūtahui'la. Huā'mā'
pūtahui'lh cāxui'līni'lh xmān para
huan a'nti Dios lacsacli.

²⁴Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj
sca'txtunu'ni'n taca'tzilh a'ntū
kalhasqui'nica Jesús, xlaca'n
ta'li'a'kchā'ni'lh huan kalhatu'
tā'timīn ixpālacata huan pūtahui'lh.

²⁵Lā' Jesús cāmāta'satinini'lh
ixlihuākca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tziyā'tit
a'nchīn tahuani't huan a'ntīn
tamāpa'ksini'n nac cā'ti'ya'tna'.
Xlaca'n hua'chi ixtēcu'ca'n a'ntīn
tatapa'ksi con xlaca'n. Lā' lej
palha' tamāpa'ksi. ²⁶Tū' chuntza'
catilalh na milaclhpu'nanca'n.
Chuxatī a'nti lacu'tun xapuxcu' na
milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n
que xla' nala hua'chi ixmaktāyana'
ā'makapitzin. ²⁷Lā' chuxati
a'nti naputza a'nchī lihua'ca'

natasqui'ni na milaclhpu'nanca'n,
maclacasqui'n que xla' nala
hua'chi ixtasācu'ca'n ā'makapitzin
de hui'xina'n. ²⁸Lā' chuntza'
nacāmaktāya ā'makapitzin chuntza'
hua'chi quit huan Chi'xcu' xala'
Tālmā'n. Quit tū' icmilh para
na'icla hua'chi xapatrōn; quit
icmilh para na'icscuja lā' para
na'iccāmaktāya ā'makapitzin. Lā'
na'icmacamāstā' quinquilhmacuj
para na'iccāmāpūtaxtū lihūhua' —
hualh Jesús.

Jesús cāmātzeyilh kalhatu' lakatzī'ni'n

Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43

²⁹Lā' Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n
ixtataxtumā'na de nac Jericó.
Lā' lhūhua' tachi'xcu'huī't
ixtastālani'mā'na. ³⁰Lā' ixtahui'lāna'
pajtzu nac tej kalhatu' lakatzī'ni'n.
Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchī
ixpātē'kemā'cha' Jesús, xlaca'n
tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—Māpa'ksini', hui'x ixtā'nat
David a'nti xa'icka'lhīmā'naudj.
iCaquilālakalhu'mauj!

³¹Lā' huan tachi'xcu'huī't
talacaquilhnilh lā' tahuani'lh que
cataquilhca'cslalh. Lā' xlaca'n
ā'chulā' tata'salh lā' tahuampā:

—Māpa'ksini', hui'x ixtā'nat
David a'nti xa'icka'lhīmā'naudj.
iCaquilālakalhu'mauj!

³²Lā' tuncan Jesús tāyalh lā'
cāmāta'silh huan lakatzī'ni'n lā'
cākalhasqui'nilh:

—¿Tuchū lacasqui'nā'tit
na'iccātlahuani'yāni'?

³³Lā' xlaca'n takalhtini'lh:

—Māpa'ksini',
iclacahuāna'ncu'tanāuj.

³⁴Lā' tuncan Jesús
cālakalhu'malh lā' cāxa'mani'lh
ixlakastapunca'n. Lā' chu tuncan
lacapalh huan lakatzī'nī'n
talacahuāna'lh lā' tastālani'lh Jesús.

Jesús tanūlh huan nac Jerusalén

Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

21 Lā' a'xni'ca'
ixtatapajtzūtēlhamā'natza'
nac Jerusalén, tachā'lh huan nac
cāl'acchicni' a'nlhā ixuanican
Betfagé. A'ntza' pajtzu huan
o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos.
Lā' Jesús cāmāpū'lilh kalhatu'
i'sca'txtunu'nī'n ²lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cāl'acchicni'
a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n.
A'ntza' nalaktzī'nā'tit lakatin
burro xatzī't a'ntū chi'yāhuacanī't
lā' nā yā ixcaman. Caxcuttit lā'
caquilālīmini'uj. ³Lā' palh catihuā
nacākalhasqui'nīyāni': “¿A'chi'
xcutpā'na'ntit?”, nahuanīyā'tit:
“Huan Māpa'ksīni' cāmaclacasqui'n”.
Lā' chuntza' nacāmakxtekāni'.

⁴Chuntza' pātle'kelh para
natlōkentaxtū ixtachihiūn huan
profeta a'nlhān tzo'kcanī't chuntza':

⁵Cacāhua'ni' xalanī'n huan
nac xcānsipej a'nlhā
huanican Sión: “Calaktzī'ntit.
Mimā' miReyca'n. Xla'
tū' ka'tla'jca'tzī. Kēhui'
huan burro mimā'. Kēhui'
ixcaman huan animal a'ntū
mācu'qui'can”.

⁶Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n
ta'a'lh lā' tatlahualh a'ntū Jesús
cālīmāpa'ksilh. ⁷Talīmini'lh
huan xatzī't burro lā' ixcaman
lā' talikētlapalh ixtakēnu'ca'n
lā' Jesús kētahui'lh. ⁸Lā' lhūhua'

tachi'xcuui't ixa'nan. Lā' xla'ca'n
taxta'nka'lh ixtakēnu'ca'n nac tej.
Lā' makapitzīn tacā'lh xalactī'na'j
ixpeken qui'huī' lā' taquilhmāpī'lh
nac tej. ⁹Lā' a'nti ixtapū'lani'tēlha
lā' a'nti ixtastālani'tēlha tatzuculh
tata'sa lā' tahualh:

—iCamācā'tanīca ixtā'nat huan
rey David a'nti ixkalhīmā'nauj!
iDios casicua'lanālilh a'nti mimā'
por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'!
iCamācā'tanīca Dios!

¹⁰Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan
nac Jerusalén, ixlihuākca'n a'nti
ixtahui'lāna'ncha' tatamakchuyikō'lh
lā' takalhasqui'nīni'lh:

—¿Tichū ū'tza' huā'mā'?

¹¹Lā' tachi'xcuui't cākalhtilh:
—Huā'mā' huan a'cta'sana' Jesús
a'nti xala' nac Nazaret nac estado
de Galilea.

**Jesús tanūlh huan nac xaka'tla'
litokpān**

Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

¹²Lā' ā'calistān Jesús a'lh huan
nac xaka'tla' litokpān lā' tanūlh
lā' cātلاكaxtukō'lh ixlihuākca'n
a'nti ixtastā'namā'na lā' huan
a'nti ixtatamāhuana'mā'na na
ixtanquilhni' litokpān. Lā'
cāmakpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n
huan a'nti ixtatāpalīmā'na
ixtumīnca'n tachi'xcuui't. Lā' nā
cāmakpūspi'tni'lh ixpūtahui'lhca'n
huan a'nti ixtastā'mā'na pālūmax.
¹³Lā' cāhuanilh:

—Tatzō'kni' na ixtachihiūn
Dios: “Quinchic namāpācuui'can:
Chic a'nlhā Tlahuacan Oración”.
Lā' a'nchīn tlahuapā'na'ntit,
hui'xina'n tlahuanī'ta'ntit hua'chi
ixpūtatze'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.

¹⁴Lā' a'ntza' huan nac litokpān talaktapajtzūlh Jesús makapitzin lakatzī'nī'n lā' lū'ntū'lanī'n. Lā' xla' cāmātzeyilh. ¹⁵Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākaltō'kē'ni'nī'n huan ley a'xni'ca' talaktzī'lh huan lē'cnīn a'ntū Jesús cātlahualh, xla'ca'n ta'a'kchā'lh. Lā' nā ta'a'kchā'lh ixpālacata a'nchī huan camana' na ixchakān litokpān tata'salh lā' tahualh: “iCamācā'tanīca ixtā'nat huan rey David a'ntī ixka'lhīmā'nauj”! ¹⁶Lā' xla'ca'n tahuanilh Jesús:

—¿A'chī' tū' cālacaquilhni'ya' huā' tamā'na camana'? ¿Chā tū' kaxpa'ta' a'ntūn tahuanimā'ni'?

Lā' Jesús cākalhtilh:

—U'huē, ickaxmata. Lā' ¿chu hui'xina'n tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata huā'mā'? Chuntza' tatzo'kni':

Hui'x cāmāsu'ni'nī'ta' huan laksana'tā'n lā' huan a'ntīn tatzi'qui'cus a'nchī lej xa'nca natamāca'tanīnī'n.

¹⁷Lā' tuncan Jesús cā'akxtekui'lilh lā' taxtulh de huan xcānsipej lā' a'lh nac Betania a'nlhā tachokolh huanmā' tzi'sa.

Jesús mātihuīlh huan xaqui'huī' higo

Mr. 11.12-14, 20-26

¹⁸Lā' ixlilakali a'xni'ca' ixminchokopā nac Jerusalén, Jesús ixtzi'ncsa. ¹⁹Lā' laktzī'lh a'katin xaqui'huī' higo na ixquilhtūn tej lā' tapajtzūlh huan nac qui'huī'. Lā' huan qui'huī' tū' ixka'lhī ixtō'ca't; xmān ixka'lhī xachi'tin. Lā' tuncan Jesús huanilh huan xaqui'huī' higo: —iTū'tza' ā'maktin catitō'ca'!

Lā' chu limaktin tilh huan xaqui'huī' higo. ²⁰Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh huā'mā', lej talē'cnīlh lā' takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿A'chī' lej palaj tilh huan qui'huī'?

²¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh xa'nca nakalhla'iyā'tit lā' palh tū' napuhua'nā'tit que Dios tūla natlahua, nā tzē natlahua'yā'tit chu a'cxtim hua'chi quit ictlahuani'lh huan qui'huī'. Lā' nā tzē nahuaniyā'tit huā'huī' kēstīn: “Catapānu' de ā'tzā' lā' catojo' nac xcān”; lā' nā chuntza' napātlet'ke. ²²Lā' ixlīhuāk a'ntū nasqui'nī'yā'tit a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit Dios, ixlīhuāk namaklhtīnī'nā'tit, xmān calipāhua'ntit Dios.

Kalhasqui'nica Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn

Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8

²³Lā' tuncan Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' litokpān. Lā' lihuān ixmāsu'yumā', talaktapajtzūlh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. Lā' xla'ca'n takalhasqui'nīlh:

—¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū maxqui'ni' huā'mā' limāpa'ksīn?

²⁴Lā' Jesús cākalhtilh:

—Lā' quit nā na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā' palh naquilākaltiyāuj, nā quit na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā' tamā'na catūhuā. ²⁵¿Tichū ixquilhtampān ixlīmā'kpaxīnī'n

Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n tachi'xcuui't? Caquilākalhtiuj.

Lā' xlaca'n tatzuculh talacchiuina'n xmān ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj?

Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksilh huan Juan,

naquincākalhasqui'niyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'i'ni'ta'ntit?"

²⁶Lā' tūla nahuaniyāuj que chi'xcuui'n tamāpa'ksilh, como cājicua'ni'yāuj tachi'xcuui't como ixlihuākca'n takalhlaka'i' palh Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

²⁷Lā' ū'tza' talikalhtilh Jesús:

—Tū' icca'tziyāuj tichū ixquilhtampān.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā'mā' catūhuā.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu' o'kxa'n

²⁸Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿Tuchū puhua'nā'tit? Ixui' kalhatin chi'xcu' lā' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n. Lā' huanilh huan xapuxcu': "Jayi', capit scu'ja' na quimpū'uva chuhua'j". ²⁹Lā' huan ixo'kxa' kalhtilh: "Tū' ica'ncu'tun". Lā' ā'calistān lilakaputzalh ixpālacata a'nchī ixkalhtini't ixtāta' lā' a'lh scuja. ³⁰Lā' ā'calistān huan xatāta' laka'lh xastancu ixo'kxa' lā' chu a'cxtim huanilh. Lā' huā'mā' kalhtilh: "Tzey, tāta', na'ica'n". Pero tū' a'lh. ³¹Lā' ¿chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Tichūyā o'kxa' tlhualh ixtapuhuān ixtāta'?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Huan a'ntī pū'la chihuina'lh.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lā' quit iccāhuaniyāni' huā'mā'.

Huan mātā'jini'ni'n impuestos

lā' huan puscan xalanī'n nac cā'tejen, xlaca'n chō'la natatanū

a'nlhā Dios māpa'ksini'n. Lā' hui'xina'n tūlalh catitanū'tit.

³²Chuntza' iccāhuaniyāni' como Juan huan Mā'kpaxini' milh lā' cāmāsu'ni'ni' a'nchī maclacasqui'n nalatā'kchokoyā'tit

lā' tū' kalhlaka'i'ni'ta'ntit. Lā' huan mātā'jini'ni'n impuestos

lā' huan puscan xalanī'n nac cā'tejen takalhlaka'i'ni't.

Lā' a'yuj laktzi'ni'ta'ntit a'nchīn takalhlaka'i'lh xlaca'n, pero

hui'xina'n tū' xtāpalini'ta'ntit mintapāstacna'ca'n lā' tū'

kalhlaka'i'ni'ta'ntit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tū' tzey tasācua'ni'n

Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19

³³Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit huā' ā'lakatin a'ntū tā'mālacastuccan: Ixui' kalhatin ixtēcu' huan ka'tla' ti'ya't lā' cācha'nli mayāc a'ntū māsā'ta' uvas na ixti'ya't. Lā' licorralhui'lilh chihuix ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin torre a'ntū napūmaktaka'lhā ixpū'uva.

Lā' ā'calistān cāmāsācua'nilh huan ti'ya't huan tasācua'ni'n para natascuja i'tātna'. Lā' xla' a'lh tachoko makat. ³⁴Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlanī' uvas, cāmacā'lh ā'makapitzin tasācua'ni'n na ixpū'uva. Ta'a'lh tasqui'ni' huan tasācua'ni'n cacāmaxqui'ca uvas

a'ntū i'xla' ixtēcu' huan ti'ya't.

³⁵Lā' huan tasācua'nī'n nac pū'uva tachi'palh huan a'ntīn ixta'a'nī't lā' lej tatucslī kalhatin lā' tamaknīlh ā'kalhatin lā' talita'lal chihuix ā'kalhatin. ³⁶Lā' huan ixtēcu' ti'ya't cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' más lhūhua' cāmacā'lh que pū'la. Lā' chu a'extim cātlahuani'ca.

³⁷Lā' ā'xmān macā'lh māni' ixo'kxa'. Lā' puhualh: “Ka'lhī que na'a'cnīni'ni'can qui'o'kxa'”. ³⁸Lā' a'xni'ca' chā'lh nac pū'uva huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuaniilh ixa'estuca'n: “U'tza' huan a'ntī nalitachoko ixlīhuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quilaca'n nala huan pū'uva”. ³⁹Lā' chuntza' tachi'palh lā' tamāxtulh nac huan pū'uva lā' tamaknīlh.

⁴⁰Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh: —A'xni'ca' na'a'nācha' ixtēcu' huan ti'ya't, ¿tuchū nacātlahuani' huan tamā'na a'ntīn tamaksācua'lh? ¿Chī puhua'nā'tit?

⁴¹Lā' tahuaniilh: —Stu'ncua' nacāmaknī. Lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc tasācua'nī'n. Lā' xlaca'n a'xni'ca' natapu'xa huan uva, natamacamaxqui' a'ntū i'xla' nala huan ixtēcu'.

⁴²Lā' tuncan Jesús cāhuaniilh: —¿Chā tū' maktin lakapūtle'keni'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata ixO'kxa'? Xla' hua'chi huan chihuix a'ntū lītzo'kcani't lā' chuntza' huan:

Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más tasqui'nī.

Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksini' lā' quina'n iclilē'cnīyāuj.

⁴³Lā' chuntza' iccāhuaniyāni' que a'ntū mila' ixuani't a'nīhā Dios māpa'ksini'n, nacātamaklhti'yāni' lā' nacāmaxqui'can ā'makapitzīn a'ntī natatlahua ixtapuhuān Dios. ⁴⁴Lā' a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlal huan chihuix lā' chuntza' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'i' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī cā'a'klhta'lal huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nxli lā' tanīlh —hualh Jesús.

⁴⁵Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'ntū tā'mālacastuclī Jesús, tamāchekxīlh que Jesús ixcālīchihuīna'mā' māni' xlaca'n. ⁴⁶Lā' chuntza' titachi'pacu'tulh Jesús pero tajicua'nī'lh tachi'xcuhui't como tachi'xcuhui't tapuhualh palh Jesús ixa'cta'sana' Dios ixuani't.

A'ntū lītalacastuca a'xni'ca' tapūchahuacan

22 Lā' Jesús tzucupā cātā'chihuīna'n a'ntū tā'mālacastuccan lā' cāhuaniilh:

²—A'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksikō' tachi'xcuhui't, ū'tza' nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin rey tlahualh huan cā'tani' a'xni'ca' tapūchahuah ixo'kxa'. ³Cāmacā'lh ixtasācua'nī'n lā' ta'a'lh cāmāta'sī huan a'ntī ixcākantāyāni't, pero xlaca'n tū' ixta'a'ncu'tun. ⁴Lā' cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' cāhuaniilh: “Cacāhua'nī'tit

huan a'nti' iccākantāyani't palh cāxni'jtza' hui' huan tahua'. Iccāmaknīlhtza' lhūhua' huācax lā' huan xako'ntin xaska'ta' huācax lā' iccāxtlahualikō'lhtza' para natapūchahuacan. Catamilh huan qui'amigos". ⁵Lā' huan a'nti' ixcākantāyani't tū' cuenta tatlahualh. Kalhatin a'lh na ixā'tacuxtu lā' ā'kalhatin a'lh stā'nan. ⁶Lā' ā'makapitzin cāchi'palh ixtasācua'nī'n huan rey. Tatu'csli lā' tamaknīlh. ⁷Lā' tuncan lej a'kchā'lh huan rey lā' cāmacā'lh huan tropa para nacāmaknī huan maknīni'nī'n lā' mālhcuyunī'lh ixā'lacchicni'ca'n. ⁸Lā' tuncan cāhuanilh ixtasācua'nī'n: "Ixlihuāk cāxni'jtza' hui' para natapūchahua qui'o'kxa' pero tasu'yu que xlaca'n a'nti' iccākantāyani't tū' lacuan a'nchī maclacasqui'n para natamin. ⁹Capintit chuhua'j nac cā'tejen lā' cacākantāya'tit ixlihuākca'n a'nti' nacāpāxtokā'tit. Catamilh como natapūchahua qui'o'kxa'". ¹⁰Huan tasācua'nī'n tataxtulh lā' ta'a'lh nac cā'tejen. Lā' ixlihuakca'n a'ntin tapāxtokli tatakēstokli lā' huan a'nti' xatzey lā' a'ntin tū' xatzey. Lā' chuntza' litatzumaca huan chic.

¹¹Lā' tuncan tanūlh huan rey lā' cālaktzi'lh huan a'ntin tamilh. Lā' laktzi'lh kalhatin chi'xcu' a'ntin tū' ixlhakā'na'nī't hua'chi minī'ni' a'nlhā tapūchahuamā'ca. ¹²Lā' huanilh: "Qui'amigo, ¿a'chī' tanū'nī'ta' huā'tzā' lā' tū' lhakā'nī'ta' huan lu'xu' a'ntū minī'ni'?" Lā' xla' tuntū' huanilh; xmān ca'cs tāyalh. ¹³Lā' tuncan huan rey cāhuanilh huan a'nti' ixtamaktāyamā'na: "Camacachi'tit lā' catantūchī'tit lā'

camāxtutit kēpun a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan".

¹⁴Lā' Jesús huampā:

—Lilhūhua' a'nti' cāmāta'sica lā' tū' lhūhua' a'nti' cālacsacca.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan a'ntū ixmāta'jini'ncan

Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26

¹⁵Lā' tuncan huan fariseosnu' ta'a'lh lā' talacchihuīna'lh a'nchīn tzē ixtalē'ksa'nīni'lh Jesús ixpālacata a'ntū hualh. ¹⁶Chuntza' cāmacā'lh makapitzin ixchi'xcuui'n lā' tatā'a'lh ixchi'xcuui'n Herodes a'nti' rey ixuani't. Talaka'lh Jesús lā' tahananilh:

—Mākalhtō'kē'ni', icca'tziyāuj palh hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua' lā' nā xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n. Hui'x tū' cātlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xcuui't. Lā' chu a'cxtim cālaktzi'na' ixlihuākca'n tachi'xcuui't. ¹⁷¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū mātā'jini'n huan emperador romano? ¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?

¹⁸Lā' Jesús ixca'tzi' que xmān ixtalilaktzi'ncu'tun lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n tlaha'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n. Lā' ¿a'chī' quilālilaktzi'ncu'tunāuj?

¹⁹Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū līmāpalacan a'ntū mātā'jini'ncan.

Lā' limini'ca lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n. ²⁰Lā' a'xni'ca' Jesús laktzi'lh huan tumīn, cākalhasqui'nilh:

—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?

²¹Lā' takalhtilh:

—Ixla' huan emperador.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxquī'tit Dios a'ntū ixla'.

²²Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, talē'cnilh. Lā' tamakxtekli lā' ta'a'lh.

Kalhasqui'nica Jesús ixpālacata a'nti natalakahuanchoko

Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40

²³Lā' māni' huā'mā' chi'chini' makapitzin saduceosnu' talakmilh Jesús. Lā' huan saduceosnu' ixtahuan que tū' catilakahuanchokoca. Lā' ū'tza' talihuanilh chuntza':

²⁴—Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés māsu'yulh palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntin tapūchahuani'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, tasqui'nī que i'stancu natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'nti nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'nti nini'ttza'.

²⁵Ixa'nan na quilacihpu'nanca'n kalhatojon litā'timīn. Lā' huan xapuxcu' tapūchahualh lā' ā'calistān nīlh. Lā' como tū' ixka'lhī ixcaman, māchokoni'lh huan lakapūt huan i'stancu. ²⁶Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. Lā' chuntza' pātē'keni'lh ā'kalhatin xastancu lā' nā ā'kalhatin hasta ā'xmān xastancu. Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. ²⁷Lā' a'xni'ca' ixtanikō'ni'ttza' huan litā'timīn, ā'xmān nīlh huan puscāt. ²⁸Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokocan, čtichū ixla' nala huan puscāt? Ixkalhatojonca'n ixtatā'tō'lani't.

²⁹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Hui'xina'n tā'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tziyā'tit a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huanī't ixlīmāpa'ksin. ³⁰Lā' a'xni'ca' huan nīni'n natalakahuanchoko, tū' catitapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n para natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixāngeles Dios xala' nac a'kapūn. ³¹¿Chā tū' lakapūtē'keni'ta'ntit a'ntū māni' Dios cāhuanini' ixpālacata huan a'nti natalakahuanchoko? Chuntza' hualh: ³²“Quit ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob”, hualh. U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanilh makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan xanīni'n.

³³Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n talē'cnilh ixpālacata ixlīmāasca'tin Jesús.

Huan limāpa'ksin a'ntū más tasqui'nī

Mr. 12.28-34; Lc. 10.27

³⁴Lā' huan fariseosnu' tatakēxtimilh a'xni'ca' takaxmatli a'nchī Jesús cāmāca'cslilh huan saduceosnu'. ³⁵Lā' kalhatin de xlaca'n xamākalhtō'kē'ni' huan ley ixuanī't. Lā' xla' ixca'tzīcu'tun palh Jesús ixca'tzī huan ixley Moisés lā' kalhasqui'nīlh:

³⁶—Mākalhtō'kē'ni', čtuchūyā limāpa'ksin más tasqui'nī de a'ntū māsu'yulh Moisés?

³⁷Lā' Jesús huanilh:

—“Capāxqui' huan Māpa'ksini' a'nti minDios con ixlīhuāk

mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk mintapāstacna'". ³⁸U'tza' huā'mā' huan līmāpa'ksin a'ntū līhua'ca' xaka'tla' lā' a'ntū más tasqui'nī. ³⁹Lā' ā'lakatin casi chu a'cxtim a'nchī lej tasqui'nī lā' huan: "Capāxqui' ā'kalhatin chu a'cxtim mē'cstu pāxqui'ca'na'". ⁴⁰Ixtuca'n līmāpa'ksin hua'chi ixlītucuni' huan ixley Moisés lā' ixlīmāasca'tinca'n huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'.

**Kalhasqui'nīnī'nca ixpālacata
ī'xū'yāpapna' huan Cristo**

Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44

⁴¹Lā' huan fariseosnu' tūna'j ixta'a'n. ⁴²Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh: —¿Tuchū līpāstacā'tit Cristo a'ntī ka'lhīpā'na'ntit? ¿Tichū ī'xū'yāpapna'?

Lā' tahuanih:

—Xla' ī'xū'yātā'nat David.

⁴³Lā' tuncan Jesús cāhuanih:

—Lā' ¿a'chī' David māpācuhih Māpa'ksīni' chu a'nchī māsuni'lh huan Espiritu Santo? David hualh:

⁴⁴Huan Māpa'ksīni' Dios huanih quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' quimpāxtūcāna'j hasta a'xni'ca' na'iccātłajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tza'".

⁴⁵Lā' palh Cristo xmān ī'xū'yātā'nat David ixuanī't, tū' ixmāpācuhih Māpa'ksīni'. Chuntza' līca'tziyāuj que Cristo nā ixMāpa'ksīni' ixuanī't —Jesús cāhuanih.

⁴⁶Lā' nīn tinti' tzē ixkalhtī lā' nīn lakatin tachihuīn. Lā' desde huā'mā' chī'chini' nīn tinti' tzē ixlīhui'li kalhasqui'nīpala nīn tuntū'.

A'nchī ixtahuani't huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley

Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47

23 Lā' tuncan Jesús cāhuanih ī'sca'txtunu'nī'n lā' huan tachi'xcuhi't:

²—Huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan fariseosnu' taka'lhī talacasqui' para natahuan a'ntū huanicu'tun ixley Moisés. ³Lā' chuntza' tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntūn tahuani lā' nacā'a'kahuāna'nī'yā'tit. Lā' hui'xina'n, tū' catitlahua'tit a'nchī xlaca'n tatlahua como tahuani catūhuā lā' xtunc tatlahua. ⁴Xlaca'n hua'chi a'ntīn tacāxtlahualh huan tacu'ca'. Lej tzinca huan tacu'ca' lā' tinti' tzē natāyani'. Lā' xlaca'n nīn tū' tacāxtlahuacu'tun para que tzē nacu'ca'can.

⁵Talacasqui'n que tachi'xcuhi't natalaktzi'n ixlīhuāk a'ntūn tatlahua. Cātankāmā'ca'cani't lā' cāpekxtūmāca'cani't lakpēka'tla'n cintaj a'nlhā tatzo'knī't macsti'na'j ixtachihuīn Dios. Lā' nā līhua'ca' lhmā'n taka'lhī ixquini' na ixtampān ixlū'xu'ca'n que ā'makapitzīn. ⁶Talacasqui'n cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'nlhā tlahuamā'ca cātani'. Lā' na ixlitokpānca'n israelitas, xlaca'n taputza pūtahui'lhni' a'ntū quilhpu'layāna'n. ⁷Lā' talacasqui'n que nacātā'chihuīna'ncan lā' nacā'a'cnīni'ni'can nac cā'tejen lā' nacāmāpācuhi'can mākalhtō'kē'ni'nī'n.

⁸Lā' hui'xina'n tū' maclacasqui'nā'tit que

nacātamāpācuhiŷiāni'
mākālhtō'kē'ni'nī'n como chu
a'extim milihuākca'n lā' litā'timīn
lanī'ta'ntit lā' xmān kalhatin
miMākālhtō'kē'ni'ca'n lā' ū'tza'
māni' Cristo. ⁹Lā' huā'tzā' nac
cā'ti'ya'tna', tū' catihua'ni'tit
mintā'chī'xcu': "Quintāta'", como
xmān kalhatin minTāta'ca'n lā'
ū'tza' māni' a'nti hui'lacha' nac
a'kapūn. ¹⁰Lā' tū' catimakxtektit
nacātamāpācuhiŷiāni'
māpa'ksini'nī'n, como xmān Cristo
ixlī'a'cstu miMāpa'ksini'ca'n. ¹¹Lā'
huan a'nti na'a'kapalhka' a'nchī
xla' tasqui'nī na milaclhpuna'nca'n,
maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'.
¹²Chuxatī a'nti ixa'cstu putza a'nchī
lej tasqui'nī, xla' namāmāxani'can.
Lā' huan a'ntin tū' ka'tla'jca'tzi',
ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

¹³Nalakaputzayā'tit hui'xina'n
fariseosnu' lā' hui'xina'n
xamākālhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. iHui'xina'n tlahua'yā'tit
lakatu' milacanca'n! Hua'chilh
mālacchōni'ta'ntit huan mākālchcha
a'nlhā lactanūcan a'nlhā Dios
cāmāpa'ksikō' tachi'xcuhi't.
Lā' hui'xina'n tū' tanū'yā'tit nīn
tū' cāmakxtekā'tit natatanū
ā'makapitzin.

¹⁴Nalakaputzayā'tit hui'xina'n
fariseosnu' lā' hui'xina'n
xamākālhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. iHui'xina'n tlahua'yā'tit
lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n
a'kxokomaklhti'yā'tit ixchicca'n
huan lakapūtnu' lā' ā'calistān
lej xlit kalhtō'ka'yā'tit a'nlhā
tzē cātālaktzi'nāni' lā' chuntza'
lī'a'kxokonunā'tit. U'tza'
nacātalīcastigarli'yāni' lej palha'.

¹⁵Nalakaputzayā'tit hui'xina'n
fariseosnu' lā' hui'xina'n
xamākālhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. iHui'xina'n tlahua'yā'tit
lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n
tlahua'yā'tit chuxatū para
namākālhlaka'i'nī'yā'tit ā'kalhatin
milimāasca'tinca'n. Lā' nā pinā'tit
tintacut mar lā' nac xtunc ti'ya't. Lā'
a'xni'ca' nakālhlaka'i', hui'xina'n
namātlahui'yā'tit ā'chulā' a'ntūn tū'
tzey que hui'xina'n.

¹⁶Nalakaputzayā'tit hui'xina'n
a'nti hua'chi lakatzī'nī'n
lā' cāhuanilipincu'tunā'tit
ā'makapitzin. Hua'nā'tit: "Palh
catihuā natlahua ixpromesa
ixpālacata huan xaka'tla'
litokpān, tuntū' catipātle'keni'lh
a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh
natlahua ixpromesa ixpālacata
huan ixoro huan litokpān, xla'
nasātlahua para natlōkentaxtū".
¹⁷Lej lachxumpi hui'xina'n lā' tū'
māchekxi'yā'tit. Lihua'ca' tasqui'nī
huan litokpān. U'tza' ixpālacata
lisicua'lanālani't huan oro. Chuntza'
maclacasqui'n que nasātlōkentaxtū
huan promesa a'ntūn tlahualh
ixpālacata huan xaka'tla' litokpān.
¹⁸Lā' nā hua'nā'tit: "Palh
catihuā natlahua ixpromesa
ixpālacata huan pūmacamāstā'n,
tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj
tū' tlōkentaxtū. Lā' palh
natlahua ixpromesa ixpālacata
huan lē'ksajui'n a'ntū hui' nac
pūmacamāstā'n, xla' nasātlahua
para natlōkentaxtū". ¹⁹Hui'xina'n
tū' māchekxi'yā'tit. Lihua'ca'
tasqui'nī huan pūmacamāstā'n.
U'tza' ixpālacata lisicua'lanālani't
huan lē'ksajui'n a'ntū hui' a'ntza'.

²⁰Chuntza' huan a'nti natlahua
ixpromesa ixpālacata huan
pūmacamāstā'n nā natlahua
ixpālacata ixlīhuāk huan lē'ksajui'n
a'ntū hui' nac pūmacamāstā'n
lā' tasqui'nī que nasātlōkentaxtū.

²¹Kalhatin a'nti nahuan que
stu'ncua' ixpromesa como hualh
ixpālacata huan litokpān, xla' tū'
xmān lichihuīna'n huan litokpān.
Nā lichihuīna'n Dios a'nti hui' nac
huan litokpān. ²²Lā' nā kalhatin
a'nti nahuan huan ixpromesa
ixpālacata huan a'kapūn, xla' tū'
xmān lichihuīna'n huan a'kapūn.
Nā lichihuīna'n ixpūtahui'lh
Dios a'nlhā māpa'ksini'n lā' nā
ixpālacata Dios a'ntin tahui'la huan
nac pūtahui'lhni'.

²³Nalakaputzayā'tit hui'xina'n
fariseosnu' lā' hui'xina'n
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley.
iHui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu'
milacanca'n! Hui'xina'n cuenta
tlahua'yā'tit lā' macamaxqui'yā'tit
Dios macsti'na'j milihua'tca'n
hua'chi ā'lhmuēn lā' anís lā'
cominos. Lā' chuntza' tasqui'nī.
Lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan
ixlīmāscat'in huan ley lā' ū'tza'
lihua'ca' tasqui'nī. Lā' huan
ley māsuyū que līlacatejtin
nalatā'kchokoyā'tit, lā' tū'
na'a'kxokonunā'tit. Nā huan ley
māsuyū que nacālakalhu'ma'nā'tit
ā'makapitzin. Lā' tasqui'nī que
tachi'xcuhui't tze natakhlaka'i'
a'ntū hua'nā'tit hui'xina'n.
Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit
huan macsti'na'j lihua't lā' nā
maclacasqui'n natlōkentaxtūyā'tit
huan līmāscat'in a'ntū tasqui'nī.

²⁴Hui'xina'n hua'chi lakatzī'nī'n

a'nti cālē'ncu'tun ā'makapitzin.
Hua'chilh mācutuyā'tit de na
milihua'tca'n huan ti'na'j kosnu' lā'
tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ka'tla'
xumpepe.

²⁵Nalakaputzayā'tit hui'xina'n
fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley. iHui'xina'n tlahua'yā'tit
lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n
hua'chi a'nti xmān makche'kē'
huan vaso lā' pulātu. Tasu'yu palh
tzeyā chi'xcuhui'n hui'xina'n pero
ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.
Hui'xina'n tampi'lhlini'nā'tit
lā' ka'lhāna'nā'tit. ²⁶Hui'xina'n
fariseosnu' lakatzī'nī'n, pū'la
napūche'kē'yā'tit huan pulātu lā'
chuntza' nā namakche'kē'yā'tit
ixmacni'. Lā' palh tzey
mintapāstacna'ca'n, natasu'yu palh
tzeyā chi'xcuhui'n hui'xina'n.

²⁷Nalakaputzayā'tit hui'xina'n
fariseosnu' lā' nā hui'xina'n
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley.
iHui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu'
milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi
taponkni' a'ntū cālīmanīcanī't
kaxtaj. Lej smu'yonko' lā' tzehuani't
tatasu'yu lā' na ixchakānca'n
huāk ixlucutca'n nīnī'n lā' a'ntū
ko'hua'jua'. ²⁸Nā hui'xina'n
chu a'extim. Na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhui't tasu'yu'yā'tit palh
tzey hui'xina'n a'yuj ko'hua'jua'
mintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza'
hui'xina'n pō'ktu a'kxokonunā'tit.

²⁹Nalakaputzayā'tit hui'xina'n
fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley. iHui'xina'n tlahua'yā'tit
lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n
cācāxtlahua'yā'tit ixa'cchicca'n
huan a'cta'sana'nī'n lā'
cācāxtlahualī'yā'tit ixtaponkni'ca'n

huan nīnī'n a'ntīn tzeyā
chī'xcu'huī'n ixtahuanī't.

³⁰Lā' hua'nā'tit: "Palh quina'n
xa'ictahui'lauj cahuā a'xni'ca'
ixtahui'lāna' quixū'yāpapna'ca'n,
quina'n tū' xa'iccamāktāyauj
a'xni'ca' tamaknīlh huan
a'cta'sana'nī'n". ³¹Lā' chuntza' māni'
hui'xina'n hua'nā'tit palh hui'xina'n
ixtā'natna'ca'n huan a'ntīn
tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n.

³²Catlahua'tit huā'mā' a'ntū xla'ca'n
talitzuculh lā' tūlah tatlahuakō'lh,
como tasu'yu que ū'tza' a'ntū
hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit.

³³Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntū
lej tzēhuani't tasu'yu lā' ka'lhī
līlaknīn. ¿Chichū nalipūtaxtuyā'tit
de huan pūpātīn? ³⁴Chuntza'
iccamacaminī'yāni' huan
a'cta'sana'nī'n lā' chī'xcu'huī'n a'ntī
lej taca'tzī lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n.
Makapitzīn nacāmaknī'yā'tit
lā' nacāxtokohua'ca'yā'tit. Lā'
ā'makapitzīn nacākēsno'kā'tit
na militokpānca'n lā'
nacāmacaputzayā'tit pūtunu'
cā'lacchicni'. ³⁵Lā' nalī'pinā'tit
cuenta ixpālacata xla'ca'n. Nā
hui'xina'n ca'tziyā'tit que Abel
tū' tlahualh talaclē'i' lā' xla'
maknīcanī't. Lā' ca'tziyā'tit a'nchī
maknīcanī't huan Zacarías a'ntī
ixo'kxa' huan Berequías ixuanī't.
Maknīcanī't ixpu'nan huan
lītokpān lā' na ixlacapūn huan
pūmacamāstā'n. Lā' hui'xina'n
nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata
ixlīhuākca'n xatzey chī'xcu'huī'n
a'ntī cāmāknīca desde a'xni'ca'
maknīcanī't huan Abel hasta
a'xni'ca' maknīcanī't huan
Zacarías. Nalī'pinā'tit cuenta como

hui'xina'n tlahua'yā'tit hua'chi
tatlahualh xla'ca'n a'ntīn tamaknīlh.

³⁶Stu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni'.
Hui'xina'n a'ntī hui'lā'na'ntit
chuhua'j nalī'pinā'tit cuenta
ixpālacata ixlīhuākca'n xla'ca'n a'ntī
cāmāknīcanī't —hualh Jesús.

Jesús calhualh ixpālacata xalanī'n nac Jerusalén

Lc. 13.34-35

³⁷Lā' Jesús cāhuanipā:
—iXānti la'yā'tit hui'xina'n
xalanī'n nac Jerusalén!
Hui'xina'n cāmāknī'yā'tit huan
a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'la'yā'tit
huan ixlacscujni'nī'n Dios a'ntī
cāmācamini'yāni'. Maklūhua'
xa'iccamākēstokcu'tunāni' para
na'iccamāktaka'lhāni' hua'chi
lakatin caxli cā'a'ktlapa
con ixpeken i'scamanīn. Lā'
hui'xina'n tū' lacasqui'ntit.
³⁸Stu'ncua' nacā'a'kxtekyāhuacan
minchicca'n lā' ca'cs natatāyana'n.
³⁹Lā' nā iccāhuanīyāni' que
tū' naquilālaktzī'mpalayāuj
hasta a'xni'ca' tū' namin huan
chī'chini' a'xni'ca' nahua'nā'tit:
“Sicua'lanālanī't huan a'ntī min
por ixlīmāpa'ksin huan Māpa'ksini'
Dios” —hualh Jesús.

Jesús hualh que namālakuanīcan huan xaka'tla' lītokpān

Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6

24 Lā' Jesús taxtulh de nac
huan lītokpān. Lā' ixa'mā'
ā'lacatin a'xni'ca' talaktapajtzūlh
i'sca'txtunu'nī'n. Lā' xla'ca'n
tatzuculh tahuani que cuenta
ixtlahualh a'nchī ixyāhuacani't
huan lītokpān. ²Lā' Jesús cāhuanīlh:

—Calaktzi'ntit ixlihuāk
 huā'mā' a'ntū ixlā' huan litokpān.
 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
 Tū' catitachokolh nīn lakatin
 chihuix nac taxaka. Ixlihuākca'n
 natapa'nckō' lā' huan taxaka nalaccla.

**A'nchī nalica'tzican palh palaj
 nasputa huan quilhtamacuj**

Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24

³Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n ta'a'lh
 nac o'kspū'n a'nlhā huanican
 Olivos. Lā' a'xni'ca' Jesús ixui'lacha',
 talaka'lh i'sca'txtunu'ni'n lā' tzē'k
 tahuanih:

—Quina'n iclacasqui'nāuj
 naquilāhuaniyāuj lhānīn
 napātle'ke huā' tamā'na. ¿Chichū
 na'iclica'tziyāuj palh hui'x palaj
 nata'mpala'ya' lā' nasputa huan
 quilhtamacuj?

⁴Lā' Jesús cākalhtilh:

—Catamaktaka'lhiti para que
 tinti' nacā'a'kxokoyāni'. ⁵Lhūhua'
 chi'xcuhui'n natahuan palh
 taka'lhī quilimāpa'ksin. Lā'
 chā'tunu' natahuan: “Quit huan
 Cristo a'nti Dios lacsacui'lilh”, lā'
 chuntza' lilhūhua' nacā'a'kxokocan.

⁶Nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan
 pajtzu a'nlhā tlahuamā'ca guerra
 lā' nacātamāca'tziniyāni' a'nchīn
 tlahuamā'ca guerra makat. Tū'
 catijicua'ntit; chuntza' ka'lhī
 napātle'ke. Lā' tuna'j cati'a'ksputli.
⁷Lā' kalhatin gobierno natā'kaqui'
 contra ā'lakatin lā' lakatin país
 natlahua guerra contra ā'lakatin.
 Na'a'nan tatzi'ncsta lā' ta'jatāt lā'
 natachiqui ti'ya't. Lā' nā lakachu
 nala nac cā'quilhtamacuj. ⁸Lā'
 ixlihuāk huā'mā' xmān ixlitzucuni'
 a'nchī napātini'ncan.

⁹Lā' nacātamacamaxqui'yāni'
 para nacātamāpātinīyāni'.
 Lā' nacātamakniyāni' lā'
 ixlihuākca'n tachi'xcuhui't
 chuxalhā nac quilhtamacuj
 nacātaca'tzalaktzi'nāni' lā' xmān
 por quimpālacata. ¹⁰Lā' a'xni'ca'
 namin huanmā' quilhtamacuj,
 lhūhua' natataxtutāya na ixtej
 Dios lā' natalāca'tzalaktzi'n lā'
 natalāmacamāstā'. ¹¹Lā' natala
 lhūhua' a'cta'sana'ni'n a'nti
 nata'a'kxokonun. Natahuan
 palh tachihuina'n ixpālacata
 Dios lā' nata'a'kxoko lhūhua'
 tachi'xcuhui't. ¹²Lā' huan tūn
 tū' tzey na'a'kahuan chuxalhā
 lā' ū'tza' tū'tza' natalālīpāxqui'
 lhūhua' tachi'xcuhui't. ¹³Lā' huan
 a'ntin tū' catitataxtutāyalh na
 ixtej Dios lā' chuntza' natatachoko
 hasta a'xni'ca' na'a'ksputa, xlaça'n
 nacāmāpūtāxtūcan. ¹⁴Lā' huan
 xatzey tachihuin ixpālacata a'nchī
 nala a'nlhā Dios namāpa'ksini'n,
 ū'tza' huā'mā' nali'a'cta'sana'ncan
 chuxalhā nac cā'quilhtamacuj
 para que ixlihuākca'n xalanī'n nac
 cā'quilhtamacuj natamāchekxi. Lā'
 ā'calistān a'xni'ca' na'a'ksputa.

¹⁵Huan a'cta'sana' Daniel tzo'kli
 ixpālacata catūhuā a'ntū hua'chi
 jalhmanini'n lā' tū' tzey līlacan. Lā'
 nac lugar a'nlhā ixsicua'lanālicani't,
 a'ntza' nalaktzi'nātit huanmā'
 catūhuā a'nchī tayāna'. Quit
 a'nti ictzo'kmā' huā'mā', quit
 iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'nti
 lakapūtle'kepā'na'ntit que
 cuenta catlahua'tit. ¹⁶A'xni'ca'
 nalaktzi'nā'tit huanmā', a'xni'ca'
 maclacasqui'n que natatzā'la
 hasta nac o'kspūn xlaça'n a'ntin

tahui'lāna' nac estado de Judea.
¹⁷Lā' huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja a'ntin tahui'lāna' na ixa'kstin ixchicca'n, tū' catatanūlh huan nac chic para natamastu ixmaclacasqui'ca'n. ¹⁸Lā' huan a'ntin tascujmā'na nac cā'tacuxtu, tū' catataspi'tli para na ixchicca'n para natataya ixtakēnu'ca'n. ¹⁹Xānti tala huan puscan huanmā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh tamātzī'quī'nincus. ²⁰Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n lā' nīn huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. ²¹Lā' lej napātini'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj, tū' maktin pātini'ncanī't a'nchī napātini'ncan huanmā' chi'chini'. Lā' tū' maktin catilalh ixtā'chuntza' ā'calistān. ²²Lā' palh Dios tū' ixmāti'naljilh huanmā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn tinti'. Dios namāti'naljī como lej cālakalhu'man xlaca'n a'ntī cālacsacnī't.

²³Lā' a'xni'ca' namin huanmā' lipātīn lā' palh catihuā ixcāhuanini': "Chā cala'ktzī'ntit. A' huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'lilh", tū' cakalhlaka'i'tit. Lā' palh catihuā ixcāhuanini': "Chā cala'ktzī'ntit. A'j huī' xla'", tū' cakalhlaka'i'tit. ²⁴Natamin lhūhua' a'kxokonu'ni'n lā' makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n Cristo. Lā' ā'makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n ixa'cta'sana'ni'n Dios. Lā' xlaca'n nā natatlahua lē'cnīn como nata'a'kxokocu'tun māni' huan xlaca'n a'ntin Dios cālacsacli. Tūlah catita'a'kxokolh a'ntin Dios cālacsacli, pero

nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn.
²⁵Iccāhuanini'tza' huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'.
²⁶Chuntza' palh nacātahuaniyāni': "Cala'ktzī'ntit. A'ntza' huī' Cristo nac cā'lhpi'mpi'li' ti'yat'", tū' capintit. Lā' palh nacātahuaniyāni': "Cala'ktzī'ntit. A'tzā' huī' nac huan cuarto", tū' cakalhlaka'i'tit.
²⁷A'xni'ca' quit na'icmimpala, nala hua'chi huan makli'pni' a'ntū māxkakēkō' huan nac a'kapūn desde a'nlhā tā'cxtu hasta a'nlhān tā'cnū huan chi'chini'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. ²⁸Chuxalhā naca'tzīcan a'xni'ca' na'icmin hua'chi huan chū'ni' taca'tzī a'nlhā mā' catūhuā a'ntū nīnī't —hualh Jesús.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n

Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36

²⁹Lā' Jesús cāhuanipā:
 —Lā' xmān capātīle'kekō'lh huā'mā' lipātīn, huan chi'chini' lā' huan mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh. Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac a'kapūn lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. ³⁰Lā' nalaktzī'ncan nac a'kapūn lakatin señal a'ntū quila' quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Lā' xalani'n ixlīhuākca'n huā' cā'lacchicni' huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n natacalhuan. Lā' naquintalaktzī'n quit huan Chi'xcu' xala' Tālh mā'n a'nchī na'ictaxtu de nac a'kapūn lā' na'icpūmin huan poklhu'. Lej na'icka'lhī limāpa'ksīn lā' lej tzēhuani't na'icxkaka. ³¹Lā' a'xni'ca' lej namacasā'nan huan liskoli', na'iccāmacamin qui'āngeles

lā' natamākēstoka huan a'ntin
cālacsaccanī't. Natamin a'nti
cālacsaccanī't xalanī'n chuxalhā
nac cā'quilhtamacuj.

³²'Camaksca'ttit catūhuā de huan
xaqui'huī' higo: A'xni'ca' tza'la'nka'
ixpeken lā' tzucumā'na tapu'n
xachi'tin, hui'xina'n ca'tziyā'tit
que tapajtzumā'tza' a'xni'ca' lej
naxu'nu. ³³Lā' chuntza' a'xni'ca'
napātle'ke ixlihuāk huā'mā' a'ntū
iccāhuanīyāni', naca'tziyā'tit palh
tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nasputa
huan quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza'
hua'chi a'xni'ca' kalhatin a'nti
ka'lhīmā'ca lā' yātza' na ixlacapūn
mākālhcha. ³⁴Stu'ncua' a'ntū
iccāhuanīyāni'. Xlaca'n a'ntin
tahui'lāna'cus tū' catitanikō'lh
hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke
ixlihuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'.
³⁵Nasputa huan a'kapūn lā'
nasputa huan ti'ya't pero tū'
maktin catisputli quintachiuhin;
natlōkentaxtūkō'can.

³⁶'Nin tinti' ca'tzi lhānīn namin
huā'mā' chi'chini' lā' huā'mā' hora;
nīn huan ángeles xalanī'n nac
a'kapūn tū' taca'tzi. Lā' nā ixO'kxa'
Dios tū' ca'tzi. Xmān Dios xaTāta'
ca'tzi lhānīn mero napātle'ke.

³⁷'Lā' chu a'nchi pātle'kelh
a'xni'ca' ixui' Noé, nā chuntza'
napātle'ke a'xni'ca' namin
huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n.

³⁸A'xni'ca' tūna'j ixmin
huan lakuat de xcān, huan
tachi'xcuhui't ixtahuā'yamā'na
lā' ixtako'tnūmā'na. Lā'
ixtatapūchahua lā' ixtamāstā'
ixtzu'ma'janca' para
natatapūchahua hasta a'xni'ca'
Noé tanūlh huan nac barco. Tū'

ixtapuhuan palh namin lakuat, ³⁹lā'
tū' cuenta tatlahualh hasta a'xni'ca'
milh huan xcān lā' cālē'nkō'lh.
Chuntza' nala a'xni'ca' namin huan
Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ⁴⁰A'xni'ca'
namin huanmā' chi'chini', palh
talamā'na kalhatu' chi'xcuhui'n nac
cā'tacuxtu, nalē'ncan kalhatin lā'
namāchokocan kalhatin. ⁴¹Lā' palh
tatanūma' kalhatu' puscan a'ntin
tasquitimā'na, nalē'ncan kalhatin lā'
namāchokocan ā'kalhatin.

⁴²'Skalalh cala'tit como
tū' ca'tziyā'tit lhānīn namin
miMāpa'ksini'ca'n. ⁴³Lā' caca'tzīt
huā'mā': Palh ixtēcu' huan chic
ixca'tzilh cahuā tuyā hora cā'tzi'sa
nachā'n huan ka'lhāna', ixka'lhilh
lā' tū' i'lhatalh lā' tū' ixmakxtekli
natanū naka'lhāna'n na ixchic.
⁴⁴Nā chuntza' hui'xina'n cāxni'j
catahui'la'tit como namin huan
Chi'xcu' xala' Tālmā'n a'xni'ca' tū'
puhua'nā'tit —hualh Jesús.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchi
huanī't huan xatzey tasācua'**

Lc. 12.41-48

⁴⁵Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿Chī huanī't huan xatzey
tasācua' a'nti xa'nca māchekxi?
Xla' ū'tza' a'nti huan patrón
nalīmāmacū' huan chic para
nacāmāhuī' ixtā'tasācua'ni'n
a'xni'ca' maclacasqui'n.

⁴⁶Nalipāxuhua huan tasācua' palh
tlōkentaxtūmā' ixliłtōt a'xni'ca'
nataspi'ta ixpatrón. ⁴⁷Stu'ncua'
a'ntū iccāhuanīyāni'. Huan patrón
nalīmāmacū' huā'mā' tasācua'
ixlihuāk a'ntū ka'lhī. ⁴⁸Lā'
palh tū' tzey huā'mā' tasācua',
xla' napuhuan que natakoxi

huan ixpatrón. ⁴⁹Lā' chuntza' natzucu cālactucsā ā'makapitzin tasācua'nī'n lā' nata'huā'yan lā' nacātā'ko'ta huan ka'chīnī'n. ⁵⁰Lā' chu limaktin nataspi'ta huan patrón. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzi lā' tū' ka'lhīmā'. ⁵¹Lā' huan patrón lej palha' nacastigarli huan tasācua' lā' namāpātini hua'chi natapātini'n xlaca'n a'nti lihua tahuan palh takalhlaka'i'. Lā' xla' nacalhuan lā' nalāxcā ixtatzan —hualh Jesús.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata
huan kalhacāuj tzu'ma'jan**

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' na'icmimpala a'xni'ca' Dios natzucu namāpa'ksikō' ixlihuāk nac huā'mā' cā'ti'ya'tna'. Lā' nala hua'chi a'xni'ca' kalhacāuj tzu'ma'jan ixta'a'mā'na a'nlhā natapūchahuacan. Ixtalē'mā'na ixpūmaksoca'n lā' ta'alh taka'lhī huan squi'nīni'. ²Lā' kalhaquitzis lakskalalh ixtahuanī't lā' ā'kalhaquitzis tū'. ³Huan a'ntin tū' lakskalalh xmān talē'lh ixpūmaksoca'n lā' tū' tapāstacli natalē'n macsti'na'j gas para natamojō na ixpūmaksoca'n. ⁴Lā' huan a'nti lakskalalh, xlaca'n talē'lh ixpūmaksoca'n lā' nā talē'lh ā'macsti'na'j gas. ⁵Lā' como takoxilh huan squi'nīni', ixlihuākca'n ixtalakalhtatahui'lāna' lā' ā'calistān talhtatalh. ⁶Lā' hua'chi i'tāt tzi'sa takaxmatli a'nchī kalhatin ta'salh lā' hualh: “iMimā huan squi'nīni'; capintit pāxtokā'tit!” ⁷Lā' ixlihuākca'n huan tzu'ma'jan talakahualh.

Tatā'kaquī'lh lā' tacāxtlahualh ixpūmaksoca'n. ⁸Lā' tuncan huan kalhaquitzis a'ntin tū' talimilh gas tahuanilh huan ā'kalhaquitzis: “Caquilāmaxqui'uj macsti'na'j mingasca'n como tamixmā'na huā' quimpūmaksoca'n”. ⁹Lā' huan a'nti lakskalalh takalhtilh: “O tū', como chuntza' tū' cati'a'cchā'lh para quina'n nīn para hui'xina'n. Mejor capintit tamāhua'yā'tit a'nlhā stā'can”. ¹⁰Lā' lihuan huan kalhaquitzis ixta'a'mā'na tatamāhua huan gas, chilh huan squi'nīni'. Lā' huan tzu'ma'jan a'nti cāxni'j ixtahui'lāna' tatā'tanūlh huan squi'nīni' nac chic lā' mālacchahuaca huan mākalhcha. ¹¹Lā' ā'calistān tachā'lh huan ā'kalhaquitzis tzu'ma'jan lā' tahualh: “Māpa'ksini', caquilāmālaquī'ni'uj”. ¹²Lā' xla' cākalhtilh: “Quit tū' iccālakapasāni’”.

¹³Lā' Jesús cāhuanilh:
—Skalalh catahui'la'tit como tū' ca'tziyā'tit tuyā hora nīn tuyā chi'chini' na'icmimpala quit huan Chi'xcu' xala' Tālhāmā'n.

**Jesús māsu'yulh ixpālacata
kalhatu'tun tasācua' lā' huan tumīn**

¹⁴Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'nchī huani't a'nlhā Dios nacāmāpa'ksikō' huan tachi'xcuhui't, ū'tza' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'nti ixa'mā' ā'lacatin. Lā' cāmāta'silh ixtasācua'nī'n lā' cāmacamaxqui'lh ixtumīnca'n.

¹⁵Chu a'nchī ixliskalahca'n chā'tunu', chuntza' maxqui'ca. Lakaquitzis mil maxqui'ca kalhatin

lā' lakatu' mil maxqui'ca ā'kalhatin
lā' lakatin mil huan ā'kalhatin.
Lā' tuncan a'lh makat. ¹⁶Huan
tasācua' a'nti ixmaxqui'cani't
huan lakaquitzis mil, xla'
ixtamāhuana'mā' lā' i'stā'namā'
lā' chuntza' tlajalh ā'lakaquitzis
mil huampala. ¹⁷Lā' huan a'nti
maklhtini'lh lakatu' mil, nā chu
a'extim tlajalh ā'lakatu' mil. ¹⁸Lā'
huan a'nti maklhtini'lh lakatin mil,
xla' a'lh lā' ponknu'lh lā' mātze'kli
ixtumīn huan ixpatrón.

¹⁹Lā' makān takoxīlh huan
patrón. Lā' a'xni'ca' taspitli,
ixtlahuacu'tun ixcuena.

²⁰Pū'la lakmilh huan a'nti
ixmaklhtini'ni't lakaquitzis mil lā'
nā macamaxqui'lh ixpatrón huan
ā'lakaquitzis mil a'ntū ixtlajani't.
Lā' huanilh: “Quimpatrón, hui'x
quimaxqui' lakaquitzis mil lā' ā'
iclimimpala ā'lakaquitzis mil a'ntū
ictlajani't”. ²¹Lā' huan patrón
huanilh: “Tzey. Lej tzeyā tasācua'
hui'x. Xa'nca tlahua' mililtōt. Lā'
como xa'nca scuji con huā'mā'
tumīn, chuhua'j nalitō'ca'ya' lā'
ā'chulā' na'icmaxqui'yāni'. Cata't lā'
naquintā'pāxuhua'ya'”.

²²Lā' ā'calistān lakmilh huan
tasācua' a'nti ixmaklhtini'ni't
lakatu' mil lā' huanilh:
“Quimpatrón, hui'x quimaxqui'
lakatu' mil lā' ā' iclimimpala
ā'lakatu' mil a'ntū ictlajani't”.
²³Lā' huan patrón huanilh:
“Tzey. Lej tzeyā tasācua' hui'x.
Xa'nca tlahua' mililtōt. Lā' como
xa'nca scuji con huā'mā' tumīn,
chuhua'j nalitō'ca'ya' lā' ā'chulā'
na'icmaxqui'yāni'. Cata't lā'
naquintā'pāxuhua'ya'”.

²⁴Lā' ā'calistān lakmilh huan
tasācua' a'nti ixmaklhtini'ni't
lakatin mil. Lā' xla' huanilh
ixpatrón: “Quimpatrón, xa'icca'tzi
palh hui'x ca'tzanca'tzīn. Hui'x
i'ya' a'nlhā tū' cha'nti lā' nacā'ya
a'nlhā tū' xua'ya'ma'ka'. ²⁵U'tza'
iclijicua'ni'ni' lā' quit icponknu'lh
nac ti'ya't lā' icmā'cnūlh mintumīn.
Lā' ā' iclimin a'ntū mila' ixuanit’”.
²⁶Lā' huan patrón kalhtilh: “Tū'
tzey hui'x. Lej lhquitit tasācua'
hui'x. Hui'x puhua'na' palh quit
ic'i' a'nlhā tū' iccha'nli lā' iccā'
a'nlhā tū' icxua'ya'maka'n. ²⁷Como
chuntza' puhua'na', ixmā'nu'
quintumīn nac banco lā' a'xni'ca'
xa'ictaspitli xa'icmaklhtini'lh
quintumīn lā' huan xaska'ta'”.
²⁸Lā' cāhuanilh huan a'nti
ixtayāna'ncha': “Camaklhtitit
huan lakatin mil a'ntū ka'lhī lā'
camaxqui'tit huan a'nti ka'lhī
lakacāuj mil”.

²⁹Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'chulā' namaxqui'can huan
a'nti ka'lhī lā' na'a'katāxtūni'. Lā'
huan a'ntin tū' ka'lhī, namaklhtican
huan macsti'na'j a'ntū ixka'lhī. ³⁰Lā'
huā'mā' tasācua' a'ntin tū' tzey,
catamacaxtutit a'nlhā cā'pucsua'.
A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca
ixtatzan.

**Huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n
nacālacāxtlahua ixlihuākca'n
xalanī'n nac cā'quilhtamacuj**

³¹Lā' Jesús huampā:
—Quit huan Chi'xcu' xala'
Tālmā'n. Lā' a'xni'ca'
na'ictanū quiliRey, qui'ángeles
naquintalitamacxti'li'. Lā' quit
na'ictahui'la na quimpūtahui'lh

a'nlhā na'iclacāxtlahua
 lā' na'icmāpa'ksini'n. ³²Lā'
 tachixcuhui't xalanī'n chuxalhā
 nac cā'quilhtamacuj natatakēxtimī
 na quilacapūn. Lā' quit
 na'iccāmā'kapitzi hua'chi huan
 pastor cāmā'kapitzi huan borregos
 lā' huan chivos. ³³Lā' na'iccāhui'lī
 huan borregos na quimpāxtūcāna'j
 lā' na'iccāhui'lī huan chivos na
 quimpāxtūxuc. ³⁴Lā' quit huan
 Rey na'iccāhuani huan a'ntin
 tahuil'läna' na quimpāxtūcāna'j:
 “Cata'ntit hui'xina'n. QuinTāta' Dios
 cāsicua'lanālini'ta'ni'. Camaklhtitit
 huan limāpa'ksin a'ntū mila'ca'n
 nala. Cāxtlahuacani't para
 hui'xina'n desde a'xni'ca' Dios
 tlhualh huan quilhtamacuj.
³⁵Dios cāsicua'lanālini'ta'ni' como
 hui'xina'n quilāmāhuī'uj a'xni'ca'
 quit xa'ictzi'ncsa. Lā' hui'xina'n
 quilātā'hua'uj mixcāncan a'xni'ca'
 quit xa'ickalhpūti. Hua'chi
 makatiyāti' quit lā' quilāmānūj
 na minchicca'n. ³⁶Tū'tza' tzey
 ixuanī't quilu'xu' lā' hui'xina'n
 quilāmaxqui'uj xasāsti'. Lā'
 xa'ic'i'tza'ca'n lā' quilāmaktāyauj.
 Lā' tachī'n xa'icuanī't lā'
 quilālakpaxialhna'uj”. Chuntza'
 na'iccāhuani. ³⁷Lā' huan a'nti
 xalacuan natahuan: “Māpa'ksini',
 ḷhānīn iccālaktzi'ni' a'xni'ca'
 ixtzi'ncsa' lā' iccāmāhuīni'? Lā'
 ḷhānīn iccātā'hua'ni' xcān a'xni'ca'
 ixkalhpūtiya'? ³⁸Lā' ḷhānīn
 iccāmānūni' na quinchicca'n
 a'xni'ca' ixlatlā'hua'na' hua'chi
 makatiyāti'? Lā' ḷhānīn
 iccāmaxqui'ni' milu'xu'? ³⁹Lā'
 ḷhānīn iccāmaktāyani' a'xni'ca'
 ixi'tza'ca'na' o tachī'n ixua'nī'ta'?”

⁴⁰Lā' māni' quit huanmā' Rey
 na'iccākaltī: “Stu'ncua' a'ntū
 iccāhuaniyāni'. Catūhuā a'ntūn
 tlhua'ni'tit kalhatin quintā'timīn,
 a'yuj más xamakstancu xla', ū'tza'
 hua'chilh quilātlahuani'uj quit”.

⁴¹Lā' quit huanmā' Rey
 na'iccāhuani huan a'ntin tahuil'läna'
 na quimpāxtūxuc: “Catapānū'tit.
 Hui'xina'n cātamāclē'nīni'ta'ni'.
 Capintit a'nlhā tūlalh catimixli
 huan macscut. Capintit a'nlhā
 cāxtlahuacani't para huan
 ko'ti'ti' lā' ixmaktāyana'ni'n.

⁴²Cātamāclē'nīni'ta'ni' como
 tū' quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit
 xa'ictzi'ncsa. Lā' tū' quilātā'hua'uj
 mixcāncan a'xni'ca' xa'ickalhpūti.

⁴³Quit hua'chi makatiyāti'
 xa'iclatlā'huan lā' hui'xina'n
 tū' quilāmānūj na minchicca'n.
 Tū'tza' tzey ixuanī't quilu'xu'
 lā' tū' quilāmaxqui'uj xasāsti'.
 Xa'ic'i'tza'ca'n lā' tachī'n
 xa'icuanī't. Lā' hui'xina'n tū'
 quilālakpaxialhna'uj”. Chuntza'
 na'iccāhuani. ⁴⁴Lā' xla'ca'n
 natahuan: “Māpa'ksini', ḷhānīn
 iccālaktzi'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa', o
 ixkalhpūtiya', o hua'chi makatiyāti'
 lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'? Lā'
 ḷhānīn iccālaktzi'ni' a'xni'ca' tū'tza'
 tzey ixuanī't milu'xu' o ixi'tza'ca'na'
 o tachī'n ixua'nī'ta' lā' quina'n tū'
 iccāmaktāyani'?”

⁴⁵Lā' quit huanmā' Rey
 na'iccākaltī: “Stu'ncua' a'ntū
 iccāhuaniyāni'. Catuhuā a'ntūn tū'
 tlhua'ni'tit kalhatin quintā'timīn,
 a'yuj más xamakstancu
 xla', chuntza' hua'chilh tū'
 quilātlahuani'uj quit”.

⁴⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' tuncan huā' tamā'na
nata'a'n nac pūpātīn para pō'ktu.
Lā' huan xalacuan nataka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

**Lacchihiuina'nca para natamakni
Jesús**

Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

26 Lā' a'xni'ca' Jesús
cāhuanikō'lh huā'mā',
cāhuanilh i'sca'txtunu'nī'n:

²—Hui'xina'n ca'tziyā'tittza'
que sputacus lakatu' chi'chini'
a'xni'ca' nala cā'tani' de pascua.
Lā' quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. Lā' iccāhuaniyāni'
que naquimacamāstā'can para
naquixtokohua'ca'can —hualh
Jesús.

³Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley lā' huan xanapuxcu'nu'
israelitas, xlaca'n tatakēstokli
na ixtanquilhni' huan ixpalacio
Caifás. Xla' mero a'ntī xapuxcu'
curasna' ixuani't. ⁴Lā' a'ntza'
talacchihiuina'lh a'nchī tzē
nata'a'kxoko Jesús para natachi'pa
lā' chuntza' natamāmaknīnī'n.

⁵Lā' ixtalāhuani:

—Palh natlahuayāuj catūhuā
lihuan lamā' cātani', huan
tachi'xcuhui't natatā'kaquī'.

**Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite
Jesús**

Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8

⁶Jesús ixuī' nac Betania
na ixchic Simón. Lā' huā'mā'
Simón ixmasni'mā' ixquinīt lā'
ixtzeyani'ttza'. ⁷Lā' kalhatin puscāt
laktapajtzūlh Jesús. Ixlē'mā' pātīn
frasco a'ntū ixtzuma de aceite

a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa.
Lā' lihuan Jesús ixuā'yamā',
huan puscāt mūmā'ca'lh Jesús
huan aceite. ⁸Lā' a'xni'ca' huan
sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh a'ntū
tlahualh, ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh
talāhuani:

—Lā' ¿a'chī' pāxca't lanī't huā'mā'
aceite? ⁹Tzē i'stā'ca como lej tapala
lā' huan tumīn tzē ixcāmaxquī'ca
huan pobresni'.

¹⁰Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū
ixtalīchihiuina'mā'na lā' cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' mājicluhī'yā'tit
huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh
a'ntū lej tzey. ¹¹Pō'ktu na'a'nan
pobresni' na milaclhpu'nanca'n
pero quit tū' pō'ktu
na'iccātā'latahui'layāni'. ¹²Lā' chu
a'nchī huā'yā puscāt quimūmā'ca'lh
huā'mā' aceite, ū'tza' hua'chilh
ixquincāxtlahualilh para
naquimā'cnūcan. ¹³Stu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxalhā
nac cā'quilhtamacuj a'nlhā
namāca'tzinīnī'ncan huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Cristo, a'ntza'
nahuancan a'ntū tlahualh huā'mā'
puscāt. Lā' ixlihuākca'n natapāstaca
xla'.

**Judas hualh palh namacamāstā'
Jesús**

Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6

¹⁴Lā' kalhatin de huan
kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n xla'
ixuanican Judas Iscariote. Xla' a'lh
cātā'chihiuina'n huan xanapuxcu'nu'
curasna' ¹⁵lā' cāhuanilh:

—¿Lhānchula' naquilāmāpalayāuj
palh na'iccāmacamaxquī'yāni' Jesús?

Lā' xlaca'n tamāpalalh
pu'xamacāuj tumīn de plata. ¹⁶Lā'

desde a'xni'ca', Judas putzalh
a'nchín tzē nacāmacamaxqui' Jesús.

**Jesús cātā'huā'yalh huan
sca'txtunu'ni'n para huan pascua**

Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23;

Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

¹⁷Lā' milh huan xapū'lh chi'chini'
huan cā'tani' a'ntū huanican
Pascua a'xni'ca' hua'can pāntzi
a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā'
huā'mā' xapū'lh chi'chini' huan
sca'txtunu'ni'n talaktapajtzūlh
Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū lacasqui'na'
na'iccāxtlahualiyāuj para
nahua'yāuj xalihua't huan cā'tani'?

¹⁸Lā' xla' cāhuanilh:

—Capintit huan nac xcānsipej
lā' natanū'yā'tit na ixchic chā'tin
chi'xcu' lā' nahuaniyā'tit: “Huan
Mākalhtō'kē'ni' huan: Pajtzutza'
quimpūnīn lā' icua'cu'tun huan
xalihua't cā'tani' na minchic. Lā'
na'iccātā'huā'yan quisca'txtunu'ni'n”.

¹⁹Lā' huan sca'txtunu'ni'n ta'a'lh
lā' tatlahualh chu a'nchī Jesús
cāmāpa'ksilh lā' tacāxtlahualilh
huan xalihua't cā'tani'.

²⁰Lā' a'xni'ca' ixtzī'suamā',
Jesús lā' huan kalhacāujtu'
i'sca'txtunu'ni'n ixtahuā'yahui'lāna'
nac mesa. ²¹Lā' lihuan

ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Kalhatin de hui'xina'n
naquimacamāstā'.

²²Lā' xlaca'n talakaputzalh lā'
tatzuculh takalhasqui'nī chā'tunu':

—¿Chu quit, quiMāpa'ksini'?

²³Lā' Jesús cākalhtilh:

—U'tza' a'nti quintā'pūhuā'yan
pulātu, ū'tza' naquimacamāstā'. ²⁴Quit

huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā'
naquimpātē'keni' ixlihuāk chu a'nchī
tzo'kcani't quimpālacata na ixtachihuīn
Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'nti
naquimacamāstā'; nalilakaputza. Más
tzey para xla' palh tū' ixlacatuncuīlh.

²⁵Lā' Judas, ū'tza' a'nti
namacamāstā', lā' xla' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿chu tzēlasā' quit?

Jesús kalhtilh:

—Chuntza' hui'x hua'nī'ta'.

²⁶Lā' lihuan ixtahuā'yamā'na,
Jesús tayalh huan pāntzi lā'
maxqui'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā'
a'xni'ca' che'kelh, cāmaxqui'lh
i'sca'txtunu'ni'n lā' cāhuanilh:

—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.

²⁷Lā' tuncan tayalh huan taza
lā' maxqui'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā'
macasti'n cāmaxqui'lh xlaca'n lā'
cāhuanilh:

—Cahua'tit macasti'n chā'tunu'

²⁸como ū'tza' huā'mā' quinka'lhni'.
Lā' ū'tza' a'ntū licāxtlahuaca huan
xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī
Dios nacālīmāpūtaxtū tachi'xcu'huī't.
Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū
na'icmaka'n para nacāmāspūtūnu'ni'
ixtalaclē'i'ca'n lhūhua' tachi'xcu'huī't.

²⁹Lā' iccāhuaniyāni' que tū'
ictihua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca'
na'iccātā'huā'yāni' ā'tāpātin xaxcān
uva xasāsti' a'nlhā ixlihuāk catūhuā
xasāsti' lā' xtunc a'nlhā namāpa'ksini'n
quinTāta' Dios.

**Jesús hualh palh Pedro
nakalhtatzē'ka**

Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

³⁰Lā' a'xni'ca' ixtatli'nī't lakatin
himno, tataxtulh lā' ta'a'lh huan
nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos.

³¹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huā'mā' tzi'sa milihuākca'n naquilā'a'kxtekmake'nāuj
ixpālacata a'ntū naquimpātē'keni'
como tatzō'kni' na ixtachiūin
Dios: “Na'icmaknī huan pastor
lā' nata'a'kahuankō' huan
borregos”, tatzō'kni'. ³²Lā' a'xni'ca'
naquimālahuanichokocan, pū'la
na'ica'n que hui'xina'n nac estado
de Galilea.

³³Lā' Pedro huanilh:

—A'yuj ixlihuākca'n ā'makapitzin
nata'a'kxtekmake'nāni', pero quit
tū' maktin ictimakxtekni'.

³⁴Lā' Jesús huanilh:

—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni':
Huā'mā' tzi'sa a'xni'ca' tūnalj
nata'sa huan gallo, hui'x
naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.

³⁵Lā' Pedro huanilh:

—A'yuj naquintā'maknīca'na',
pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.

Lā' chu a'cxtim tahualh
ixlihuākca'n huan sca'txtunu'ni'n.

Jesús kalhtō'ka'lh a'nlhā huanican Getsemaní

Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46

³⁶Lā' Jesús lā' i'sca'txtunu'ni'n
tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā
huanican Getsemaní. Lā' xla'
cāhuanilh:

—Catahui'la'tit hui'xina'n
huā'tzā' lihan quit na'ica'n
na'ictā'chihuina'n Dios al'jnanu'.

³⁷Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro
lā' kalhatu' ixo'kxa'n Zebedeo
lā' tzuculh lej lakaputza lā' lej
ixpāta'lamā'. ³⁸Lā' cāhuanilh:

—Lej iclakaputza hasta tzē
na'iclakni huan talakaputzit.
Catachokotit huā'tzā' lā'
naquilā'o'kska'lhīyāuj. Tū' calhtatatit.

³⁹Lā' Jesús a'lh lacachuna'j
lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' lej
squi'ni'lh Dios lā' huanilh:

—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu
de huā' a'ntū na'icpātini'n,
camakxtekti chuntza' nala. Pero
calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū'
calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.

⁴⁰Lā' tuncan taspi'tli

a'nlhā ixcāmāchokonit' huan
sca'txtunu'ni'n lā' cālaktzi'lh
xlaca'n ixtalhtatahui'lāna'. Lā'
huanilh Pedro:

—¿Chā mintu'tunca'n tūlalh
tāyani'tit mintalhtataca'n nīn
lakatin hora? ⁴¹Lakahuan
catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios
para que tū' nacātatlayāni'
a'xni'ca' cātalilaktzi'nāni'. Stu'ncua'
mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun
xatzey pero mimacni'ca'n tū'
taka'lhī tahuixcān —cāhuanilh.

⁴²Lā' ixlīmaktu' Jesús a'lh lā'
squi'ni'lh Dios chuntza':

—QuinTāta', palh tasqui'ni
na'icpātini'n para na'ictlōkentaxtū
mintapuhuān, chuntza' calalh.

⁴³Lā' tuncan taspi'tpā a'nlhā
cāmāchokolh huan sca'txtunu'ni'n
lā' ixtalhtatamā'nampā como
tanto ixtalhtatacu'tun que
ixtalakalhtatahui'lāna'. ⁴⁴Lā'
cāmāchokopā lā' ixlīmaktu'tun a'lh
lā' squi'ni'lh Dios. Lā' chu a'cxtim
huanilh hua'chi ixuanit' xapū'la.
⁴⁵Lā' taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh
huan sca'txtunu'ni'n lā' cāhuanilh:

—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus
lā' jaxpā'na'ntitcus? Chilhtza'
huan hora a'ntū lhcācani't. Quit
huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n
lā' naquimacamāstā'can na
ixlīmāpa'ksīnca'n huan tūn tū'

tzeyā chi'xcuui'n. ⁴⁶Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'nti naquimacamāstā'.

Chi'paca Jesús lā' chī'ca

Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

⁴⁷Lā' ixcātā'chihuina'mā'cus Jesús a'xni'ca' chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' cātā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuui't lā' ixtalē'n machīta lā' qui'huī'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. ⁴⁸Lā' Judas ū'tza' huan a'nti ixmacamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuaninī'ttza' a'nchī natalilakapasa tichū Jesús. Ixcāhuaninī't:

—Na'iclacamu'su kalhatin; lā' xla' ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit.

⁴⁹Lā' a'xni'ca' chilh Judas, laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh: —Tzi'sua, Mākalhtō'kē'ni'.

Lā' lacamu'sulh. ⁵⁰Lā' Jesús kalhtilh:

—Amigo, lā' ¿a'chī' ta'na'?

Lā' huan tachi'xcuui't a'ntin tatā'milh Judas talaktapajtzūlh Jesús lā' tachi'palh para natalē'n.

⁵¹Lā' chu tuncan kalhatin a'nti ixtā'mini't Jesús, māxtulh ixmachīta lā' mātākāhui'lh ixtasācua' huan xamāpa'ksini' curasna' lā' a'kasityujulh ixa'ka'xko'lh. ⁵²Lā' Jesús huanilh:

—Camāqui' mimachīta. A'nti nalilāsta'la ixmachīta, chuntza' namaknīcan xla'. ⁵³¿Chā' tū' ca'tziya' que quit tzē na'icsqui'ni' quinTāta' Dios caquimaktāyalh lā' xla' chu limaktin naquimacaminī'

lakacāujtu' mil ángeles? ⁵⁴Pero palh xa'ictlahualh cahuā chuntza', ¿chichū nalitlōkentaxtūcan a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' que tasqui'nī napātle'ke chuntza' chu a'nchī pātle'kemā'?

⁵⁵Lā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuui't:

—¿A'chī' lita'ntit mimachītaca'n lā' minqui'huī'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakaliyān nac litokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'?

⁵⁶Pero ixlīhuāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tatzo'kli huan profetas na ixtachihuīn Dios —cāhuanilh.

Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n ta'a'kxtekui'lilh Jesús lā' tatza'lalh.

Jesús na ixlacapūnca'n xalaka'tla'n pūchihuina'nī'n

Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

⁵⁷Huan a'ntin tachi'palh Jesús talē'lh na ixchic Caifás a'nti xamāpa'ksini' huan curasna' ixuanī't. A'ntza' ixtatakēstokni't xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas. ⁵⁸Lā' Pedro lakamakāt stālani'lh hasta chā'lh na ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksini' curasna'. Lā' tanūlh na ixcorral huan chic lā' cātā'tahui'lh huan policíasna' para nalaktzi'n a'nchī nalilacāxtlahuacan.

⁵⁹Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' ixlīhuākca'n huan xalaka'tla'n pūchihuina'nī'n ixtaputzamā'na

a'nchī natalē'ksa'nīnī'n Jesús para natalīmāmaknīnī'n. Ixtaputzamā'na catūhuā a'yuj tū' stu'ncua' a'ntū nalē'ksa'nīnī'ncan. ⁶⁰Lā' tūla ixtamāstū'ncnī' nīn tuntū' a'yuj lhūhua' chī'xcu'huī'n ixtalaka'n lā' talīchiuīna'lh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Jesús. Lā' ā'calistān tamīlh kalhatu' a'ntī chu a'cxtim ixtachiūīnca'n. ⁶¹Lā' xla'ca'n tahualh:

—Huā'mā' chī'xcu' hualh: “Quit tzē na'icmāspūtūkō' huan xaka'tla' ixlitokpān Dios lā' ixlilakatu'tun chī'chini' na'icyāhuapala”.

⁶²Lā' huan xamāpa'ksīnī' curasna' tāyalh lā' huanilh Jesús:

—¿Chu tuntū' nakalhtīnī'na'? ¿Tuchū talī'a'ksa'nīnī'mā'ni' huā' tayāna' chī'xcu'huī'n?

⁶³Lā' Jesús ca'cs tāyalh. Lā' huan xamāpa'ksīnī' curasna' chīhuīna'mpā lā' huanilh:

—Dios a'ntī lakahuan, ū'tza' kaxmatānī'. Chuhual'j naquihuani'ya' a'ntū stu'ncua'. Caquilāhuaniuj palh hui'x Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios.

⁶⁴Lā' Jesús kalhtilh:

—U'huē, quit ū'tza' chu a'nchī hua'na'. Lā' nā iccāhuaniyānī' huā'mā'. Desde chuhual'j hui'xina'n naquīlālaktzī'nāuj quit huan Chī'xcu' xala' Tālh mā'n na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī māpa'ksīnī'mā'. Lā' nā na'icminācha' nac a'kapūn ixlac'hni' poklhnu'.

⁶⁵Lā' huan xamāpa'ksīnī' curasna' xti'tli ixlū'xu' mānī' xla' para namāsu'yu que lej ixa'kchā'n lā' hualh:

—Huā'mā' chī'xcu' tā'talacastuccu'tun Dios. Tū'tza'

maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquīncāhuaniyānī' palh tū' tzey xla'. Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī xla' hualh que xla' ixO'kxa' Dios. ⁶⁶¿Chī puhua'nā'tit?

Lā' tahualh:

—Xla' lē'n cuenta lā' maclacasqui'n nanī.

⁶⁷Lā' tuncan talakachojmanīlh Jesús lā' tatucslī. Lā' ā'makapitzīn talacala'slī ⁶⁸lā' tahuaniilh:

—Como hua'na' que hui'x Cristo, caquilhchī'pi a'ntī lacala'snī'.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús

Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62;

Jn. 18.15-18, 25-27

⁶⁹Lā' lihuan Pedro ixuī' kēpūn nac tanquilhni' lā' kalhatin squitī' laktapajtzūlh lā' huanilh:

—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Galilea.

⁷⁰Lā' Pedro kalhtatzē'kli na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' hualh:

—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'.

⁷¹Lā' Pedro tatampūxtulh macsti'na'j lā' ā'kalhatin huampala tzu'ma'jāt laktzī'lh. Lā' xla' cāhuaniilh huan a'ntī ixtayāna'ncha':

—Huā'mā' chī'xcu' nā ixtā'latlā'huan Jesús xala' nac Nazaret.

⁷²Lā' Pedro kalhtatzē'kpā lā' stu'tu'lu' hualh:

—Quit tū' iclakapasa huā'mā' chī'xcu'.

⁷³Lā' ixlīka'tlā'tus xla'ca'n a'ntī ixtatā'layāna' talaktapajtzūlh Pedro lā' tahuaniilh:

—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xla'ca'n como mintachiūīn hua'chi xla'ca'n a'ntī xalanī'n nac Galilea.

⁷⁴Lā' Pedro tzuculh macapūlhacan xa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:

—Dios ca'tzī palh tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.

Lā' chu tuncan lacapalh ta'salh huan gallo. ⁷⁵Lā' ū'tza' limāpāstaquilh Pedro a'nchī Jesús ixuaninī't: “A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun”. Lā' Pedro taxtulh de a'ntza' lā' lej māxana'j lakaputzaj calhualh.

Macamāstā'ca Jesús con huan Pilato

Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32

27 Lā' a'xni'ca' tuncuilh, ixlihuā'ca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas talacchiuina'lh lā' tacāxtlahualh ixpātunca'tzica'n a'nchī natamāmaknīnīnī'n Jesús. ²Lā' ixmacachī'cani't lā' talē'lh lā' tamacamaxquī'lh Poncio Pilato a'nti gobernador ixuanī't.

A'nchī nilh Judas

³Lā' Judas ū'tza' a'nti macamāstā'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' Judas laktzī'lh a'nchī māpa'ksīca que namāmaknīnīnī'ncan Jesús, lakaputzalh lā' xtunc pāstacna'lh lā' cāmāspi'tni'lh huan pu'xamacāuj tumīn de plata huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, ⁴lā' cāhuanilh:

—Quit ictlahualh talaclē'i' como icmacamāstā'lh huan chi'xcu' a'ntīn tuntū' ixlaclē'n.

Lā' xlaca'n takalhtīnī'lh:

—Huā'mā' tū' quimaca'tzica'n.

Cuenta catlahua' mānī' hui'x.

⁵Lā' Judas a'lh nac litokpān lā' tilhquītamacanūlh na ixchakān

huan litokpān huan tumīn lā' a'lh tā'kpixchī' nac a'katin qui'hui'.

⁶Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tasacli huan tumīn lā' talāhuanilh:

—Tūla namojōyāuj a'nlhā mojōcan tumīn a'ntū mālacnūnī'can Dios como huā'mā' tumīn limāpalacani't para namāmaknīnīnī'ncan kalhatin chi'xcu'.

⁷Lā' talacchiuina'lh lā' talacāxtlahualh a'nchī natalitamāhua huan pītzina'j ti'ya't. Huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhuīcan Ixti'ya't huan Alfarero lā' a'ntza' ixcāmā'cnūcan huan makatiyātī'n.

⁸Lā' como litamāhuaca huan tumīn a'ntū ixlimāpalacani't para namāmaknīnīnī'ncan kalhatin chi'xcu', chuhual'j māpācuhuīcan huan Ti'ya't a'ntū Pasakō'nī't Ka'lhni'. ⁹Lā' chuntza' tlōkentaxtūca huā'mā' a'ntū hualh huan profeta Jeremías a'nlhā tzo'kli na ixtachihuīn Dios: “Cātēca huan pu'xamacāuj tumīn de plata (ū'tza' ixtapalh kalhatin chi'xcu' chu a'nchī lacāxtlahualh makapitzīn israelitas). ¹⁰Lā' huā'mā' tumīn litamāhualh Ixti'ya't huan Alfarero chu a'nchī quimāpa'ksilh huan Māpa'ksīnī' Dios”.

Jesús na ixlacapūn Pilato

Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38

¹¹Lā' a'xni'ca' Jesús ixyā na ixlacapūn huan gobernador Pilato, lā' ū'tza' kalhasqui'nīlh Jesús:

—¿Chā hui'x ixReyca'n huan israelitas?

Lā' Jesús huanilh:

—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.

¹²Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu'

israelitas ixtalē'ksa'nini'n, Jesús tū' kalhtīni'lh nīn tuntū'. ¹³Lā' Pilato kalhasqui'nipā Jesús:

—¿Chu tū' kaxpa'ta' ixlihuāk a'ntūn talē'ksa'nini'nāni' tachi'xcuhui't?

¹⁴Lā' Jesús tū' kalhtīl nīn tuntū'. Lā' ū'tza' lilē'cnilh huan gobernador.

Tahualh palh tasqui'nī nanī Jesús

Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16

¹⁵Lā' ixa'nan lakatin talanān lā' a'xni'ca' ixlamā' cātani', huan gobernador ixmakxteka kalhatin tachi'n. Lā' huan tachi'xcuhui't ixtalacsaca huan tachi'n a'nti namakxtekcan. ¹⁶Lā' ixtanūma' kalhatin tachi'n a'nti ixuanican Barrabás. Chuxalhā ixlakapascan huā'mā' Barrabás. ¹⁷Lā' a'xni'ca' ixtatakēxtimīni't huan tachi'xcuhui't, Pilato cākalhasqui'nilh:

—¿Tichūyā tachi'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka? ¿Chā na'icmakxteka huan Barrabás o na'icmakxteka Jesús a'nti māpācuhuīcan huan Cristo?

¹⁸Chuntza' hualh Pilato como xla' māchekxilh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza' talīmacamāstā'lh.

¹⁹Lā' līhuan Pilato ixui' a'nlhā ixtlahuacan justicia, ixpuscāt macā'ni'lh tachihuīn lā' huanilh: “Tū' timaktanū'ya' ixpālacata huā'mā' tzeyā chi'xcu' como lej ko'hua'jua' iclakahuālaktzī'lh kōtan tzī'sa ixpālacata xla'”.

²⁰Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas ixtacuccha'xni't

huan tachi'xcuhui't lā' ū'tza' talisqui'nli que camakxteka huan Barrabás lā' tasqui'nli que camaknīca Jesús. ²¹Lā' huampala cātā'chihuīna'lh huan gobernador lā' cākalhasqui'nilh:

—¿Tichū de huan kalhatu' tachi'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Iclacasqui'nāuj Barrabás.

²²Lā' Pilato cākalhasqui'nilh:

—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahuani' Jesús a'nti māpācuhuīcan huan Cristo?

Lā' ixlihuākca'n takalhtilh:

—iCaxtokohua'ca'ca!

²³Lā' Pilato cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't xla' a'ntūn tū' tzey?

Lā' xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:

—iCaxtokohua'ca'ca!

²⁴Lā' a'xni'ca' Pilato cuenta tlhualh que tūla ixcāmāko'xamixī lā' ā'chulā' ixtatā'kaqui'mā'na lā' tūlah cātłajalh, xla' squi'nli xcān. Lā' na ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhui't Pilato makacha'ka'lh lā' cāhuanilh:

—Quit tū' iclē'n cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī nanī. Tū' tlahuanī't nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey. Hui'xina'n nali'pinā'tit cuenta.

²⁵Lā' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't takalhtilh:

—iQuina'n lā' quincamana'ca'n na'iclē'nāuj cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī nanī!

²⁶Lā' chuntza' Pilato māxtulh Barrabás lā' makxtekli. Lā' tuncan māpa'ksilh cakēsno'kca Jesús lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.

²⁷Lā' ā'calistān ixtropa huan gobernador, Pilato, talē'lh Jesús huan nac pūchihuīn lā' tamākēxtimilh lūhua' tropasna' lā' talītamacxti'li'lh. ²⁸Lā' tuncan tamāmakxtulh ixlu'xu' lā' tamālhakē'lh xaspi'nenke' lu'xu'. ²⁹Lā' tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'ililh. Lā' tamaxqui'lh qui'huī' a'ntū chi'palh na ixmacacāna'j. Lā' tatatzokostani'lh lā' talilitzi'nli lā' tahuanilh:

—iCa'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n huan israelitas!

³⁰Lā' nā tachoimanilh lā' tachi'palh ixqui'huī' lā' talimūnicli. ³¹A'xni'ca' talilitzi'nkō'lh chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu' xaspi'nenke' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla' ixuani't. Lā' tuncan talē'lh para naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

³²Lā' lihuān ixta'a'mā'na, tapāxtokli kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene lā' ixtacuīni' Simón. Lā' sāmācu'qui'ca ixcrúz Jesús.

³³Lā' chuntza' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota a'ntū huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn. ³⁴Lā' a'ntza' mālacnūni'ca Jesús vinagre a'ntū ixmojōni'cani't catūhuā a'ntū xū'ni' hua'chi huan xī'cxī' para que ixua'lh lā' tū' ixu'cxca'tzi'lh a'nchī napātini'n. Lā' a'xni'ca' xla' quilhca'tzilh, tū' ixua'cu'tun.

³⁵Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'ni'ttza', huan tropa tamālapitzilh ixlu'xu' Jesús na ixlaclhni'ca'n lā'

tapūmāxtulh suerte para natasu'yu a'nti natachokoni'. Chuntza' tlōkentaxtūca a'ntū hualh huan profeta a'nlhā tzo'kli: “Tamālapitzilh quilu'xu' na ixlaclhni'ca'n por huan suerte a'ntū tamāxtulh”. ³⁶Lā' tuncan tatahui'lalh para natamaktaka'lh. ³⁷Lā' hui'lica nac cruz lakatin letrero na ixa'cpūn Jesús. Lā' a'ntza' ixtzo'kcani't a'ntū ixpālacata lixtokohua'ca'ca. Lā' ixtzo'kcani't: U'tza' Jesús a'nti ixReyca'n israelitas.

³⁸Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'ni'n; kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na ixpāxtūxuc. ³⁹Lā' huan a'nti ixtatētaxtumā'na taxakā'lilh ixa'kxākca'n lā' talakapalalh ⁴⁰lā' tahualh:

—Hui'x ixlactlahuacu'tuna' huan xaka'tla' litokpān lā' ixyāhuapala' ixlilakatu'tun chi'chini'. Lā' chuhua'j capūtaxtu. Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi huan nac cruz.

⁴¹Lā' nā chuntza' ixtalilitzi'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'ni'n huan ley. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas ixtatā'lilitzi'n lā' ixtalāhuanimā'na na ixlaclhni'ca'n:

⁴²—Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzin pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. Palh stu'ncua' xla' ixReyca'n israelitas, cayujli de huan nac cruz chuhua'j lā' chuntza' nakalhlaka'i'yāuj xla'. ⁴³Xla' lipāhuan Dios; chuhua'j Dios cāmāpūtaxtūlh palh stu'ncua' pāxqui', como quincāhuanini' palh xla' ixO'kxa' Dios —tahualh.

⁴⁴Lā' nā huan ka'lhāna'ni'n a'nti
ixcātā'xtokohua'ca'cani't, nā xla'ca'n
talakapalalh Jesús.

Jesús nilh

Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

⁴⁵Lā' tuncan cā'pucsua' lalh
chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'. Tzuculh
hua'chi tastu'nūta lā' takoxilh
lakatu'tun hora. ⁴⁶Lā' hua'chi
maktu'tun kōtanū, Jesús lej palha'
ta'salh lā' hualh:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani?
—lā' ū'tza' huanicu'tun:
QuinDios, quinDios, ¿a'chī'
qui'a'kxtekui'lini'ta'?

⁴⁷Lā' takaxmatli huā'mā'
makapitzin a'nti ixtayāna'ncha' lā'
xla'ca'n talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' māta'simā'
huan a'cta'sana' Elías.

⁴⁸Lā' chu limaktin kalhatin
tatu'jnu'n quitē'lh catūhuā hua'chi
panamāc. Lā' limāchū'hui'lh
vinagre lā' o'ksmā'ca'lh kentin
qui'hui' lā' quilhyāhualh Jesús para
nahua'. ⁴⁹Lā' ā'makapitzin tahuah:

—Camakxtekti. Nalaktzī'nāuj palh
Elías namin namāpūtaxtū.

⁵⁰Lā' huampala Jesús ta'salh lej
palha' lā' tuncan nilh. ⁵¹Lā' māni'
huā'mā' ka'tlā'tus taxti'tpitzilh
huan lu'xu' nac xaka'tla' litokpān.
U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzī
huan litokpān. Tzuculh a'cxtu
lā' tapūpitzilh hasta huan nac
ti'ya't. Lā' huan ti'ya't tachiquilh
lā' huan chihuix tataxkāl. ⁵²Lā'
tatalaqui'lh huan taponkni' lā'
talakahuanchokolh lhūhua' a'nti
ixtakalhlaka'i'ni't Dios a'nti
ixtanini'ttza'. ⁵³Xla'ca'n tataxtulh
huan nac taponkni' lā' a'xni'ca'

ixlakahuanchokonit'tza' Jesús,
tatanūlh huan nac sicua'lanālanit'
xcānsipej a'nlhā huanican
Jerusalén. Lā' a'ntza' cātasu'yuni'lh
lhūhua' tachi'xcu'hi't.

⁵⁴Lā' huan capitán romano
lā' huan tropasna' a'nti
ixtatā'maktaka'lh mā'na Jesús,
lej tājicua'lh a'xni'ca' tachiquilh
huan ti'ya't lā' a'xni'ca' talaktzī'lh
ā'catūhuā a'ntū pāt'le'kelh. Lā'
xla'ca'n tahuah:

—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan
ixO'kxa' Dios ixuani't.

⁵⁵Lā' lhūhua' puscan
ixtalaktzī'mā'na de makat.
Ixtatālani'ni't Jesús desde a'xni'ca'
taxtulh huan nac estado de
Galilea lā' ixtamaktāyani't. ⁵⁶Lā'
na ixlaclhni'ca'n huan puscan nā
ixtayāna' María Magdalena lā'
María a'nti ixtzi'tca'n Jacobo lā'
José lā' nā ixui' ixtzi'tca'n ixo'kxa'n
Zebedeo.

Mā'cnūca Jesús

Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

⁵⁷Lā' a'xni'ca'
i'smalanka'namā'tza', milh kalhatin
chi'xcu' a'nti ixuanican José lā'
xala' nac cāl'acchicni' Arimatea.
Lej rico ixuani't lā' nā ixkalhlaka'i'
Jesús. ⁵⁸Lā' xla' laka'lh Pilato lā'
squi'ni'lh ixmacni' Jesús. Lā' Pilato
māpa'ksini'lh que camaxqui'ca. ⁵⁹Lā'
José lē'lh huan ixmacni' Jesús lā'
limaksna'tli stala'nka' lu'xu'. ⁶⁰Lā'
māpi'lh nac lakatin xasāsti' lhu'cu'
a'ntū ixcāxtlahuacani'ttza' nac
talhpān. Lā' huan lhu'cu' ixla' José
ixuani't. Lā' a'xni'ca' kalhui'lilh
lakatin ka'tla' chihuix huan
lhu'cu', xla' a'lh. ⁶¹Lā' na ixlapapūn

huan lhu'cu' ixtahui'lāna' María
Magdalena lā' ā'kalhatin María.

**Huan tropasna' tamaktaka'lhli
a'nlhā ixmā'cnūcani't Jesús**

⁶²Lā' ixlilakalī a'xni'ca'
ixpātle'keni'ttza' huan chi'chini' a'ntū
cāxui'llikō'can para huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan, huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan fariseosnu' talaka'lh
Pilato. ⁶³Lā' tahuanihlh:

—Señor gobernador, quina'n
icpāstacāuj a'ntū hualh
huanmā' a'kxokonu' a'xni'ca'
lakahuancus ixuani't. Hualh
chuntza': "Ixli'akatu'tun
chi'chini' na'iclahuanchoko de
na ixlac'hni'ca'n nīnī'n", hualh.
⁶⁴Chuntza' camāpa'ksi'ni' que xa'nca
camaktaka'lhca huan taponkni'
hasta napātleketza' lakatu'tun
chi'chini'. Tzēlasā' i'sca'txtunu'nī'n
natamin nataka'lhlan huan macni'.
Lā' tzē natahuani huan tachi'xcuhui't
palh lakahuanchokonit de na
ixlac'hni'ca'n nīnī'n. Lā' chuntza'
ā'chulā' tzē nata'a'kxoko huan
tachi'xcuhui't que xapū'la.

⁶⁵Lā' Pilato cāhuanilh:
—A' tayāna' huan tropasna'.
Cacāli'pintit lā' cacāxtlahua'tit
hui'xina'n chu a'nchī
namaktaka'lhcan.

⁶⁶Lā' xla'ca'n ta'a'lh lā' xa'nca
tacāxtlahualh huan taponkni' lā'
hui'lica sello nac huan chihuix a'ntū
kalhui'lica. Lā' cāmāchokocancha'
huan tropasna' para natamaktaka'lhla.

Jesús lakahuanchokolh

Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

28 Lā' ixpātle'keni'ttza'
huan chi'chini' a'ntū

pūjaxcan lā' ixtuncuimā' huan
domingo a'xni'ca' María Magdalena
lā' ā'kalhatin María ta'a'lh nac
taponkni'. ²Lā' chu limaktin lej
palha' tachiquilh huan ti'ya't. Lā'
kalhatin ixāngel huan Māpa'ksini'
Dios ixyuji'ni'ta'nchi de nac a'kapūn.
Lā' a'xni'ca' chilh nac taponkni',
māpānūlh huan chihuix a'ntū
ixkalhui'licani't lā' pūtahui'lh. ³Lā'
huan āngel lej xkakalh hua'chi
makli'pni' lā' ixluxu' lej smu'yonko'
ixuani't hua'chi panamāc lā'
miqui. ⁴Lā' a'xni'ca' huan tropasna'
talaktzi'lh, lej taji'cua'ni'lh lā'
taxpipilh lā' taxtacnānilh. ⁵Lā'
huan āngel cāhuanilh huan puscan:

—Tū' cajicua'ntit. Quit icca'tzi
palh hui'xina'n putzapā'na'ntit
huan Jesús a'nti xtokohua'ca'ca.
⁶Xla' tū' hui' huā'tza' como
lakahuanchokonit chu a'nchī hualh.
Catanū'tit lā' calaktzi'ntit a'nlhā
ixmāpi'cani't. ⁷Lā' lacapalh capintit
lā' cacāhuani'tit i'sca'txtunu'nī'n
palh lakahuanchokonit'tza' de
na ixlac'hni'ca'n nīnī'n. Lā'
chuhua'j xla' cāpū'lani'yāni'
huan nac estado de Galilea.

A'ntza' natā'lāpāxtokā'tit. Cuenta
catlahua'tit a'ntū iccāhuanini'.

⁸Lā' tuncan lacapalh huan puscan
tatapānūlh de huan nac taponkni'.
Ixtaji'cua'n lā' nā ixtapāxuhua.
Lā' tatu'jnu'n ta'a'lh cāhuani
huan sca'txtunu'nī'n. ⁹Lā' chu
limaktin Jesús cātalacsu'yuni'lh
lā' cāmālakacuhui'ni'lh. Lā' xla'ca'n
talaktapajtzūlh Jesús. Tachi'palh
ixtojon lā' tamācā'tanilh lā'
tamāpāxuhuilh. ¹⁰Lā' xla' cāhuanilh:

—Tū' cajicua'ntit. Capintit
cacāmāca'tzini'tit quintā'timīn

palh tasqui'nī cata'a'lh
nac estado de Galilea lā'
a'ntza' naquintalakchā'n lā'
naquintalaktzī'n.

A'ntūn tahualh huan tropasna'

¹¹Lā' lihan ixta'a'mā'na huan
puscan, makapitzīn tropasna'
a'ntī ixtamaktaka'lhni't huan
taponkni' lā' xlaça'n ta'a'lh huan
nac xcānsipej a'nlhā huanican
Jerusalén. Lā' tahuanilh huan
xanapuxcu'nu' curasna' ixlihuāk
a'ntū xpātle'kenī't. ¹²Lā' huan
tamā'na xanapuxcu'nu' talaka'lh
huan xanapuxcu'nu' israelitas para
natalacchihuīna'n. Lā' lhūhua'
tumīn cāmaxqui'ca huan tropasna'
¹³lā' cāhuanica:

—Hui'xina'n nahua'nā'tit palh
cā'tzī'sa tamilh i'sca'txtunu'nī'n
Jesús lihan i'lhataapā'na'ntit lā'
xlaça'n taka'lhah huan ixmacni'.
¹⁴Lā' palh namāca'tzīnīcan
huan gobernador que
i'lhataapā'na'ntit, quina'n
na'iclaçxtlahuayāuj para que
tū' nacātamakniyāni'.

¹⁵Lā' huan tropasna'
tamaklhtini'lh huan tumīn lā'
ta'a'lh lā' tahualh chu a'nchī
ixcāhuanicanī't. Lā' chuntza'
huan israelitas tahuan hasta
chuhua'j.

**Jesús cālimāmacū'lh
i'sca'txtunu'nī'n**

Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

¹⁶Lā' huan kalhacāujtin
sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac
estado de Galilea nac lakatin
o'kspū'n a'ntū Jesús lacsacli.
¹⁷Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús,
tamācā'tanilh a'yuj makapitzīn
tū' ixtakalhlaça'i'cu'tun. ¹⁸Lā'
Jesús cālaktapajtzūlh xlaça'n lā'
cāhuanilh:

—Quit quimaxqui'canī't
ixlihuāk huan limāpa'ksīn
para que na'iccāmāpa'ksī
ixlihuākca'n a'ntīn ta'a'nan
huan nac cā'ti'ya'tna' lā' huan
nac a'kapūn. ¹⁹Chuntza' capintit
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj
lā' cacāmākalhlaka'i'nikō'tit
ixlihuākca'n para que
natala quisca'txtunu'nī'n.
Lā' nacāmā'kpaxi'yā'tit por
ixlimāpa'ksīn xaTāta' Dios
lā' ixO'kxa' lā' huan Espíritu
Santo. ²⁰Lā' nacāmāsu'ni'yā'tit
a'nchī natalatā'kchoko lā' a'nchī
nata'a'kahuāna'ni' ixlihuāk a'ntū
quit iccālimāpa'ksīni'nī'ta'ni'
hui'xina'n. Lā' caca'tzītīt palh quit
pō'ktu iccā'o'kska'lhīyāni' hasta
a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj.
Amén.